

MISIR

MISIR TARIM VE GIDA SANAYİ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

2026

Raporu Hazırlayan: **Kahire Ticaret Müşavirliği**

İÇİNDEKİLER

1. Mısır Tarım ve Gıda Sanayi Sektörü.....	4
1.1 Tarımsal Üretim.....	4
1.1.1 Bitkisel Üretim	8
1.1.2 Balıkçılık Sektörü	9
1.1.3 Hayvancılık Sektörü	10
1.2 Gıda Sanayi Üretimi	11
1.2.1 Gıda Sanayi Sektöründe Üretici Firmalara İlişkin Bilgiler.....	12
1.3 Perakende ve Toptan Gıda.....	14
1.3.1 Perakende Gıda.....	14
1.3.2 Toptan Gıda	17
2. Tarım ve Gıda Sanayi Dış Ticareti	19
2.1 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01-24) İhracatında İlk 20 Ülke	19
2.2 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01-24) İthalatında İlk 20 Ülke	21
2.3 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri İhracatında Başlıca Ürünler	22
2.4 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri İthalatında Başlıca Ürünler	24
3. Türkiye'nin Mısır'a Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri İhracatı.....	26
4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş	29
4.1 Mısır'ın Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları.....	29
4.1.1 Mısır'ın Diğer ülkelerle olan STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları.....	29
4.1.2 Türkiye-Mısır STA	29
4.2 Sektörde Vergiler	30
4.3 Tarım ve Gıda Sektörü İçin Hedef Bölgeler/Şehirler	30
4.4 Lojistik	31
4.5 Dağıtım Kanalları	32
4.6 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)	35
4.6.1 Ülkedeki Dijital Pazaryerleri.....	35
4.6.2 Mısır Özel Günler ve Bayramlar.....	36
4.6.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları	37
4.6.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri	37

4.6.5	E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler	38
4.6.6	E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri	38
4.7	Tanıtım ve Pazarlama.....	39
4.8	Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler	39
4.9	Mısır Gıda Mevzuatı.....	41
4.9.1	İlgili Kurumlar.....	41
4.9.2	Genel Gereklilikler, Düzenlemeler ve Kayıt Önlemleri	42
4.10	Sektörde Standartlar	43
4.11	Sektörde Etiketleme.....	43
4.12	Sektörde Ambalajlama	45
4.13	İhracat Öncesi Yükleme Bilgisi (Advanced Cargo Information Declaration – ACID)	45
4.14	Üretici Kayıt Sistemi.....	46
4.15	Mısır Genel Tarife Dışı Engeller.....	46
4.16	İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri	48
4.17	İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar	48
4.18	Sektördeki Önemli Fuarlar	49
4.19	İhale Kurumları	49
5.	Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar	50
6.	Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler	51
7.	Sektörde İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler	52
8.	Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar	53
9.	Genel Değerlendirme	54
10.	Yararlı Adresler	57
11.	Kaynakça.....	59

1. Mısır Tarım ve Gıda Sanayi Sektörü

1.1 Tarımsal Üretim

Mısırlılar, eski çağlardan bu yana Nil Nehri ile yakın bir bağ içinde yaşamış olup ülkenin medeniyeti büyük ölçüde tarımla iç içe gelişmiştir. Antik Mısırlılar tarım ve sulama araçlarını icat etmiş; sürme, ekim, hasat ve depolama gibi tarımsal faaliyetleri tapınak duvarlarına ayrıntılı biçimde işlemişlerdir. Ayrıca tarımsal takvimin temellerini atarak tarımı belirli dönemlere göre organize eden ilk uygarlıklar arasında yer almışlardır. Mısır, tarih boyunca tarım sektörünü sürekli önceliklendirmiş; bu çerçevede 1960 yılında başlayan Yüksek Baraj inşaatı ve akabinde hayata geçirilen kapsamlı arazi kazanım ve sulama projeleri sektörün dönüşümünde belirleyici bir rol oynamıştır.

Mısır'ın toplam yüzölçümü içinde tarıma elverişli arazilerin payı dünya genelindeki en düşük seviyelerden biri olan %4 civarında bulunmakla birlikte, tarım sektörü stratejik önemini korumaktadır. Mısır'ın tarım sektörü 2024/25 mali yılı gayrisafi yurt içi hasılası (GSYH) içindeki %15 payıyla ülke iş gücünün yaklaşık dörtte birini istihdam etmekte olup bu oranlar ise OECD ülkelerindeki seviyelerinin üzerinde bulunmaktadır. (OECD)

Mısır Planlama ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (Ministry of Planning and Economic Development - MPED) verilerine göre; Mısır'da Üretici Fiyatlarıyla Gayrisafi Katma Değer, Cari Fiyatlarla (GSKD), 2024/25 mali yılında 17,4 trilyon EGP (yaklaşık 362 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki mali yıl olan 2023/24'te 13,2 trilyon EGP (yaklaşık 294 milyar ABD Doları) düzeyinde bulunan toplam GSKD, %31,4 oranında nominal artış göstermiştir. Aynı dönemde tarım sektörünün GSKD'si 1,9 trilyon EGP'den (yaklaşık 42 milyar ABD Doları) 3,0 trilyon EGP'ye (yaklaşık 63 milyar ABD Doları) yükselerek %57,47 oranında daha güçlü bir nominal artış kaydetmiştir. Bu gelişme sonucunda tarım sektörünün toplam GSKD içindeki payı 2023/24'te %14,4 iken, 2024/25'te %17,3'e çıkarak 2,86 puanlık bir yükseliş göstermiştir.

Üretici Fiyatlarıyla Gayrisafi Katma Değer, Cari Fiyatlarla (GSKD) (Milyon EGP)

Mali Yıl	Tarım Sektörü GSKD	Toplam GSKD	Tarım Pay
2023/2024	1.906.345,69	13.236.293,05	%14,40
2024/2025	3.001.889,77	17.396.768,84	%17,26

Kaynak: Mısır Planlama ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (Ministry of Planning and Economic Development - MPED)

Reel (sabit fiyatlarla) büyüme rakamları incelendiğinde toplam GSKD'nin, 2023/24'teki %2,33'lük reel büyümeden 2024/25'te %4,37'ye yükseldiği görülmektedir. Buna karşılık tarım sektörünün reel büyümesi aynı dönemde %3,78'den %2,76'ya gerileyerek toplam ekonominin gerisinde kalmıştır. Bu durum, tarımdaki yüksek nominal artışın büyük ölçüde fiyat etkisinden kaynaklandığına işaret etmektedir. Tarım sektöründeki fiyat artışı 2024/25'te yaklaşık %53,2 olarak gerçekleşmiş olup, bu oran toplam ekonomideki yaklaşık %25,9'luk fiyat artışının iki katına yakındır. Söz konusu farkın, dönem içindeki yüksek gıda enflasyonu ve döviz kuru etkisinin tarımsal girdi (gübre, ithal yem, mazot vb.) maliyetleri üzerindeki baskısından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Üretici Fiyatlarıyla Gayrisafi Katma Değer (GSKD) Reel Büyüme

Mali Yıl	Tarım Sektörü Reel Büyüme	Toplam GSKD Reel Büyüme
2023/2024	%3,78	%2,33
2024/2025	%2,76	%4,37

Kaynak: Mısır Planlama ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (Ministry of Planning and Economic Development - MPED)

Mısır'da mevcut tarımsal alanların en etkin biçimde değerlendirilmesi ve buna ilave olarak yeni tarımsal alanların kazanımı projeleri önem taşımaktadır. Egypt State Information Service-SIS verilerine göre 2014'te 8,9 milyon feddan (3,7 milyon hektar) olan Mısır'ın toplam ekili alanı 2024'te 10 milyon feddana (4,2 milyon hektar) ulaşmıştır. Islah ve sulama projeleri sayesinde toplam ekili alanın 21 milyon feddanın (8,8 milyon hektar) üzerine çıkarılması hedeflenirken, sözleşmeli tarım sisteminin de 1,8 milyon feddanı (756 bin hektar) kapsayacak şekilde genişletilerek bu kapsama buğday, şeker kamışı, şeker pancarı, domates, patates ve turuncgillerin yanı sıra mısır, pamuk ve ayçiçeği ile soya fasulyesi gibi yağlı tohumların da dâhil edilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, özellikle buğday ve mısır gibi ithalata bağlı ürünlerde tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve buğday için depolama kapasitesinin 5,5 milyon tona çıkarılması planlanmaktadır. (Egypt State Information Service-SIS)

Mısır'ın Akdeniz sahilleri dışında çok az yağış alması nedeniyle ülke tarımı önemli ölçüde sulamaya bağımlıdır. Bu nedenle, Mısır'da sulama tekniklerinin geliştirilmesi ve yönetimi de önem kazanmaktadır. Bu çerçevede, tarımsal arazi ıslahı ve sözleşmeli tarım destekleri Mısır'ın öncelikli politikaları arasında yer almakta olup bu kapsamda sektördeki büyümeyi hızlandırmak üzere tarıma yönelik olarak devlet destekleri ön plana çıkmaktadır.

Mart 2024'te Mısır devleti; tarım, yenilenebilir enerji ve serbest bölgelerde faaliyet gösteren imalat şirketlerine yönelik toplam 120 milyar EGP (yaklaşık 2,4 milyar ABD doları) tutarında sübvansiyonlu kredi programını onaylamıştır. Program kapsamında, işletme sermayesi ile üretim hatları ve tesis yatırımlarının finansmanı için piyasa koşullarının altında %15 faiz oranı uygulanmaktadır. Sübvansiyonlu kredi programı, 2025 yılında da devam ettirilerek 90 milyar EGP seviyesinde uygulamaya konmuştur. Ayrıca, 2025/2026 mali yılı kalkınma planı kapsamında tarım ve sulama projelerine 144,8 milyar EGP tutarında yatırım yönlendirilmesi planlanmıştır. Bu çerçevede, Yeni Delta, Toshka, Dabaa Koridoru ile Kuzey ve Orta Sina bölgelerinde uygulanan tarımsal arazi ıslah projelerinin genişletilmesi, ayrıca yüksek verimli, erken olgunlaşan ve suyu verimli kullanan ürünlerin geliştirilmesi ile sulama sistemlerinin modernizasyonu yoluyla ürün veriminin %5 ila %10 oranında artırılması hedeflenmektedir. Modern tarla sulama sistemlerinin kullanıldığı alanın artırılması ve tarımsal drenajın iyileştirilmesi ile damla ve pivot sulama gibi uygulamaların daha yaygın biçimde kullanılması planlanmaktadır. (MPED)

Mısır'da toplam ekili alanın artırılması, çöl arazilerinin tarıma kazandırılması, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir üretim kapasitesinin artırılması amacıyla ulusal düzeyde uygulanan arazi ıslah programı çerçevesinde 2027 yılına kadar yaklaşık 4–4,5 milyon feddan (1,7–1,9 milyon hektar) yeni tarım arazisinin üretime kazandırılması hedeflenmektedir. Söz konusu ulusal program farklı kurumlar tarafından yürütülen birden fazla bileşenden oluşmaktadır: Mısır'ın Geleceği Otoritesi (Future Of Egypt For Sustainable Development Authority- FOE) koordinasyonunda yürütülen New Delta ve Egypt Future projeleri; Tarım ve Arazi Islahı Bakanlığı (Ministry of Agriculture and Land Reclamation - MALR) ile Silahlı Kuvvetler'e bağlı kurumların yönetimindeki Toshka (Toshka Al-Khair) projesi; 456 bin feddanlık Kuzey ve Orta Sinai Geliştirme

Projesi ile sekiz Yukarı Mısır vilayetini kapsayan 1,5 milyon feddanlık Mısır Kırsal Kalkınma Projesi bu programın temel bileşenlerini oluşturmaktadır.

New Delta Projesi, programın en büyük bileşeni olup ülkenin batı ve kuzeybatı bölgelerinde yoğunlaşmaktadır. Proje kapsamında Batı Nil Deltası'nda yaklaşık 2,2 milyon feddan (924 bin hektar) yeni tarım arazisinin oluşturulması hedeflenmekte ve bu sayede ülkenin mevcut tarım alanlarının yaklaşık %15 oranında artırılması öngörülmektedir. Proje kapsamında Toplam yatırımın 800 milyar EGP'ye (yaklaşık 15,1 milyar ABD Doları) ulaştığı ve feddan başına geliştirme maliyetinin ise 350.000–400.000 EGP arasında gerçekleştiği belirtilmektedir.

Egypt Future Projesi, New Delta'nın çekirdek uygulama alanını oluşturmakta olup batı-kuzey kıyı bölgesinde yaklaşık 500 bin feddanlık (210 bin hektar) bir alanı kapsamaktadır. Proje; modern sulama sistemleri, ileri düzey tarımsal mekanizasyon ve kapsamlı altyapı yatırımlarıyla entegre bir yapıda tasarlanmıştır. İlk aşamada yaklaşık 200 bin feddan (84 bin hektar) alan tarıma açılmış; takip eden süreçte proje kademeli olarak genişletilmiş ve 2025 yılı itibarıyla yaklaşık 800 bin feddan (320 bin hektar) alanda ıslah çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında drenaj suyunun artırılarak yeniden kullanıldığı bir sulama sistemi kurulmakta olup, 12 pompa istasyonu ve yaklaşık 166 km uzunluğunda su iletim hattı inşa edilmektedir. Altyapı çalışmalarında önemli ilerleme kaydedilmiş ve bazı bileşenlerde tamamlanma oranı %80'in üzerine çıkmıştır. Güney Dabaa eksenli, New Delta Projesi kapsamında batı yönlü genişleme koridoru olarak öne çıkmakta ve yaklaşık 500 bin feddanlık (210 bin hektar) bir alanı kapsamaktadır. Bu bölge, Nil Deltası'na, yeni ulaşım ağlarına ve limanlara yakınlığı sayesinde stratejik bir konuma sahiptir.

1997 yılında başlayan Toshka Projesi ise Mısır'ın güneyinde Aswan–Nubia Çölü bölgesinde yer alan ve Nil suyunun kanallar aracılığıyla çöl arazilerine aktarılması esasına dayanan büyük ölçekli bir sulama ve yerleşim projesi olarak ortaya çıkmış olup Nil Nehri'nin batısındaki çölü tarıma açarak ülkenin tarım arazisinin ve Nil çevresinde yoğunlaşan nüfus yerleşiminin genişletilmesi amaçlanmıştır. 2020'li yıllarda “Yeni Toshka” yaklaşımı ile proje hız kazanmış ve gıda güvenliği ile ihracata yönelik üretim öncelikli hale gelmiştir. Proje kapsamında yaklaşık 1–1,5 milyon feddan (400-650 bin ha) alanın tarıma kazandırılması hedeflenmekte olup üretim ağırlıklı olarak buğday, hurma ve yem bitkilerine odaklanmaktadır. (Future Of Egypt For Sustainable Development Authority- FoE)

Mısır'da “mud tax” adı altında bilinen ve tarımsal arazinin tahmini yıllık kira değeri üzerinden %14 oranında uygulanan bir vergi ihdas edilmiş olup tarımın desteklenmesi kapsamında 2017 yılından bu yana bu vergi kesintisiz şekilde askıya alınmaktadır. İlk olarak üç yıllığına durdurulan uygulama, 2020 yılında iki yıl daha uzatılmış; takip eden yıllarda ise parlamento kararlarıyla genellikle birer yıllık dönemler halinde uzatılmaya devam edilmiştir. En son 2026 yılında da askıya alma uygulaması sürdürülmüş olup, askıya alma kararlarının her yıl yenilenmesine rağmen uygulama fiilen yürürlükte kalmaktadır. Askıya alma uygulaması, tarım sektöründeki mali yükü hafifletmek ve üretimi desteklemek amacıyla hayata geçirilmiş olup, artan girdi maliyetleri karşısında çiftçilerin korunmasına yönelik temel politika araçlarından biri olarak değerlendirilmektedir. (Ministry of Finance - MoF)

Tarım sektöründe özel sektör yatırımları da hız kazanmıştır. Özellikle tarımsal arazilerin genişletilmesi ve sözleşmeli tarım uygulamalarının önümüzdeki dönemde üretim kapasitesini artırması ve ihracat odaklı tarımsal değer zincirlerini güçlendirmesi planlanmaktadır.

Eylül 2024'te Raya Foods, ihracat ve yerel üretimi artırma stratejisi kapsamında 800 feddan (336 hektar) yeni çilek üretim alanı oluşturmak üzere anlaşma imzalamıştır.

Elsewedy Capital Holding'in bağılı kuruluşu "Food Platform", Farafra ve Siwa bölgelerinde 15 bin feddanlık (6 bin 300 hektar) arazi tahsis ederek tarıma kazandırmayı planlamaktadır. Mühendislik ve sondaj çalışmalarının başlaması ve arazinin önümüzdeki iki yıl içinde tarıma kazandırılması öngörülmektedir.

Egyptian Countryside Development Company, Al Magd Group ile 29 000 feddanlık (2 180 hektar) alanda yağlı tohumlar (ayçiçeği, soya vb.) için entegrasyon projesi yürütmeyi planlamaktadır. Bu proje kapsamında tarımsal üretim, işleme ve sözleşmeli üretim faaliyetlerinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

Hassan Allam Holding, Jinet Agriculture Corporation aracılığıyla West Minya Extension alanında 14 bin 100 feddan (5 bin 900 hektar) tarım arazisi satın almayı planlamaktadır. Bu arazi ile çeşitli ürünlerin yetiştirilmesi ve ihracat odaklı üretim kapasitesinin artırılması öngörülmektedir.

Al Dahra Agriculture Egypt, 30 milyon ABD Doları tutarında tarımsal genişleme yatırım planını yürütmeyi planlamaktadır. Bu yatırım kapsamında Toshka'da arazi ıslah projeleri, mevcut arazinin genişletilmesi ve modern tarım teknolojilerine yatırım yapılması öngörülmektedir. Ayrıca şirket, mevcut 67 bin dönümlük arazi portföyünü yaklaşık 80 bin dönüme çıkararak sözleşmeli üretim ve yüksek verimli tarım tekniklerini yaygınlaştırmayı planlamaktadır.

Al-Salam International for Development & Agricultural Investment gibi tarım odaklı firmalar, altyapı ve üretim desteği kapasitelerini genişlettiklerini duyurmuştur. Bu tür yatırımlar, tedarik zincirinde süreklilik sağlama ve verimliliği artırma amacı taşımaktadır. Temmuz 2024'te Al Salam International for Development & Agriculture Investment, Behire ve Yeni Vadi vilayetlerinde toplam 3 bin feddan (1.260 hektar) arazinin tarıma kazandırılması amacıyla 200 milyon EGP (4 milyon ABD doları) tutarında yatırım yapacağını duyurmuştur.

Mısır'ın tarımsal üretim yapısı incelendiğinde, ülkenin sınırlı ekilebilir alanına rağmen gelişen sulama altyapısı ve iklim avantajları sayesinde yoğun ve çok yönlü bir tarımsal yapı geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Mısır'ın tarımsal üretimin büyük çoğunluğu Nil nehrinin yakınlarında gerçekleşmekte olup yılın her döneminde taze ürün bulunmaktadır. En önemli tarım ürünleri arasında; pamuk, domates, pirinç, buğday, mısır, patates, soğan, sarımsak, zeytin, şeker kamışı, hurma, narenciye, mango ve bahçecilik ürünleri (üzüm, çilek, biber, şeftali, kavun, karpuz) yer almaktadır. Özellikle uzun elyafli Mısır pamuğu dünya pazarlarında talep görmektedir.

Mısır, gübre üretimi açısından da bölgesinde önde gelen ülkelerden biri olup, yıllık yaklaşık 18–19 milyon tonluk üretim kapasitesine sahiptir. Ülkenin gübre ihtiyacı yaklaşık 4 milyon ton seviyesinde olup, üretimin önemli bir kısmı ihraç edilmektedir. Mısır özellikle azotlu gübrelerde küresel ölçekte önemli ihracatçılar arasında olup dünya gübre ihracatında %2,2'lik payıyla onuncu sırada yer almaktadır. Diğer taraftan Mısır bazı temel tarım ürünlerinde halen ithalata bağımlı durumdadır. Bunun yanısıra buğday, mısır, yemeklik yağ ve bakliyatla önemli ölçüde ithalatı bulunmaktadır.

1.1.1 Bitkisel Üretim

Mısır'da en yüksek üretim hacmine sahip ürünler arasında şeker pancarı (13,9 milyon ton) ve şeker kamışı (13,3 milyon ton) öne çıkmakta olup bu iki ürün, hem iç tüketim hem de gıda sanayine yönelik önemli bir girdi sağlamaktadır. Buğday (9,4 milyon ton) ise temel gıda güvenliği açısından kritik bir ürün olmakla birlikte, mevcut üretim düzeyi ülke talebini karşılamaya yetmemekte ve Mısır'ı dünyanın en büyük buğday ithalatçılarından biri konumuna getirmektedir.

Ürün	Miktar (Ton)	Ürün	Miktar (Ton)
Şeker pancarı	13.880.842	Kavun	485.038
Şeker kamışı	13.314.260	Tatlı patates	443.511
Buğday	9.400.000	Limon ve misket limonu	381.921
Patates	8.082.291	Yer fıstığı	273.745
Domates	7.521.071	Havuç ve şalgam	254.558
Mısır	7.206.000	Şeftali ve nektarin	227.035
Pirinç	6.430.000	İncir	217.194
Portakal	4.200.000	Taze bezelye	174.210
Kuru soğan/arpacık soğan	3.439.646	Kuru fasulye	172.549
Mango. guava	1.863.396	Karnabahar ve brokoli	155.605
Patlıcan	1.782.454	Kuru bakla	128.250
Hurma	1.750.302	Ayçiçeği tohumu	117.671
Üzüm	1.696.018	Bamya	100.610
Balkabağı ve kabak türleri	1.275.383	Marul ve hindiba	98.491
Zeytin	1.269.795	Çavdar	95.618
Mandalina ve türleri	1.265.813	Arpa	90.000
Muz	1.251.943	Kayısı	86.817
Yeşil biber ve acı biber	1.083.726	Armut	84.582
Elma	959.101	Soya fasulyesi	75.000
Çilek	880.847	Kuru biber	63.026
Sorgum	780.000	Erik	49.067
Karpuz	712.514	Taze bakla	48.493
Enginar	601.272	Susam	41.708
Lahana	559.093	Anason. kişniş. kimyon	30.323
Yeşil sarımsak	558.228	Ispanak	29.682
Salatalık ve kornişon	487.305	Kabuklu ceviz	23.580

Kaynak: FAO

Patates (8,1 milyon ton) ve domates (7,5 milyon ton) üretimi, Mısır'ın sebze üretiminde yüksek hacimli ve sürekli arz sağlayan bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde mısır (7,2 milyon ton) ve pirinç (6,4 milyon ton) üretimi, hem insan tüketimi hem de hayvan yemi açısından önemli bir rol oynamaktadır.

Meyve üretiminde ise Mısır'ın belirgin bir rekabet avantajı bulunmaktadır. Portakal (4,2 milyon ton) üretimi, ülkeyi dünya narenciye ihracatında önemli bir oyuncu haline getirirken; mandalina, limon, muz ve üzüm gibi diğer meyveler de yüksek hacimli üretim ile ihracata katkı sağlamaktadır. Özellikle hurma (1,75 milyon ton) ve mango-guava grubu (1,86 milyon ton) gibi tropikal ve yarı tropikal meyveler, Mısır'ın iklim avantajını yansıtan ürünler olarak öne çıkmaktadır.

Sebze grubunda kuru soğan (3,4 milyon ton), patlıcan (1,78 milyon ton), biber türleri (1,08 milyon ton) ve kabak türleri (1,27 milyon ton) dikkat çekerken; lahanası, salatalık, enginar ve karnabahar gibi ürünler daha düşük hacimlerde ancak çeşitlilik açısından önemli bir yer tutmaktadır. Bu geniş ürün yelpazesi, Mısır'ın hem iç tüketimi karşılayabilen hem de ihracata yönelik üretim yapabilen bir sebze sektörüne sahip olduğunu göstermektedir.

Yağlı tohumlar ve bakliyat üretimi ise görece sınırlı düzeydedir. Yer fıstığı (273 bin ton), susam (41 bin ton) ve ayçiçeği tohumu (118 bin ton) gibi ürünler belirli bir üretim hacmine sahip olmakla birlikte, ülkenin bitkisel yağ ihtiyacını karşılamada yetersiz kalmakta ve yüksek ithalat ihtiyacını beraberinde getirmektedir. Benzer şekilde soya fasulyesi (75 bin ton) üretiminin düşük olması, yem ve yağ sanayinde dışa bağımlılığı artırmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Mısır'ın tarımsal üretim yapısı sebze ve meyvede yüksek hacim ve çeşitlilik, temel tahıllarda kısmi yeterlilik ancak ithalat bağımlılığı, ve yağlı tohumlar ile yem girdilerinde belirgin dışa bağımlılık şeklinde özetlenebilir. Bu yapı, bir yandan ihracat potansiyeli yüksek ürünlerde rekabet avantajı yaratırken, diğer yandan stratejik ürünlerde ithalata olan ihtiyacı sürdüren ikili bir tarımsal yapı ortaya koymaktadır.

1.1.2 Balıkçılık Sektörü

Mısır'da balıkçılık sektörünün yıllık üretimi yaklaşık 2 milyon ton seviyesine ulaşmakta olup bunun 1,1 milyon tonu su ürünleri yetiştiriciliğinden (akuakültür) sağlanmaktadır. Akuakültür üretiminin %95'i özel sektör tarafından gerçekleştirilmektedir. Kişi başına düşen yıllık yerli balık üretimi ortalama 20,5 kg'dır.

Mısır, toplam balık üretiminde Afrika'da birinci, tilapia üretiminde ise dünya genelinde birinci sırada yer almaktadır. Ülke genelinde yaklaşık 7 bin 500 balık çiftliği bulunmaktadır.

Mısır'da ticari olarak üretilen çok sayıda balık türü bulunmaktadır. Bunlar arasında Nil tilapyası sektöre hâkim olup toplam yetiştirilen balığın %61,7'sini oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra kefal (%22), sazan (%9) ve çipura, levrek, minekop, yayın balığı, yılan balığı ve dil balığı gibi diğer türler de (%7,3) bulunmaktadır.

Mısır'da balık çiftlikleri ağırlıklı olarak kuzey Delta bölgesinde yoğunlaşmış olup, ülkenin tilapya üretimi özellikle dört kuzey vilayetinde; Kafr El Şeyh, Port Said, Şarkıye ve Buhayra'da toplanmaktadır. Bunlar arasında Kafr El Şeyh, 32 bin 300 hektarlık balık çiftliği alanı ile Mısır'daki balık yetiştiriciliğinde en önemli vilayet konumundadır. Söz konusu vilayet tek başına ülkenin toplam yetiştiricilik yoluyla elde edilen balık üretiminin %40'ını gerçekleştirmektedir.

Mısır'da, özellikle Akdeniz kıyı şeridi boyunca su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinin geliştirilmesi ve ölçeklendirilmesine yönelik potansiyele istinaden çeşitli projeler hayata geçirilmektedir. Bu kapsamda öne çıkan projeler arasında, Port Said vilayetinin doğusunda konumlanan ve yıllık 13 bin ton balık ve karides üretim kapasitesi hedefleyen Al Fayrouz Projesi ile Kafr El Sheikh vilayetinde yer alan ve yıllık 13 bin 800 ton üretim kapasitesine sahip Ghalyoun Balıkçılık Projesi bulunmaktadır. Söz konusu projeler; başta levrek, çipura ve kefal olmak üzere çeşitli deniz ürünlerinin yetiştiriciliğine odaklanmakta olup, aynı zamanda yıllık 150 bin ton kapasiteli yem üretim tesisleri, veterinerlik hizmet birimleri, analiz ve araştırma laboratuvarları ile eğitim merkezlerini içeren entegre üretim altyapı projeleri öngörülmektedir. Benzer şekilde, Suez Canal Authority tarafından Kızıldeniz kıyısında 303 hektarlık bir alanda hayata geçirilen balık yetiştiriciliği projesinde ise çipura, levrek, lotus ve sahili gibi türlerin yanı sıra karides ve ıstakoz gibi kabuklu deniz ürünlerinin üretimi hedeflenmektedir.

Bununla birlikte su ürünleri yetiştiriciliğindeki genişlemenin, su kısıtları, sektörün parçalı yapısı ve kümes hayvancılığı gibi diğer sektörlerle kıyasla küçük ölçekli üretim yapısı nedeniyle bir ölçüde sınırlı kalmakta olup Mısır'da mevcut çiftliklerden elde edilen verimin artırılmasına yönelik çalışmalar öncelik kazanmaktadır.

FAO'ya göre, Mısır'ın su ürünleri yetiştiriciliği üretiminin 2032 yılına kadar yaklaşık %10 oranında artması beklenmektedir. Üretimde öngörülen bu artışın, toplamda yaklaşık 400 bin ton ilave balık yemi talebi de yaratabileceği tahmin edilmektedir.

1.1.3 Hayvancılık Sektörü

Mısır devleti, yerel sığır ve manda ırklarını iyileştirmek, Mısır koşullarına uyum sağlayabilen yüksek verimli süt ve et ırklarını yerelleştirmek, süt ve et üretimini artırarak kendi kendine yeterliliği sağlamak, ithalat açığını azaltmak ve küçük yetiştiriciler ile çiftçileri desteklemek amacıyla Ulusal Hayvancılık Geliştirme Stratejisi'ni başlatmıştır. Yatırım planı kapsamında ayrıca 2025/2026 döneminde hayvan varlığının 1 milyon baş artırılmasını hedeflemekte; kanatlı ve balık üretiminin genişletilerek beyaz et ve balıkta kendi kendine yeterliliğe ulaşılmasını ve kırmızı ette kendi kendine yeterlilik oranının %60'a çıkarılması öngörülmektedir.

Sığır, manda, koyun, keçi ve develeri kapsayan toplam hayvan varlığı 2024 yılında %6,7 artarak 7,6 milyon baştan 8,1 milyon başa yükselmiştir. Sharkia, 2024 yılında 1,3 milyon baş ile ülkenin en üretken vilayeti olup toplam hayvan varlığının %16'sını oluşturmaktadır. Bunu 1,24 milyon baş (%15 pay) ile Behira vilayeti takip etmektedir. Kesilen hayvan sayısı 2024 yılında %3,6 artarak 4,2 milyon baştan 4,4 milyon başa yükselmiştir. Toplam kesim içinde sığır %30,8, manda %15,2, koyun ve keçi %51,8, deve ise %2,2 oranında pay almaktadır. Kesilen hayvanlardan elde edilen et üretimi 2024 yılında %16 artarak 650 bin tondan 754 bin tona yükselmiştir. Toplam üretim içinde sığır eti %57,3, manda eti %29, koyun ve keçi eti %10,5 ve deve eti %3,2 paya sahiptir.

Çiğ süt üretimi 2024 yılında %15,7 artarak 5,7 milyon tondan 6,6 milyon tona yükselmiştir.

Kamu mezbahalarında toplam 1.486.245 adet deri işlenmiş olup, bunun 719.921'i sığır, 248.364'ü manda, 441.647'si koyun, 14.093'ü keçi ve 62.220'si deve derisidir.

Toplam kanatlı hayvan varlığı yaklaşık 1,7 milyar adet seviyesine ulaşmış; yaklaşık 1,2 milyar adet kanatlı kesilerek yaklaşık 2,4 milyon ton kanatlı eti üretilmiştir.

2024 yılında yıllık yumurta üretimi de %1,4 artarak 16,4 milyar adetten 16,6 milyar adede yükselmiştir.

Mısır'daki arıcılık sektörü 718.527 kovan ile faaliyet göstermekte olup, 3.698 ton bal ve 59 ton balmumu üretimi gerçekleştirilmektedir.

1.2 Gıda Sanayi Üretimi

Mısır'da gıda sanayi üretimi, tarımsal üretimle güçlü bağlantıları olan ve ülke ekonomisi açısından stratejik önem taşıyan bir sanayi koludur. Mısır'ın gıda üretim değerinin, kısmen ihracat artışı ve devletin yatırımı teşvik etme ve Mısır'ı bölgesel bir gıda üretim merkezi olarak konumlandırma çabaları sayesinde 2026 yılı itibarıyla 30,5 milyar ABD dolarına ulaşması beklenmektedir (FAS/USDA). Gıda ve içecek üretimi, yatırım ve üretim teşvikleriyle desteklenmekte olup, Mısır Yatırım ve Serbest Bölgeler Genel Kurumu (GAFI) verilerine göre tarımsal üretimin 2017–2026 arasında bileşik yıllık ortalamaya göre yaklaşık %4 oranında büyümesi beklenmektedir.

Yerel üretim ve işleme tesisleri ağırlıklı olarak bakliyat ve tahıl işleme (öğütme ve paketlenme), et ve tavuk işleme, süt ürünleri ve içecek üretimi ile dondurulmuş gıda imalatı alanlarında yoğunlaşmaktadır. Bu tesisler geleneksel olarak kendi markalı ürünlerine odaklanmakla birlikte son üç yılda modern perakende zincirlerinin hızlı genişlemesine paralel olarak private label (özel marka) üretim talebinde de belirgin bir artış yaşanmıştır.

Makroekonomik koşullar, gıda üreticileri üzerinde önemli maliyet baskıları yaratmaktadır. Mart 2024'te Mısır poundunun dalgalanmaya bırakılması, ithal hammaddeler ve ara girdilerin maliyetini keskin biçimde artırmış; aynı dönemde yükselen akaryakıt ve gübre fiyatları yerel tedarik zincirlerinde ek maliyet artışlarına yol açmıştır. Gıda ürünlerinin tüketici sepetindeki yüksek ağırlığı nedeniyle sektör, Mısır'daki yüksek enflasyon oranına en fazla katkı sağlayan alanlardan biri haline gelmiştir. Gıda enflasyonu Eylül 2023'te %73,6 ile tüm zamanların zirvesini görmüş; ardından kademeli olarak gerileyerek Mayıs 2025'te %11 seviyesine gelmiştir. Şubat 2026 itibarıyla yıllık gıda enflasyonu %4,6'ya gerilemiş ancak bölgesel gerilimin enerji fiyatları üzerindeki etkisiyle Nisan 2026'da genel enflasyon %14,9 olarak ölçülmüş; aylık olarak sebze fiyatları %5,1, meyve fiyatları %3,8, tahıl ve ekmek fiyatları ise %1,5 oranında artmıştır. (MoF)

Fiyat baskılarını kontrol altına almak amacıyla Aralık 2023'te yayımlanan Başbakanlık Kararı ile yemeklik yağ, bakla, pirinç, süt, şeker, makarna ve beyaz peynir stratejik ürün olarak tanımlanmış; bu ürünlerin stoklanarak piyasadan çekilmesi yasaklanmıştır. Ticaret ve İç Tedarik Bakanlığı'nca söz konusu ürünler için azami perakende satış fiyatı (MRP) uygulaması getirilmiş, üretici ve tedarikçilerin fiyat ve üretim bilgilerini hem fatura hem de ambalaj üzerinde belirtmesi zorunlu hale gelmiştir. Ayrıca stratejik ürünlerin piyasadan çekilmesi, stoklanması veya MRP'ye aykırı satış gibi uygulamalara ilişkin cezalarda para cezasının yanısıra hapis cezası da içeren hükümler getirilerek fiyat denetimlerinin caydırıcılığını artırmıştır.

Mısır Devleti tarafından ekmek, sıvı yağ, makarna, şeker, pirinç ve bazı diğer temel gıda maddeleri aylık karne sistemi kapsamında desteklenmektedir. Bu ürünler içinde ekmek merkezi bir konuma sahip olup nüfusun yaklaşık üçte ikisi sübvansiyonlu ekmek satın almaktadır. 2025/26 mali yılı bütçesinde, toplam sübvansiyon harcamalarının %22'sine karşılık gelen yaklaşık 160 milyar EGP (~3,2 milyar ABD Doları) gıda sübvansiyonlarına ayrılmıştır.

Mısır'da tarımsal üretimde olduğu gibi gıda sanayi alanında da son yıllarda yatırımlar hız kazanmaktadır.

Bu kapsamda tarım ürünlerinin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve dondurulması için işleme tesislerinin kurulmasına yönelik olarak projelerin yürütülmesi amacıyla 2024 yılında Mısır devleti tarafından MAFI for Agricultural Produce Industries adlı özel serbest bölge statüsünde bir şirket kurulmuştur. Menoufiye Valiliği'ne bağlı Sadat şehrinde, Industria sanayi bölgesinde yaklaşık 150–155 bin m² alan üzerinde hayata geçirilmesi planlanan proje kapsamında toplam yatırım tutarı yaklaşık 180 milyon ABD doları olarak öngörülmüş olup üretimin büyük ölçüde Avrupa, ABD ve

Körfez ülkeleri başta olmak üzere dış pazarlara yönelik olması planlanmaktadır. Orta vadede yüksek ihracat hacmine ulaşılması hedeflenmekte olup, projenin önemli ölçekte üretim kapasitesi ve binlerce kişilik doğrudan ve dolaylı istihdam yaratması beklenmektedir. Ayrıca, MAFI ile Agricultural Bank of Egypt arasında sözleşmeli tarımın finansmanına yönelik bir iş birliği geliştirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu model kapsamında, üretimde kullanılacak hammaddelerin temini için çiftçilere finansman, girdi desteği ve alım garantisi sağlanması öngörülmektedir.

Sanayi bölgeleri tarafında ise Suez Canal Economic Zone (SCZone) bünyesinde gıda sanayine yönelik yatırımların bulunduğu görülmektedir. Özellikle West Qantara bölgesinde gıda üretim tesisleri planlanmakta olup, bu kapsamda bir Türk firmasının da bölgede yatırımı yer almaktadır.

Ayrıca Ain Sokhna bölgesinde Pitcairn Group tarafından yaklaşık 8 milyon ABD doları yatırım ile dondurulmuş gıda üretim tesisi kurulması planlanmakta olup, tesisin yıllık yaklaşık 18.000 ton kapasite ile faaliyete geçmesi öngörülmektedir.

SCZone ayrıca West Qantara bölgesinde yaklaşık 200.000 m² alan üzerinde, yaklaşık 1 milyar EGP ($\approx$ 20 milyon ABD doları) tutarında prefabrike fabrika kompleksi geliştirmekte olup, bu yapı özellikle gıda işleme alanında faaliyet gösteren KOBİ'lere üretim altyapısı sağlamayı hedeflemektedir.

Stratejik yatırım örneklerinden biri olarak Raya Foods, 2024 yılında Helios Investment Partners'tan yaklaşık 40 milyon ABD doları tutarında yatırım almış; bu yatırım karşılığında fon şirketin yaklaşık %49 hissesini devralmıştır. Bu ortaklık, şirketin dondurulmuş gıda üretimi, özellikle çilek işleme kapasitesi ve ihracat faaliyetlerini genişletmesine katkı sağlamaktadır.

1.2.1 Gıda Sanayi Sektöründe Üretici Firmalara İlişkin Bilgiler

Gıda Sanayi Sektöründe Nestlé, PepsiCo ve Coca-Cola gibi çok uluslu firmaların yanı sıra Juhayna Food Industries ve Edita Food Industries gibi yerel holdingler pazarda güçlü bir konuma sahiptir. Mısır'da Türk firmaları da Bisküvi, gofret, şekerli ve çikolatalı mamuller sektörlerinde üretim faaliyetinde bulunmaktadır.

Şirket / Grup	Faaliyet Alanı	Başlıca Ürün Markaları	Sahiplik Yapısı
Juhayna Food Industries	Süt ve süt ürünleri, meyve suyu, konsantre	Juhayna, Bekhero, Pure, MIX, Jino, Yerli Halibo, Zabado, Rayeb	
Edita Food Industries	Kek, kruvasan, gofret, bisküvi, şekerleme	Molto, Todo, Tiger Tail, HoHos, Twinkies, Bake Rolz, Bake Stix, Freska, MiMix	Yerli
Faragalla Group	Dondurulmuş gıda, meyve suyu, konserve	Faragalla	Yerli
Obour Land	Peynir ve süt ürünleri	Obour Land	Yerli
Halwani Bros Egypt	İşlenmiş et/tavuk, helva, tahin, reçel, meyve suyu,	Halwani Bros	Yabancı sermayeli
Arafa Group	Et işleme, dondurulmuş ürünler	Arafa	Yerli

BiscoMisr	Bisküvi ve unlu mamuller	BiscoMisr	Yabancı sermayeli
Wadi Group	Kanatlı entegrasyonu, yem, gıda işleme, tarım	Katkoot el Wadi, Wadi Food, Wadi Farms	Yabancı sermayeli
Egypt Foods Group	Paketli gıda	Corona	Yerli
Arabian Milling & Food Industries	Un ve tahıl işleme	B2B	Yerli
Alexandria Flour Mills	Un değirmenciliği	Kamu tedarik	Yerli (kamu kökenli)
Middle & West Delta Flour Mills	Un değirmenciliği	Kamu tedarik	Yerli (kamu)
El Nasr for Manufacturing Agricultural Crops	Tarımsal ürün işleme	—	Yerli (kamu)
El Borg for Food Industries	İşlenmiş gıda	El Borg	Yerli
El Sayadeen	Deniz ürünleri	Milano	Yerli
El Fath for Sweets (El Esawy)	Şekerleme	El Esawy	Yerli
El Amin for Gelatine	Jelatin, gıda katkıları	El Amin	Yerli
Egyptian Co. for Food Industries (Ice Man)	Dondurma	Ice Man	Yerli
Cairo Poultry Processing Co.	Tavuk ve kanatlı ürünleri	Private Label / B2B	Yerli

1.3 Perakende ve Toptan Gıda

1.3.1 Perakende Gıda

Mısır, nüfus büyüklüğü ve tüketim hacmi itibarıyla Orta Doğu ve Afrika'nın en büyük perakende pazarı konumundadır. Economist Intelligence Unit (EIU) verilerine göre Mısır'ın nüfusu 2025 yılı itibarıyla 118 milyondur. Nüfusun 2030 yılında ise 127 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Nüfusun yaklaşık üçte biri 15 yaşın altında yarısından fazlası ise 24 yaşın altında bulunmaktadır. Genç nüfus sayesinde her yıl yaklaşık 700 bin yeni kişi iş gücü piyasasına katılmakta ve bu durum hem nitelsiz hem de nitelikli iş gücü için istihdam ihtiyacı yaratmaktadır. İşsizlik oranı 2010'ların ortalarındaki çift haneli seviyelerden 2025 yılı sonu itibarıyla %6'nın biraz üzerine kadar gerilemiş olsa da, daha yüksek verimlilik isteyen sektörlerde istihdam yaratılması yetersiz kalmaktadır. Özellikle kadınlarda olmak üzere genç işsizliği, genel işsizlik oranının oldukça üzerinde seyretmektedir.

EIU verilerine göre Mısır'da özel tüketim harcamaları, GSYH'nin yaklaşık %85'ini oluşturmaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörü GSYH'nin %15,9'unu temsil etmektedir. Perakende gıda satışları 2025 yılında yaklaşık 100 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, sektörün 2026 yılında %4,4 oranında, 2030 yılına kadar ise ortalama %4 oranında büyümesi beklenmektedir.

Turizm, Mısır perakende sektörünün büyümesinde önemli bir rol oynamaktadır. 2025 yılında Mısır, güvenlik, altyapı yatırımları ve çok pazarlı bir turizm stratejisinin katkısıyla yaklaşık 19 milyon turist ile bir önceki yıla kıyasla %21 oranında büyüme kaydedilmiştir. Turist akışı, konaklama ve hizmetler sektörünü destekleyerek dolaylı yoldan perakende satış büyümesine katkı sağlamaktadır.

Mısır İstatistik Kurumu (CAPMAS) verilerine göre perakende sektörü, toplam işgücünün %15,4'ünü istihdam etmektedir. Mısır perakende pazarı ağırlıklı olarak hipermarketler, süpermarketler ve geniş ürün yelpazesi sunan bağımsız küçük yerel bakkallardan oluşmakta olup pazar parçalı ve büyük ölçüde organize olmayan bir yapı sergilemektedir. Toplam gıda satışlarının %74'ü geleneksel bakkallar tarafından gerçekleştirilmektedir. Ülke genelinde yaklaşık 115.000 geleneksel bakkal faaliyet göstermektedir. Buna karşılık modern perakende kanalları, toplamda 4.120 satış noktasıyla gıda satışlarının %26'sını temsil etmektedir. Küçük yerel bakkallar değer bazında pazarın %50'sinden fazlasını, 13 milyar doları aşan satış hacmiyle elinde bulundurmaktadır. Euromonitor International verilerine göre süpermarketlerin perakende satış değeri 2023 yılında %12 artarak 58,5 milyar EGP'ye (yaklaşık 1,2 milyar ABD doları) ulaşmış; paketli gıda perakende satışları ise 12,7 milyar dolara yükselmiş ve bu rakam 2019'a kıyasla %87,7 daha yüksek bir seviyeye karşılık gelmektedir.

Yeni İdari Başkent, Yeni El-Alamein ve Ras el-Hekma gibi büyük ölçekli kentsel projelerin devreye girmesiyle birlikte daha büyük ve organize perakende formatlarının pazar payını kademeli olarak artırması beklenmektedir.

Mısır'daki en büyük organize perakendeciler arasında Spinneys (BAE merkezli), Carrefour (BAE'li Majid Al Futtaim (MAF)'ın franchise'ını işlettiği Fransız marka), Jumia (Nijerya) ile birlikte her önde gelen bir Mısır holdingi olan Mansour Group'a ait Metro ve Khair Zaman yer almaktadır. MAF, Temmuz 2025'te Yeni El-Alamein'de ilk Carrefour mağazasını açmış; Ağustos 2025'te ise Süveyş vilayetinde ilk Carrefour mağazasını faaliyete geçirerek Mısır'daki yüzüncü mağazasına ulaşmıştır. MAF'ın açıkladığı büyüme stratejisi çerçevesinde Carrefour şube sayısının 2030 yılına kadar 140'a çıkarılmasının hedeflendiği bildirilmektedir.

COVID-19 pandemisi döneminde ivme kazanan e-ticaret ve hızlı teslimat uygulamaları, modern perakendenin tamamlayıcı bir kanalı haline gelmiştir. Careem, Elmenus, Breadfast ve Talabat gibi

bölgesel ve yerel aktörler Mısır'daki yatırımlarını sürdürmektedir. Mısırdaki genç nüfus, uzun vadede sektörel büyüme için güçlü bir demografik destek sunmaktadır. Online satışların 2029 yılına kadar toplam perakende pazarının %1'ini aşması beklenmekle birlikte, küresel ortalamanın gerisinde kalan bu oranın önümüzdeki dönemde hızlanma potansiyeli taşıdığı değerlendirilmektedir.

Kanal / Segment	Tahmini Pazar Payı	Not
Geleneksel küçük bakkallar	~74–80%	Geleneksel formatlar pazarda hakim.
Süper/Hipermarketler	~20%	Süpermarket zincirleri modern gıda perakendesinde en büyük paya sahip.
İndirim Marketleri	~3–4%	Kazyon Bim gibi discount zincirlerin payı hala küçük kalıyor
Mini Marketler	~1%	Özellikle akaryakıt içi mağazalar ve kiosklar modern retail içinde büyüyor ancak toplam satış payı sınırlı.
Online-perakende	~1% (yavaş da olsa büyüyor)	Online gıda satışları hâlen düşük paya sahip ancak hızlı büyüme trendi var.
Hipermarketler		
Zincir	Sahiplik	Öne çıkan özellikler
Carrefour Egypt	Yabancı · MAF/BAE	AVM/şehir merkezlerinde, geniş ürün gamı
Hyper One	Yerel	Geniş mağaza alanı, promosyon odaklı
Spinneys Egypt	Yabancı · BAE	Premium segment, taze ve ithal ürün ağırlıklı
Metro Market	Yerel · Mansour	B2B ve B2C
Gourmet Egypt	Yerel	Premium ve ithal ürünler odaklı
Geant Egypt	Yabancı · Fransız	Geniş ürün çeşitliliği
Lulu Hypermarket	Yabancı · BAE	Büyük şehirlerde, çok kategorili
Oscar	Yerel	Geniş ürün yelpazesi
Süpermarketler		
Zincir	Sahiplik	Öne çıkan özellikler
Carrefour Market	Yabancı · MAF	Şehir içi format, geniş ürün çeşitliliği
Seoudi Supermarket	Yerel	Orta-üst gelir, yüksek ithal ürün çeşidi
Metro Market Mini	Yerel · Mansour	Mahalle tipi modern süpermarket zinciri
Kazyon	Yerel	Discount-süpermarket karışımı, düşük fiyat
Spinneys Mini / Express	Yabancı	Premium mini market, taze ürün odaklı
Mahmoud Elfar	Yerel	Gıda ve günlük tüketim, mahalle tipi
Fathalla Gomla	Yerel	Orta ölçekli, promosyon odaklı
İndirim marketleri		
Zincir	Sahiplik	Öne çıkan özellikler
Kazyon	Yerel	Fiyat odaklı, hızlı devir

BIM Egypt	Yabancı · Türk	Özel markalar, promosyonlar
Khair Zaman	Yerel	Fiyat odaklı, temel gıda ve ihtiyaç
Carrefour Discount	Yabancı	Şehir içi küçük şubeler
Oscar Discount	Yerel	İndirim odaklı küçük şubeler
Mini marketler		
Zincir / Format	Sahiplik	Öne çıkan özellikler
ChillOut	Yerel	Akaryakıt istasyonlarına entegre
Circle K	Yabancı	Akaryakıt istasyonlarına entegre
OLA Market	Yerel	Akaryakıt istasyonlarına entegre
Shell Select	Yabancı	Akaryakıt istasyonlarına entegre
On the Run	Yabancı · ExxonMobil	Hızlı atıştırılabilir ve içecek odaklı
Bakkal (Baqqala)	Yerel	temel gıda, içecek, sigara
Kiosk / Dokhankhane	Yerel	AVM/metro/sokak, hızlı alışveriş,
Mini Yerel Market	Yerel	Mahalle bazlı, günlük ihtiyaçlar
Online perakende		
Platform	Sahiplik	Öne çıkan özellikler
Elmenus	Yerel	Yemek ve gıda siparişi, restoranlar ve marketlerden teslimat
Breadfast	Yerel	Günlük temel gıda ve kahvaltılık, hızlı teslimat
Fodder	Yerel	Taze meyve-sebze ve paketli gıda, abonelik opsiyonları
Carrefour Online	Yabancı	Süpermarket ürünleri, home delivery
Spinneys Online	Yabancı	Premium ve ithal ürünler online satış
Gourmet Online	Yerel	Premium ithal gıda ve şarküteri
Instashop	Yerel/BAE destekli	30–60 dk hızlı teslimat, mahalle bazlı
Talabat	Yabancı	Yemek ve market teslimatı, geniş şehir kapsamı

1.3.2 Toptan Gıda

Mısır'ın toptan gıda sektörü, 120 milyona yaklaşan nüfusu, hızlanan kentleşme süreci ve perakende kanallarındaki yapısal dönüşüm sayesinde önümüzdeki dönemde yüksek hacimli bir büyüme alanı sunmaktadır. Gıda harcamalarının hanehalkı bütçesinin yaklaşık %40'ını oluşturması, talebin ekonomik dalgalanmalara karşı dirençli olmasını sağlamakta; bu da sektörü hem yerel yatırımcılar hem de uluslararası distribütörler açısından istikrarlı nakit akışı yaratan bir pazar konumuna taşımaktadır.

Yıllık bazda toptan gıda dağıtım hacminin 20–25 milyar ABD Doları aralığında olduğu, daha geniş tanımlı pazar büyüklüğünün ise 2024 itibarıyla 45-50 milyar ABD Doları seviyesine ulaştığı tahmin edilmektedir. Zincir marketlerin agresif mağaza açılış stratejileri ve turizme paralel olarak canlanan HORECA kanalı, yüksek kapasiteli ve profesyonel dağıtım ağlarına olan ihtiyacı artırmaktadır. Buna ek olarak, uluslararası markaların Mısır pazarına erişim için güvenilir yerel distribütörlere duyduğu ihtiyaç, toptan gıda sektörünü stratejik bir giriş noktası hâline getirmektedir.

Mısır toptan gıda sektörü, geniş tedarikçi ağı, milyonlarca perakende noktası ve giderek güçlenen lojistik altyapısıyla, Orta Doğu ve Afrika'nın en büyük gıda tedarik sistemlerinden biridir. Değer zinciri hem geleneksel hem de modern yapıları aynı anda barındıran karma bir modelle çalışmaktadır.

Mısır'da hâlen yaklaşık %65 pazar payına sahip olan geleneksel toptan gıda pazarı, büyük ölçüde parçalı, çok katmanlı ve yüksek aracılı bir yapı üzerinden işlemektedir. Bu yapıda, üretici ile nihai perakendeci arasında çok sayıda küçük ve orta ölçekli toptancı yer almakta, fiyat oluşumu çoğu zaman şeffaf olmayan ve bölgesel pazarlık dinamiklerine dayalı olarak gelişmektedir. Geleneksel toptancılar özellikle Kahire, Giza, İskenderiye ve Delta bölgelerinde yoğunlaşan ve "El Mosky" olarak bilinen büyük toptancı pazarlarında faaliyet göstermektedir. Bu anlamda Kahire'nin Eski Şehir (Islamic Cairo) bölgesinde yoğunlaşmış olan toptancılar, günlük yüksek hacimli ürün akışını yönetmektedir. Ancak bu sistemde depo altyapısı, soğuk zincir kapasitesi, dijital stok yönetimi ve lojistik optimizasyon oldukça sınırlı olup, operasyonlar büyük ölçüde manuel süreçlere dayanmaktadır.

Buna karşılık modern dağıtım kanalları son yıllarda hızla gelişmektedir. Özellikle büyük yerel üreticiler ve uluslararası markalar, zincir marketlere ve organize perakendeye erişim için bu modern distribütörleri tercih etmektedir. Modern kanalın büyümesi, modern perakende zincirlerinin yaygınlaşmasıyla paralel ilerlemektedir.

2021 sonrası dönemde ise dijital B2B platformlar pazarda hızlı bir sıçrama gerçekleştirmiştir. MaxAB, Cartona ve benzeri platformlar, küçük ve orta ölçekli bakkal ve marketlere doğrudan dijital sipariş ve teslimat modeli sunarak geleneksel toptancı yapısına alternatif oluşturmaktadır. Her ne kadar toplam pazar içindeki payları hâlen düşük seviyelerde olsa da, özellikle düşük sermayeli perakendecilerin tedarik zincirine erişimini kolaylaştırmaları nedeniyle büyüme potansiyellerinin yüksek olduğu değerlendirilmektedir.

Mısır'da özellikle meyve-sebze ticaretinin yürütüldüğü toptancı halleri, toplam toptan gıda pazarının taze ürün segmentinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu yapılar hem fiyat oluşumu hem de ürün akışının yönlendirilmesi açısından sistemin temel bileşenleri arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda **Obour City Wholesale Market (El-Obour Hali)**, Kahire'de yer alan ve ülkenin en büyük meyve-sebze toptan pazarıdır. Yerel ölçekte fiyat oluşumunda referans noktası olarak işlev görmek ve ülke genelindeki taze ürün fiyatlamasını doğrudan etkilemektedir.

Buna ek olarak, **İskenderiye Toptan Hali (Burg El Arab ve çevresi dahil)**, özellikle ithal meyve ve sebze ürünleri açısından önemli bir dağıtım merkezi konumundadır. Liman bağlantısına sahip olması sayesinde ithal ürünlerin ülkeye giriş ve iç pazara dağıtımında stratejik bir rol üstlenmektedir.

Mısır'ın en verimli tarımsal üretim bölgesi olan Delta'da ise çok sayıda bölgesel hal yapısı bulunmaktadır. Bu bölge, üretimden gelen ürünlerin iç pazara dağıtımında kritik bir ara toplama ve yönlendirme alanı olarak çalışmaktadır. Bu kapsamda **Mansoura (Dakahlia) ve Tanta (Gharbia) hal kompleksleri**, bölgesel ölçekte en önemli ticaret merkezleri arasında yer almakta ve Delta üretiminin Kahire başta olmak üzere ülkenin diğer tüketim merkezlerine akışını sağlamaktadır.

Sektörün büyümesini destekleyen temel faktörler; temel gıda ürünlerinde (şeker, yağ, bakliyat, süt ürünleri ve unlu mamuller) süreklilik arz eden talep, ambalajlı ve markalı ürünlere yönelim, zincir marketlerin ülke genelinde hızla yayılması ve turizmdeki toparlanmanın HORECA talebini yukarı çekmesidir. Buna paralel olarak dijital B2B sipariş kanallarının ve toptancı e-ticaret platformlarının yaygınlaşması, dağıtım yapısında yeni bir ölçek ve verimlilik katmanı yaratmaktadır.

Demografik büyüme ve kentleşme, özellikle paketli ürün tüketimini ve lojistik merkezlere olan ihtiyacı artırmaktadır. Modern perakende oyuncularının mağaza sayısını hızla artırması, tedarik zincirinde daha profesyonel, izlenebilir ve yüksek kapasiteli distribütörlerle çalışma zorunluluğunu beraberinde getirmektedir. Pandemi sonrası turizm sektöründeki hızlı toparlanma ise otel, restoran ve catering kanalları üzerinden toptan gıda talebini doğrudan desteklemektedir. Tüketicinin açık ve dökme ürünlerden markalı, izlenebilir ve standartlaştırılmış ürünlere yönelmesi de toptancılar açısından daha yüksek marjlı ürün satışına imkân tanımaktadır. Bununla birlikte sektörde; ithalata bağımlı hammadde yapısı, soğuk zincir kapasite eksiklikleri ve tedarik sürelerindeki belirsizlikler gibi yapısal eksiklikler de bulunmaktadır.

Buğday, yağlı tohumlar, et ve şeker gibi temel ürünlerde ithalata bağımlılık, toptan gıda tedarik zincirini küresel fiyatlara ve lojistik süreçlere duyarlı kılmaktadır. Liman altyapısı, gümrük ve muayene süreçleri özellikle soğuk zincir ürünlerde maliyet ve raf ömrü açısından belirleyici olmaktadır. Port Said ve Damietta limanları hız avantajı sunarken, İskenderiye limanı yüksek hacimli giriş noktası olmasına rağmen dönemsel yoğunluk riski taşımaktadır.

Mısır'da gıda lojistiği, yalnızca taşıma faaliyeti değil, doğrudan pazar payını belirleyen stratejik bir unsur olmaktadır. Dağıtım performansı; teslimat süresi, soğuk zincir yönetimi ve maliyet verimliliği üzerinden rekabet avantajı yaratmaktadır. Ülke genelinde lojistik yapı; Akdeniz limanlarından Kahire ve Delta'ya uzanan ithalat koridoru, Kızıldeniz hattı ve Yukarı Mısır iç dağıtım ekseni etrafında şekillenmektedir.

Depo sistemi; kuru, soğuk, donuk ve karma depolardan oluşmaktadır. Soğuk zincir kapasitesi son yıllarda artmış olsa da özellikle Yukarı Mısır'da açıklar mevcuttur.

2. Tarım ve Gıda Sanayi Dış Ticareti

Mısır'ın, Vizyon 2030" kapsamındaki dış ticaret politikası hedefleri arasında, Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde lider bir endüstriyel ekonomi ve orta teknoloji ürünler için ana ihracat merkezi olma hedefi yer almaktadır. Bu hedefi gerçekleştirmek için mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler geliştirmek, ihracatın teşviki ve ithalatın rasyonelleştirilmesi, yaratıcılık ve inovasyonu desteklemek, enerji tasarrufu, teknik ve mesleki eğitimin geliştirilmesi ve iş ortamının iyileştirilmesi hususları planlanmaktadır. Arz güvenliğinin sağlanmasının yanısıra ihracata yönelik üretim yapılması planının en önemli parçalarını oluşturmaktadır.

2.1 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01-24) İhracatında İlk 20 Ülke

Sıra	Ülke Adı	İhracat (milyon \$)	% Pay
1	Suudi Arabistan	899,1	8,0
2	Rusya Fed.	754,3	6,7
3	Hollanda	535,7	4,8
4	ABD	451,4	4,0
5	BAE	443,1	4,0
6	İngiltere	431,0	3,8
7	Libya	401,8	3,6
8	Cezayir	382,5	3,4
9	Fas	374,9	3,3
10	Sudan	365,1	3,3
11	İtalya	348,0	3,1
12	Irak	345,4	3,1
13	Ürdün	325,9	2,9
14	Almanya	317,8	2,8
15	Türkiye	270,5	2,4
16	Lübnan	268,8	2,4
17	İspanya	240,5	2,1
18	Filistin	211,4	1,9
19	Suriye	207,0	1,8
20	Yemen	185,2	1,7
	Toplam	11.216,0	100,0

Kaynak: CAPMAS

2025 yılında Mısır'ın Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01–24) ürünleri ihracatı 11,2 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş olup, ilk 20 ülke, toplam ihracatının %70'ini oluşturmaktadır.

Bölgesel olarak değerlendirildiğinde, Mısır'ın ihracatında Orta Doğu ve Körfez ülkeleri en yüksek pazar payına sahiptir. Bunu Afrika ülkeleri takip etmekte; özellikle Kuzey Afrika ve komşu ülkeler Mısır'ın temel gıda ihracatında kritik rol oynamaktadır. Avrupa Birliği ise yüksek katma değerli ve kalite odaklı ihracatın yöneldiği stratejik bir pazar olarak öne çıkmaktadır. Avrupa ülkelerinin yanısıra ABD gibi gelişmiş pazarlar da daha çok işlenmiş ve katma değerli ürün segmentinde önem kazanmaktadır.

Ülke bazında değerlendirildiğinde, Suudi Arabistan 899,1 milyon dolar ve %8 pay ile Mısır'ın en büyük ihracat pazarıdır. Bu ülkeye yönelik ihracat, ağırlıklı olarak narenciye başta olmak üzere taze

meyve-sebze, işlenmiş gıda ürünleri, şekerli mamuller ve süt ürünleri ekseninde şekillenmektedir. Rusya Federasyonu 754,3 milyon dolar (%6,7) ile ikinci sırada yer almakta; bu pazarda özellikle narenciye, patates ve soğan gibi temel tarım ürünleri öne çıkmaktadır.

Avrupa Birliği içinde kritik bir lojistik ve dağıtım merkezi olan Hollanda 535,7 milyon dolar (%4,8) ile üçüncü sırada yer almakta ve Mısır'dan yapılan ihracatın önemli bir kısmı bu ülke üzerinden yeniden Avrupa pazarına yönlendirilmektedir. İtalya (348 milyon dolar, %3,1), Almanya (317,8 milyon dolar, %2,8) ve İspanya (240,5 milyon dolar, %2,1) da AB içinde öne çıkan diğer pazarlardır. Bu ülkelere ihracat daha çok taze meyve (narenciye, üzüm, çilek), dondurulmuş meyve-sebze ve işlenmiş tarım ürünleri üzerinden gerçekleşmektedir. İlk 20 ülke verileri dikkate alındığında, AB ülkelerinin toplam ihracat içindeki payı yaklaşık %12,8 seviyesinde olup, bu da AB'nin Mısır açısından yüksek standartlı ancak seçici bir pazar olduğunu göstermektedir.

ABD 451,4 milyon dolar (%4,0) ile öne çıkan bir diğer pazar olup, bu ülkeye yönelik ihracat daha çok işlenmiş gıda, dondurulmuş ürünler ve katma değeri yüksek tarımsal ürünlerden oluşmaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri (443,1 milyon dolar, %4,0) ve İngiltere (431 milyon dolar, %3,8) ise hem taze hem işlenmiş ürünlerin birlikte ihraç edildiği pazarlardır.

Afrika bölgesi, Mısır'ın ihracatında güçlü bir konuma sahiptir. Libya (401,8 milyon dolar, %3,6), Cezayir (382,5 milyon dolar, %3,4), Fas (374,9 milyon dolar, %3,3) ve Sudan (365,1 milyon dolar, %3,3) gibi ülkeler, coğrafi yakınlık ve ticari ilişkiler sayesinde öne çıkmaktadır. Bu pazarlara ihracat daha çok temel gıda ürünleri (un, makarna), bitkisel yağlar, şeker ve işlenmiş gıda ürünleri üzerinden gerçekleşmekte; fiyat rekabeti ve lojistik avantaj belirleyici olmaktadır.

Orta Doğu bölgesinde ise Irak (345,4 milyon dolar, %3,1), Ürdün (325,9 milyon dolar, %2,9), Lübnan (268,8 milyon dolar, %2,4), Filistin (211,4 milyon dolar, %1,9), Suriye (207 milyon dolar, %1,8) ve Yemen (185,2 milyon dolar, %1,7) önemli pazarlar arasında yer almaktadır. Bu ülkelere yönelik ihracat, büyük ölçüde temel gıda ürünleri ve işlenmiş gıda segmentinde yoğunlaşmakta olup Mısır'ın bölgesel tedarikçi rolünü güçlendirmektedir.

Türkiye, 270,5 milyon dolar ve %2,4 pay ile Mısır'ın orta ölçekli ancak stratejik öneme sahip ticaret ortaklarından biridir. Türkiye'ye yapılan ihracat, ağırlıklı olarak tarımsal ürünler (susam, baharat, bakliyat), bazı işlenmiş gıda ürünleri ve sınırlı ölçüde yaş meyve-sebze üzerinden gerçekleşmektedir. İki ülkenin benzer üretim yapısına sahip olması rekabeti artırmakla birlikte, coğrafi yakınlık ve lojistik avantajlar özellikle ara girdi ticareti ve belirli niş ürünlerde iş birliği potansiyelini beraberinde getirmektedir.

Genel olarak Mısır'ın tarım ve gıda ihracat yapısı; taze meyve-sebze, işlenmiş gıda ürünleri ve temel gıda maddeleri ekseninde şekillenmekte, coğrafi yakınlık ve tüketim alışkanlıkları ihracatın yönünü belirlemektedir. İhracatın belirli bölgelere yoğunlaşması kısa vadede lojistik avantaj sağlarken, uzun vadede pazar çeşitlendirme ihtiyacını da beraberinde getirmektedir.

2.2 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01-24) İthalatında İlk 20 Ülke

Sıra	Ülke Adı	İhracat (milyon \$)	% Pay
1	Brezilya	3420,8	16,9
2	ABD	2572,0	12,7
3	Rusya Fed.	2479,5	12,2
4	Ukrayna	1837,2	9,1
5	Endonezya	1551,2	7,7
6	Hindistan	1127,4	5,6
7	Arjantin	578,0	2,9
8	Malezya	460,2	2,3
9	Fransa	380,8	1,9
10	Avustralya	347,1	1,7
11	Romanya	262,5	1,3
12	Çin	253,1	1,2
13	Kenya	251,8	1,2
14	Almanya	246,0	1,2
15	Hollanda	234,6	1,2
16	Yeni Zelanda	233,5	1,2
17	İtalya	226,7	1,1
18	VietNam	216,1	1,1
19	İngiltere	196,6	1,0
20	İspanya	189,1	0,9
22	Türkiye	179,5	0,9
	Toplam	20.255,8	100,0

Kaynak: CAPMAS

Mısır'ın 20,26 milyar dolar seviyesindeki Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01–24) ürünleri ithalatının yaklaşık %85'ine yakın bir bölümünü ilk 20 ülke oluşturmaktadır.

Bölgesel bazda değerlendirildiğinde, Avrupa Birliği ülkeleri (Fransa, Almanya, Hollanda, İtalya, İspanya, Polonya, Romanya, İrlanda vb.) toplamda yaklaşık %20 civarında bir paya sahip olup, daha çok yüksek kalite standartlarına sahip işlenmiş ürünler ve tarımsal girdiler sağlamaktadır. Buna karşılık, Afrika ülkelerinin toplam payı %5'in altında kalmaktadır. İthalatın ana eksenini ise tarımsal hammadde tedarikinin yoğunlaştığı Amerika (Brezilya, ABD, Arjantin) ve Karadeniz havzası (Rusya, Ukrayna) ile Asya ülkeleri (Endonezya, Hindistan, Malezya) arasında şekillenmektedir.

Ülke bazında değerlendirmede, Brezilya 3,42 milyar dolar ile en büyük tedarikçi konumunda olup, ithalatın önemli kısmı soya fasulyesi, mısır ve kanatlı et ürünlerinden oluşmaktadır. ABD 2,57 milyar dolar ile ikinci sırada yer almakta; mısır, soya, yem hammaddeleri ve işlenmiş tarım ürünleri öne çıkan kalemlerdir. Rusya (2,48 milyar dolar) ve Ukrayna (1,84 milyar dolar) ise Mısır'ın en kritik hububat tedarikçileri olup, özellikle buğday ve mısır ithalatında belirleyici rol oynamaktadır.

Asya ülkeleri arasında Endonezya (1,55 milyar dolar) ve Malezya (460 milyon dolar) ağırlıklı olarak palm yağı tedarik ederken, Hindistan (1,13 milyar dolar) pirinç, baharat ve bakliyat ürünlerinde öne çıkmaktadır. Arjantin (578 milyon dolar) ise soya ve yem hammaddeleri tedarikinde rol oynamaktadır. Çin (253 milyon dolar) daha çok işlenmiş gıda girdileri ve katkı

maddeleri ile dikkat çekerken, Vietnam ve Tayland gibi ülkelerden yapılan ithalat pirinç ve tropikal tarım ürünleri odaklıdır.

Avrupa ülkeleri içinde Fransa (381 milyon dolar), Almanya (246 milyon dolar), Hollanda (235 milyon dolar), İtalya (227 milyon dolar), Romanya (262 milyon dolar) ve İspanya (189 milyon dolar) öne çıkmaktadır. Bu ülkelerden yapılan ithalat daha çok işlenmiş gıda ürünleri, süt ve süt ürünleri, tohumluklar, katkı maddeleri ve yüksek kaliteli tarım girdileri şeklinde gerçekleşmektedir. Özellikle Romanya ve Fransa, hububat tedarikinde; Hollanda ve Almanya ise yüksek katma değerli ürünlerde önemli rol oynamaktadır.

Afrika ülkeleri arasında Kenya (252 milyon dolar) dikkat çekmekte olup, bu ülke üzerinden yapılan ithalat daha çok çay ve bazı tarımsal ürünler ile sınırlıdır. Sudan (136 milyon dolar) ise canlı hayvan ve bazı tarımsal hammaddeler açısından öne çıkmaktadır. Ancak genel olarak Afrika ülkelerinin Mısır'ın tarım ve gıda ithalatındaki payı sınırlı kalmaktadır.

Türkiye ise Mısır'ın ithalatında 179,5 milyon dolar ile yaklaşık %0,9 paya sahip olup, 22'inci sırada yer almaktadır. Türkiye'den yapılan ithalat ağırlıklı olarak unlu mamuller, makarna, bisküvi gibi işlenmiş gıda ürünleri, bakliyat, bitkisel yağlar ve bazı tarımsal yarı mamullerden oluşmaktadır. Coğrafi yakınlık ve lojistik avantajlara rağmen mevcut payın sınırlı olması, Türkiye açısından Mısır pazarında bir büyüme potansiyeline işaret etmektedir. Özellikle işlenmiş gıda, katma değerli ürünler ve hızlı teslimat gerektiren segmentlerde Türkiye'nin rekabet gücünü artırarak payını genişletme imkânı bulunmaktadır. Diğer taraftan, Mısır benzer ürünlerin yerli üretimini artırmaya yönelik olarak yatırım çekmeyi hedeflemekte olup, bu çerçevede Türk firmalarının da ülkede gıda ürünleri alanında yatırımları bulunmaktadır.

Genel çerçevede Mısır'ın tarım ve gıda ithalat yapısı, hububat, yağlı tohumlar ve bitkisel yağlarda yüksek dışa bağımlılık, buna karşılık işlenmiş gıda ve tarımsal girdilerde çeşitlendirilmiş ancak belirli ülkelere yoğunlaşmış bir tedarik modeli sergilemektedir. Bu yapı, küresel fiyat dalgalanmaları ve jeopolitik gelişmelere karşı kırılganlık yaratmakta; bu nedenle tedarikçi çeşitlendirmesi ve yerli üretim kapasitesinin artırılması, orta ve uzun vadede Mısır için stratejik bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

2.3 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri İhracatında Başlıca Ürünler

Sıra	GTP Kodu	Ürün Adı	Toplam İhracat (milyon \$)	Toplam İhracatındaki pay	Türkiye'ye ihracat (milyon\$)	Üründe Türkiye payı (%)
1	0805	Turunçgiller	1101.1	9.8	0.731	0.07
2	0811	Dondurulmuş Meyveler	758.2	6.8	39.789	5.25
3	2106	Gıda Müstahzarları	636.3	5.7	0.459	0.07
4	0701	Patates	523.0	4.7	0.646	0.12
5	0713	Kuru baklagiller	472.2	4.2	92.724	19.63
6	0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	372.4	3.3	0.443	0.12
7	0810	Diğer meyveler (taze) (Çilek)	329.8	2.9	0.661	0.20
8	1101	Buğday unu	318.2	2.8	0.000	0.00
9	0710	Dondurulmuş Sebzeler	307.0	2.7	13.080	4.26
10	1701	Kamış şekeri	306.1	2.7	3.199	1.05
11	1806	Çikolatalı mamuller	294.4	2.6	0.579	0.20
12	0804	Hurma, Guava ,mango, avokado	290.7	2.6	31.099	10.70
13	2005	Diğer sebzer, hazırlanmış,	281.2	2.5	1.314	0.47

		dondurulmamış)				
14	1507	Soya yağı	265.9	2.4	0.000	0.00
15	1905	Unlu Maluller	258.0	2.3	7.184	2.78
16	2004	Diğer sebzeler, hazırlanmış, dondurulmuş)	253.6	2.3	0.087	0.03
17	0714	Tatlı patates	242.1	2.2	1.347	0.56
18	1211	Bitki ve bitki kısımları	234.7	2.1	2.665	1.14
19	2009	Meyva suları	228.2	2.0	2.535	1.11
20	0703	Soğanlar, şalotlar, sarımsaklar	218.7	1.9	2.359	1.08
21	0406	Peynir	186.5	1.7	0.815	0.44
22	2102	Mayalar (canlı veya cansız)	181.6	1.6	1.274	0.70
23	2303	Şeker sanayi atıkları	176.2	1.6	0.597	0.34
24	1902	Makarnalar	172.0	1.5	0.494	0.29
25	2001	Sebzeler (sirke/asetik asitle hazırlanmış, turşular)	159.3	1.4	0.095	0.06
26	1202	Yer fıstığı	132.3	1.2	7.537	5.70
27	2403	Nargile tütünleri	123.7	1.1	5.939	4.80
28	1512	Ayçiçeği yağı (rafine)	118.6	1.1	0.000	0.00
29	1207	Diğer yağlı tohumlar (susam)	108.2	1.0	8.776	8.11
30	0712	Kurutulmuş sebzeler	97.4	0.9	0.760	0.78
37	0909	Baharatlar	70.6	0.6	7.366	10.43
46	1703	Melaslar	52.7	0.5	10.227	19.40
48	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	45.0	0.4	1.115	2.48
55	0702	Domates	30.2	0.3	1.773	5.86
	01-24	Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri	11216.0	100.0	270.466	2.41

Kaynak: CAPMAS

Mısır'ın Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01–24) ürünleri ihracatı, dörtlü tarife bazında incelendiğinde, toplam 11,2 milyar dolarlık ihracatında ilk 20 ürün kaleminin %60'ına yakın paya sahip olduğu görülmektedir. Mısır'ın ihracatında Türkiye'nin payı %2,4 seviyesinde olmakla birlikte, bazı ürün gruplarında daha yüksek oranlara ulaştığı görülmektedir.

Ürün dağılımı incelendiğinde, ihracat yapısının **iklim avantajına dayalı taze ürünler ile bunların işlenmiş türevleri olan taze ve dondurulmuş meyve-sebze, ürünleri** etrafında şekillendiği görülmektedir. Turunçgiller (GTP 0805) %9,8 pay ile en büyük ihracat kalemi olup, Mısır'ın dünya ihracatında ön sırada yer almaktadır. Hurma, mango, guava ve benzeri tropikal (%2,6) meyveler ile üzüm (%3,3) ve çilek başta olmak üzere diğer taze meyveler (%2,9) ihracatın önemli bileşenleri arasında yer almaktadır. Taze ürünleri yaklaşık %7'ye ulaşan payıyla dondurulmuş meyve sebze grubu takip etmektedir. Dondurulmuş sebzeler (%2,7) ve işlenmiş sebze ürünleri (GTP 2005 ve 2004 toplamda yaklaşık %4,8) ise Mısır'ın gıda işleme sanayinin ihracat performansını desteklemektedir. Tarla ürünleri tarafında ise patates (%4,7) ve kuru baklagiller (%4,2) öne plana çıkmaktadır.

Türkiye ile ticaret özelinde değerlendirildiğinde, özellikle kuru baklagillerde (kuru fasulye) Türkiye'nin %19,6 pay ile öne çıktığı, dondurulmuş meyvelerde %5,25, hurma ve tropikal meyvelerde %10,7 ve dondurulmuş sebzelerde %4,26 pay ile önemli bir pazar konumunda olduğu görülmektedir. Ayrıca yer fıstığı (%5,7), susam gibi yağlı tohumlar (%8,1) ve baharatlar (%10,4) gibi ürünlerde Türkiye'nin payı dikkat çekici seviyelere ulaşmaktadır. Daha düşük hacimli ürünlerde ise melas (%19,4) gibi kalemlerde yüksek oranlı ticaret ilişkisi bulunmaktadır.

2.4 Mısır'ın 2025 yılı Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri İthalatında Başlıca Ürünler

Sıra	GTP Kodu	Ürün Adı	Toplam İthalat (milyon \$)	Toplam ithalatındaki pay	Türkiye'den İthalat (milyon\$)	Üründe Türkiye payı (%)
1	1001	Buğday	3734.2	18.4	0.000	0.0
2	1005	Mısır	2920.5	14.4	9.512	0.3
3	1201	Soya Fasulyesi	2327.7	11.5	0.000	0.0
4	1511	Palm yağı	1509.5	7.5	0.043	0.0
5	0202	Sığır Eti (dondurulmuş)	1081.4	5.3	0.000	0.0
6	1701	Kamış veya pancar şekeri	646.9	3.2	0.026	0.0
7	1512	Ayçiçeği yağı	537.5	2.7	1.361	0.3
8	0713	Kuru baklagil	505.2	2.5	3.685	0.7
9	0901	Kahve	435.7	2.2	0.202	0.0
10	2106	Gıda müstahzarları	405.4	2.0	9.160	2.3
11	0303	Balıklar (dondurulmuş)	392.6	1.9	0.175	0.0
12	0402	Süt ve krema	360.1	1.8	11.340	3.1
13	0102	Canlı büyükbaş hayvanlar	332.3	1.6	0.000	0.0
14	0808	Elma, armut ve ayva (taze)	263.9	1.3	0.000	0.0
15	0902	Çay	259.2	1.3	0.002	0.0
16	0206	Sakatlat	256.0	1.3	0.000	0.0
17	2401	Yaprak tütün ve döküntüleri	231.7	1.1	7.464	3.2
18	2403	Tütün	203.8	1.0	1.768	0.9
19	1604	Konserve edilmiş balık	181.2	0.9	0.411	0.2
20	1901	Malt hılasası	160.9	0.8	0.078	0.0
21	2309	Hayvan yemleri	136.3	0.7	2.565	1.9
22	1805	Kakao tozu	135.0	0.7	9.048	6.7
23	1209	Ekimlik tohum	132.0	0.7	0.916	0.7
24	1006	Pirinç	130.2	0.6	0.005	0.0
25	1207	Diğer yağlı tohumlar	129.9	0.6	0.599	0.5
26	0405	Tereyağı ve benzeri	127.7	0.6	0.001	0.0
27	0406	Peynir	118.7	0.6	0.631	0.5
28	0404	Peynir altı suyu tozu	111.1	0.5	14.792	13.3
29	0207	Kümes hayvanlarının etleri	110.4	0.5	0.000	0.0
30	0802	Diğer sert kabuklu meyveler	108.8	0.5	14.246	13.1
41	1507	Soya yağı	66.3	0.3	22.368	33.7
42	0804	Hurma (taze/kuru)	64.7	0.3	2.271	3.5
53	1206	Ayçiçeği tohumu	38.7	0.2	1.757	4.5
55	1905	Unlu Mamuller	33.8	0.2	1.493	4.4
64	2008	Konserve meyve sebze	23.0	0.1	5.921	25.8
69	1704	Şekerli Mamuller	16.6	0.1	4.996	30.1
72	2007	Reçel, jöle, marmelat, püre	16.1	0.1	5.708	35.4
74	0813	Meyveler (kurutulmuş)	14.0	0.1	3.718	26.5
78	1108	Niştastalar	12.0	0.1	2.906	24.3
85	1101	Buğday unu	9.4	0.0	6.027	64.4
	01-24	Toplam Tarım Ürünleri	20255.8	100.0	179.512	0.9

Kaynak: CAPMAS

Mısır'ın Tarım ve Gıda Sanayi (GTP: 01–24) ürünleri ithalatı, dörtlü tarife bazında değerlendirildiğinde, toplam 20,26 milyar dolarlık ithalatın büyük ölçüde temel ürün grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. İlk 20 ürün kalemi toplam ithalatın yaklaşık %80'ini oluşturarak, ülkenin gıda arz yapısının belirli stratejik ürünlere yüksek derecede bağımlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, özellikle hububat, yağlı tohumlar ve hayvansal protein kaynaklarında dışa bağımlılığın belirgin olduğunu göstermektedir. Türkiye'nin toplam ithalattaki payı %0,9 seviyesinde kalmakla birlikte, bazı alt ürün gruplarında yüksek pazar paylarına ulaşarak farklılaşan bir konum sergilediği görülmektedir.

İlk 20 ürünün dağılımı incelendiğinde, ithalat yapısının açık biçimde temel gıda güvenliği ve yem sanayi ihtiyaçları etrafında şekillendiği görülmektedir. Buğday (GTP 1001) %18,4 pay ile en büyük kalem olup, Mısır'ın ekmek ve unlu mamuller tüketimine dayalı gıda sisteminin temelini oluşturmaktadır. Bunu %14,4 ile mısır ve %11,5 ile soya fasulyesi izlemekte; bu iki ürün özellikle yem sanayi ve hayvansal üretim açısından kritik girdiler olarak öne çıkmaktadır. Palm yağı (%7,5) ise bitkisel yağ tüketimi ve gıda işleme sanayi açısından stratejik bir ürün olup, düşük maliyetli yağ kaynağı olarak yaygın şekilde kullanılmaktadır.

Hayvansal ürünler tarafında, dondurulmuş sığır eti (%5,3), canlı büyükbaş hayvanlar (%1,6) ve sakatat (%1,3) gibi kalemler, Mısır'ın kırmızı et arzındaki yapısal açığı ithalat yoluyla dengelediğini göstermektedir. Benzer şekilde şeker (%3,2) ve pirinç (%0,6) gibi ürünler, doğrudan hane halkı tüketimine yönelik temel gıda kalemleri arasında yer almaktadır. Ayçiçeği yağı (%2,7) ve kuru baklagiller (%2,5) hem tüketim hem de sanayi girdisi olarak öne çıkarken, kahve (%2,2) ve çay (%1,3) gibi ürünler daha çok tüketim odaklı ithalat kalemleridir.

Gıda sanayi girdileri açısından değerlendirildiğinde, gıda müstahzarları (%2,0), malt hülasesı (%0,8) ve süt-krema (%1,8) gibi ürünler, işlenmiş gıda üretimi için önemli ara girdiler sunmaktadır. Tütün ve tütün ürünleri (toplamda yaklaşık %2,1) ise gıda dışı bir alt segment olmakla birlikte toplam ithalat içinde kayda değer bir yer tutmaktadır. Genel olarak ilk 20 ürün, Mısır'ın ithalat yapısının temel gıda arzı, hayvansal protein ihtiyacı ve gıda sanayinin ara girdi talebi ekseninde şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye'nin bu yapı içindeki konumu incelendiğinde, daha çok işlenmiş, yarı işlenmiş ve katma değerli ürünlerde öne çıktığı görülmektedir. Özellikle süt ürünleri (%3,1), gıda müstahzarları (%2,3) ve tütün (%3,2) gibi ürünlerde Türk firmaları pazarda yer edinmiş durumdadır. Peynir altı suyu tozu (%13,3), sert kabuklu meyveler (%13,1) ve kakao tozu (%6,7) gibi ürünlerde de Türkiye'nin güçlü bir pazar payı bulunmaktadır.

Daha düşük hacimli ancak yüksek katma değerli ürünlerde Türkiye'nin payı daha da belirginleşmektedir. Reçel ve marmelat (%35,4), şekerli mamuller (%30,1), konserve meyve-sebze (%25,8), kurutulmuş meyveler (%26,5), nişasta (%24,3) gibi ürünlerde Türkiye yüksek pazar paylarına sahiptir.

Genel değerlendirmede, Mısır'ın tarım ve gıda ithalat yapısı iki temel ekseninde şekillenmekte olup bir yanda yüksek hacimli ve düşük katma değerli temel tarım ürünleri ve hammaddeler, diğer yanda ise daha sınırlı hacimli ancak daha yüksek katma değerli işlenmiş gıda ve özel ürünler yer almaktadır. Türkiye, ilk grupta sınırlı bir rol oynarken, ikinci grupta güçlü bir rekabet avantajına sahiptir.

3. Türkiye'nin Mısır'a Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri İhracatı

Türkiye'nin Mısır'a yönelik tarım ve gıda sanayi ürünleri (GTP: 01–24) ihracatı, 2025 yılı itibarıyla 265,2 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre %37,5 oranında daralmıştır. Türkiye'nin Mısır'a toplam ihracatı içinde tarım ürünlerinin payı yaklaşık %6,5 düzeyinde gerçekleşmiştir. Toplam tarım ihracatının yaklaşık %60'ını ilk 10 ürün, %80'ini ise ilk 20 ürünün oluşturduğu görülmektedir.

Kuru baklagiller ve sert kabuklu meyveler en büyük ihracat kalemleridir. Bunun yanı sıra, peynir altı suyu tozu, süt tozu, kakao yağı, kakao tozu, nişasta ve nişasta bazlı şekerler ile diğer gıda müstahzarları gibi gıda sanayi girdisi niteliğindeki ürünler de önemli paylara sahiptir. Şekerli ve çikolatalı mamuller, unlu mamuller ve meyve-sebze mamulleri, gibi işlenmiş gıda ürünleri ise Türkiye'nin katma değerli ihracatını yansıtmaktadır.

2025 yılında tarım ihracatında yaşanan %37,5'lik daralma incelendiğinde, ithalattaki düşüşün büyük ölçüde Kuru baklagil, mısır, soya yağı, mısır yağı ve yem hammaddeleri gibi **yüksek hacimli emtia ürünlerinden** kaynaklandığı ve sözkonusu ürünlerde Mısır'ın dünyadan ithalatında da daralma yaşandığı görülmektedir. Buna karşılık bazı ürünlerde önemli artışlar dikkat çekmektedir. Kakao tozu (%121,7), gıda müstahzarları (%118,1), işlenmiş meyve ürünleri (%71,8), reçel ve püreler (%66,1) ile kuru incir (%172,4) gibi kalemlerdeki artışlar, Türkiye'nin katma değerli ve işlenmiş ürün segmentlerinde rekabet gücünü koruduğunu göstermektedir.

Türkiye'nin ürünler itibarıyla ihracat potansiyeline bakıldığında, işlenmiş ve katma değerli gıda ürünleri Mısır'ın hızla büyüyen şehirli tüketici kitlesine ve organize perakende kanalına hitap etmesi bakımından önemli potansiyel taşımaktadır. Bir çok Türk markası süpermarket raflarında yer edinmiş durumdadır.

Gıda sanayi girdileri alanında da peynir altı suyu tozu, süt ürünleri, kakao türevleri, bitkisel yağlar, maya, kabartma tozu, katkı maddeleri, baharatlar, çeşniler ve tatlandırıcılar Türkiye'nin teknik kapasitesi ve ürün çeşitliliği yerel gıda sanayinin ihtiyaçlarını karşılamada potansiye arz etmektedir. İthalata bağımlı olan bu segmentte, Türk ürünleri açısından ihracat potansiyelinin korunacağı değerlendirilmektedir..

Niş ve yüksek katma değerli tarım ve gıda ürünlerinde (kuru meyveler, sert kabuklu meyveler, özel bakliyat türleri, fonksiyonel gıdalar) Türkiye'nin kalite ve ürün çeşitliliği avantajı öne çıkmaktadır. Bu segment, toplam hacim olarak sınırlı olmakla birlikte, birim fiyatların yüksek olması nedeniyle ihracat değerini artırma potansiyeli taşımaktadır.

Türkiye'nin Mısır'a 4'lü bazda Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri İhracatı

			2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024	2025	2025	2025	2025
	GTP	GTIP Dörtlü Adı	Ton	Bin \$	Ton	Bin \$	Ton	Bin \$	Ton	Bin \$	Ton	Bin \$	%Değ.	%pay
1	0713	Kuru baklagil (nohut, mercimek)	31855	29212	26898	27825	43337	39064	64650	57781	41646	33043	-43	12.5
2	0802	Sert kabuklu meyve (findik,badem,ceviz,antepfistiği)	8024	47686	4821	28313	3716	20297	6726	43281	3370	28771	-34	10.8
3	1507	Soya yağı (ham)	11400	13305	62110	87137	48500	52443	29945	27550	19950	20278	-26	7.6
4	0404	Peynir altı suyu tozu	14792	13535	7789	9534	6217	5741	16539	11502	16754	13773	20	5.2
5	1704	Şekerli mamuller (kakaosuz)	4382	11928	4726	12605	3614	10462	7467	20992	4729	12930	-38	4.9
6	1101	Buğday unu	6191	2808	6649	4320	8945	5595	24019	11078	27434	12537	13	4.7
7	1805	Kakao tozu	690	1615	775	1877	837	2519	1301	4868	1743	10791	122	4.1
8	0402	Süt tozu	16440	46402	14197	51719	1824	4805	6413	18334	3999	10115	-45	3.8
9	2401	Yaprak tütün	1243	4411	648	2643	726	2912	812	5669	931	8962	58	3.4
10	1001	Buğday	0	0	0	0	0	0	8366	2373	33645	8411	255	3.2
11	1005	Mısır	10817	6264	12310	8904	181550	49783	33073	15923	15056	7346	-54	2.8
12	2007	Diğer reçel,püre (findik püresi)	1549	6524	1203	4846	1148	4944	883	3724	1197	6185	66	2.3
13	2106	Gıda müstahzarları	341	1707	475	2471	316	1976	404	2686	855	5857	118	2.2
14	2008	Meyve işlenmiş (kiyilmiş findik)	718	4551	831	3781	388	2123	540	3406	659	5851	72	2.2
15	1806	Çikolatalı mamuller	1634	5786	2222	6997	1669	7033	1797	8926	980	5450	-39	2.1
16	1512	Ayçiçeği yağları (rafine)	745	1160	235	486	3022	3605	4925	6195	3374	5310	-14	2.0
17	2402	Sigaralar	122	1428	372	4312	721	6972	741	8531	348	4889	-43	1.8
18	1905	Unlu mamuller (bisküvi, gofret)	1526	3425	1304	3107	1112	2696	1379	3488	1715	4816	38	1.8
19	2309	Hayvan yemi/maması	1918	5186	2648	5559	2160	3241	3489	7673	2466	4220	-45	1.6
20	0804	Kuru meyve (kuru incir)	753	2735	1148	3603	139	700	225	1468	726	4000	172	1.5
21	2005	Konserve sebze	174	229	70	139	5355	6440	19518	23696	3444	3810	-84	1.4
22	0813	Meyveler (kuru) (kuru kayısı)	2483	9938	2101	7921	501	2275	1326	5007	625	3775	-25	1.4
23	1103	Hububat kaba unları	24800	9795	23281	12429	18393	8860	22865	9841	7690	2748	-72	1.0
24	1108	Niştastalar	4057	1346	5770	3395	5471	3197	6104	2530	6090	2712	7	1.0
25	1702	Niştasta bazlı şekerler	3384	2074	3771	3118	2018	1764	2807	2114	4720	2511	19	0.9
26	1006	Pirinç	4931	2563	562	618	471	338	4054	3095	3434	2372	-23	0.9
27	2009	Meyve suları (elma suyu)	218	507	400	688	413	1034	392	1052	737	2204	110	0.8
28	1518	Diğer hayvansal/bitkisel yağlar	152	265	214	481	38	54	398	627	836	2173	247	0.8

29	1517	Margarin/ yağ karışımları	114	195	229	380	565	1010	729	1348	929	2135	58	0.8
30	0910	Baharatlar (kekik, defne, çemen)	695	1022	515	789	379	660	743	1566	731	1653	6	0.6
31	2403	Sigoralik tütünler	37	278	75	446	119	722	194	1805	164	1598	-11	0.6
32	1206	Ayçiçeği tohumu	222	500	743	1137	374	495	1203	1703	1086	1590	-7	0.6
33	1803	Kakao hamuru	0	0	26	89	24	101	6	87	92	1510	1640	0.6
34	1509	Zeytinyağı	792	2351	1379	4092	747	2598	6997	38827	360	1396	-96	0.5
35	1209	Ekimlik tohumlar	1764	6715	1642	5107	684	3316	54	1196	33	1295	8	0.5
36	1604	Konserve balık	0	0	0	0	2	35	2386	12488	187	1071	-91	0.4
37	0801	Sert kabuklu meyveler (kaju)	226	863	413	3093	310	1861	794	4817	145	1037	-78	0.4
38	0908	Baharatlar (kakule)	37	221	15	322	58	414	139	807	111	901	12	0.3
39	0406	Peynirler	614	1996	517	2118	194	969	203	830	149	901	9	0.3
40	1902	Makarna	251	164	220	182	208	358	3828	2745	1231	871	-68	0.3
41	1212	Meyve çekirdekleri/keçiboynuzu	1470	4536	2160	5214	911	1867	739	1340	398	816	-39	0.3
42	2002	Domates salçası	10	11	20	30	1	1	2758	3705	663	797	-78	0.3
43	0904	Baharat (karabiber,kırmızı biber)	102	320	290	1236	83	211	253	795	155	775	-2	0.3
44	0810	Diğer meyveler (nar)	1012	1142	456	534	1214	1491	1295	1786	497	737	-59	0.3
45	0901	Kahve	213	540	514	1704	211	965	631	2526	72	706	-72	0.3
46	1804	Kakao yağı	102	442	301	1250	254	1171	68	713	31	705	-1	0.3
47	1516	Hayvansal/bitkisel kati sivi yağ	132	266	293	670	48	72	118	189	243	679	259	0.3
48	0909	Baharat (kimyon)	3507	6850	2927	6029	1074	2649	867	1513	478	637	-58	0.2
49	0806	Diğer kuru meyve (kuru üzüm)	2961	4572	1791	3274	420	775	230	551	227	588	7	0.2
50	2001	Turşular	543	525	426	433	1313	988	1283	1263	545	555	-56	0.2
	Diğer		22359	23223	33872	41623	105037	74920	22147	28012	4797	6381	-77	2.4
	Toplam	01--24	192499	293117	236351	378576	456831	348523	318825	424023	222478	265177	-37	100.0
	Genel	01--99	3857822	4513693	4027866	4556656	2839153	3352651	3715516	4175858	3090216	4078045	-2	

Kaynak: TÜİK

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Mısır'ın Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları

4.1.1 Mısır'ın Diğer ülkelerle olan STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları

Mısır'ın taraf olduğu ticaret anlaşmaları, ülkemizin de dahil olduğu geniş bir coğrafyada pazara giriş olanağı sağlamaktadır. Mısır'ın yürürlükteki serbest ticaret ve tercihli ticaret anlaşmaları şu şekildedir:

COMESA (Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı) — 21 üye devleti kapsayan bölgesel serbest ticaret düzenlemesi.

Mercosur-Mısır STA — Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay'ın kurucu üyeliğiyle birlikte Bolivya, Şili, Kolombiya, Ekvador ve Peru'yu da kapsayan Güney Amerika serbest ticaret anlaşması.

Agadir Anlaşması — 2004'te Mısır, Ürdün, Fas ve Tunus arasında imzalanmış; Filistin ve Lübnan'ın sonradan katıldığı Akdeniz eksenli serbest ticaret düzenlemesi.

AB-Mısır Ortaklık Anlaşması — 2001'de imzalanan, 2004'te yürürlüğe giren ve Avrupa Birliği ile serbest ticaret alanı oluşturan anlaşma.

EFTA-Mısır STA — İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre ile imzalanmış serbest ticaret anlaşması.

İngiltere-Mısır STA — Brexit sonrasında imzalanan ve 1 Ocak 2021'de yürürlüğe giren ikili anlaşma.

GAFTA (Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı) — 1998'den bu yana yürürlükte olan, Arap Birliği üyeleri arasındaki gümrük serbestisine dayalı düzenleme.

Türkiye-Mısır STA — 2007 yılında yürürlüğe giren ikili serbest ticaret anlaşması.

AfCFTA (Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı) ve **TFTA** (Üçlü Serbest Ticaret Alanı, Temmuz 2024'te yürürlüğe girmiştir) — COMESA, EAC ve SADC'yi tek çatı altında toplayan kıtasal düzenleme.

ABD-Mısır QIZ Protokolü — Nitelikli Endüstriyel Bölgeler Protokolü; klasik bir STA olmayıp Mısır-İsrail ortak üretimini kapsayan ve bu ürünlere ABD pazarına gümrüksüz erişim tanıyan özel bir tercihli erişim mekanizmasıdır (Şubat 2005'ten itibaren yürürlükte).

4.1.2 Türkiye-Mısır STA

Ülkemiz ile Mısır arasında 2007 yılından itibaren yürürlükte bulunan Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde EUR.1 veya EUR-MED Dolaşım Sertifikası eşliğinde veya onaylanmış ihracatçı tarafından verilen fatura beyanıyla Mısır'a ülkemizden ihracatı yapılan sanayi ürünlerinde gümrük vergisi sıfır olarak uygulanmaktadır. STA'nın temel kapsamı sanayi ürünlerini içermekte olup tarım ürünleri doğrudan anlaşma metnine dahil edilmemiştir. Bununla birlikte, anlaşmanın eki Protokol II çerçevesinde belirli tarım ürünlerinde karşılıklı tarife kotaları ve gümrük vergisi indirimleri öngören tavizler bulunmaktadır. Bakanlığımızın <https://www.trade.gov.tr/free-trade-agreements/egypt> sitesinde anlaşma ve ekleri yer almaktadır.

4.2 Sektörde Vergiler

Gümrük vergileri: Mısır'da gümrük vergisi oranları %0 ile %60 arasında değişmekte olup bazı tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde %135'e kadar yükselebilmektedir. Endüstriyel amaçlı makine ve ekipman ithalatında gümrük vergisi, ürünün gümrük koduna göre genellikle %0 ile %5 arasında uygulanmakta; kamyon ve ağır ekipman ise %10–20 bandına girmektedir. Üretim, tarım ve turizm amaçlı projelere yönelik makine ve ekipman ithalatında Yatırım Kanunu kapsamında indirimli gümrük vergisi uygulanabilmekte olup ilgili oran ve koşullar yatırımın niteliğine ve başvuru mevzuata göre farklılık göstermektedir. Mısır'a üretim amacıyla ithal edilen hammadde ve yarı mamullerden elde edilerek ihraç edilen ürünlere ilişkin ithalatta ödenen gümrük ve eş etkili vergiler iade edilebilmektedir.

Katma Değer Vergisi (KDV): Mısır'da KDV, 67/2016 sayılı Kanun ile düzenlenmekte olup aynı kanun satış vergisini de kapsamaktadır. Standart KDV oranı %14'tür ve vergi kapsamına giren her türlü mal ve hizmet üzerinden uygulanmaktadır. Yatırım Kanunu kapsamında üretim amaçlı makine ve ekipman alımlarında indirimli %5 oranı uygulanmakta; ihracatta ise KDV muafiyeti geçerlidir. Üretim girdilerinde ödenen KDV ile satış işlemlerinde doğan KDV yükümlülüğü arasında mahsup uygulaması mevcuttur.

E-fatura kullanma zorunluluğu aşamalı olarak genişletilmekte olup B2B işlemlerde 1 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla kâğıt faturalar KDV amaçlı geçerliliğini yitirmiştir; B2C işlemleri kapsayan düzenlemeler 405/2024 sayılı Kararname ile hayata geçirilmiştir. Ayrıca 157/2025 sayılı Kanun, 18 Temmuz 2025 itibarıyla KDV Kanunu'nda önemli değişiklikler yaparak bütün ürünleri ve alkol gibi kalemlerde vergi oranlarını artırmış; ham petrol, ticari markalar ve reklam hizmetleri gibi yeni kategorileri KDV kapsamına almıştır.

Mısır bazı ürünler için ek yükümlülükler de (özel tüketim vergisi, fon payı, hizmet bedeli vb.) uygulayabilmektedir. Mısır'a ithalatta uygulanacak vergilere ilişkin detaylı bilgiler Mısır gümrük otoritesinin <https://customs.gov.eg/Services/Tarif> ve <https://www.nafeza.gov.eg/en/tariff> sitelerinden temin edilebilmektedir.. Mısır Gümrük Otoritesi'nin internet sitesi, ürün kodu bazında gümrük vergileri, KDV ve ticaret anlaşmalarına ilişkin Arapça bilgi sunmakta; muafiyet ve indirimleri içermektedir.

4.3 Tarım ve Gıda Sektörü İçin Hedef Bölgeler/Şehirler

Mısır pazarı, yüksek nüfus büyüklüğü, gıda arz açığı bulunan ürün grupları ve stratejik limanları sayesinde tarım ve gıda ihracatçıları açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu çerçevede Kahire merkezli iç pazar ile Akdeniz ve Süveyş bağlantılı liman şehirleri öne çıkmaktadır.

Kahire, Mısır'ın hem başkenti hem de en büyük tüketim ve dağıtım merkezidir. Ülke nüfusunun önemli bir bölümü Kahire ve çevresinde yoğunlaşmakta; kamu kurumları, okullar, hastaneler ve büyük perakende zincirleri burada konumlanmaktadır. Bu yapı, işlenmiş gıda, süt ve süt ürünleri, paketli ürünler ile dondurulmuş gıdalar için istikrarlı ve hacimli bir talep yaratmaktadır. Kahire aynı zamanda ithal edilen tarım ve gıda ürünlerinin ülke geneline dağıtıldığı ana lojistik merkez konumundadır.

İskenderiye, Mısır'ın en büyük ve en işlevsel liman kenti olarak tarım ve gıda ticaretinde stratejik bir rol oynamaktadır. Akdeniz'e açılan limanları sayesinde tahıl, yağlı tohumlar, bitkisel yağlar, bakliyat ve soğutulmuş gıda ürünlerinin ithalat ve ihracatında ana kapı işlevi görmektedir. Liman çevresinde depolama, gıda işleme ve sanayi altyapısının bulunması, İskenderiye'yi sadece bir giriş noktası değil aynı zamanda katma değerli işlemler için de cazip kılmaktadır. Denizyolu taşımacılığına dayalı yüksek hacimli ticaret yapan firmalar için İskenderiye öncelikli hedef şehirler arasındadır.

Port Said, Süveyş Kanalı'nın kuzey girişinde konumlanan, konteyner trafiği ve transit ticaret açısından öne çıkan bir merkezdir. Serbest bölge uygulamaları ve lojistik avantajları sayesinde ithalat, yeniden

ihracat ve bölgesel dağıtım faaliyetlerinde kullanılabilecek bir konuma sahiptir. Özellikle kısa teslim süreleri ve bölgesel ticaret bağlantıları arayan firmalar için Port Said tamamlayıcı bir lojistik üs niteliği taşımaktadır.

Damietta Limanı, Nil Deltası'na yakın konumuyla paketlenmiş gıda ve kuru yük ürünleri açısından önem kazanmaktadır. Son yıllarda tarım ürünlerine yönelik depolama ve lojistik yatırımlarının artması, Damietta'yı özellikle kuru gıda ve dökme tarım ürünleri için tamamlayıcı bir çıkış ve giriş noktası hâline getirmiştir.

Ain Sokhna Limanı, Süveyş Kanalı'nın güneyinde, Süveyş Körfezi'nin batı kıyısında yer almakta olup Kızıldeniz hattı üzerinden Asya ve Körfez pazarlarına bağlantı sağlayan stratejik bir ticaret noktasıdır. Özellikle konteyner taşımacılığına uygun yapısı sayesinde uzun mesafeli ihracat operasyonlarında tercih edilmektedir. Mısır pazarına yönelik ithalatın yanı sıra üçüncü ülkelere yönelik yeniden ihracat senaryolarında Ain Sokhna önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

Giza, Kahire'ye komşu olması itibarıyla iç dağıtım ve depolama faaliyetleri açısından öne çıkan bir bölgedir. Şehir merkezine kıyasla arazi maliyetlerinin nispeten daha uygun olması, lojistik tesisler ve soğuk zincir yatırımları için Giza'yı cazip kılmaktadır. Özellikle taze, soğutulmuş ve dondurulmuş gıda ürünlerinde Kahire merkezli talebin Giza üzerinden karşılanması yaygın bir uygulamadır.

Nil Deltası'nda yer alan Şarkiyye (Sharqia) ve Beheira gibi bölgeler, Mısır'ın temel tarımsal üretim alanlarıdır. Meyve, sebze, soğan ve sarımsak gibi ürünlerde yoğun üretimin bulunması, bu bölgeleri tarımsal hammadde temini ve iç lojistik bağlantılar açısından stratejik hâle getirmektedir. Bu bölgeler doğrudan büyük tüketim merkezleriyle bağlantılı olmasa da tarım-gıda tedarik zincirinin önemli bir halkasını oluşturmaktadır.

Ürün bazında bakıldığında Mısır'ın ithalata bağımlı bulunan özellikle buğday ve un, yağlı tohumlar ve bitkisel yağlar ile bakliyat ve kuru gıda ürünlerinin Kahire gibi büyük tüketim merkezlerine yakın depolarda konumlandırılması ve İskenderiye, Damietta veya Port Said gibi limanlarla entegre edilmesi pazara giriş hızını ve maliyet verimliliğini artırmaktadır.

Genel bir önceliklendirme yapıldığında, İskenderiye ve Kahire yüksek öncelikli hedefler olarak öne çıkmaktadır. Giza, Port Said ve Damietta orta öncelikli, tamamlayıcı merkezler olarak değerlendirilirken; Ain Sokhna daha çok Kızıldeniz hattı üzerinden yürütülen uzun mesafeli ve bölgesel ticaret stratejileri için fırsat sunmaktadır.

4.4 Lojistik

Mısır'ın gıda sektöründeki lojistik yapısı; ithalat giriş noktaları, iç tüketim merkezleri ve bölgesel dağıtım ağları etrafında şekillenmektedir. Dış ticarette nakliye süreçleri, ağırlıklı olarak denizyolu taşımacılığına dayalı yapı ile ülke içinde karayolu ve intermodal çözümler kapsamında ülke genelinde üç ana ticari güzergâh üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu güzergâhlar yalnızca fiziksel ürün akışını değil, aynı zamanda fiyatlandırma dinamikleri, stok yönetimi ve bölgesel ticari öncelikleri de doğrudan etkilemektedir.

Ülkeye gelen malların çoğu İskenderiye, Damietta, Port Said, Süveyş ve Ain Sokhna gibi önemli limanlardan giriş yapmaktadır. İskenderiye limanı ülkedeki en büyük liman olup Mısır dış ticaretinin %60'ından fazlası bu limandan gerçekleştirilmektedir. Mısır'ın 55 limanı bulunmakta olup bunların 18'i büyük ticari liman niteliği taşımakta; İskenderiye, Damietta, Port Said ve Süveyş, toplam ticari faaliyetlerin büyük bölümünü yürütmektedir. Süveyş Kanalı'nın 2025 yılı toplam geliri yaklaşık 4,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Mısır, Süveyş Kanalı'nın güney bölümünde kapasiteyi artırmaya yönelik altyapı geliştirme çalışmalarını sürdürmekte olup bölgede tek şeritli yolların çift şeritli hâle getirilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

İlk ve en yoğun kullanılan güzergâh, Akdeniz limanlarından Kahire ve Nil Deltası'na uzanan hattır. İskenderiye ve Port Said üzerinden ülkeye giren ithal paketli gıda ürünlerinin büyük bölümü bu hat üzerinden Kahire ve Delta bölgesine dağıtılmaktadır. Çin gibi uzak limanlardan Mısır'a denizyolu transit süreleri genellikle 20–35 gün arasında değişmektedir. Limanlara varan yükler karayolu taşımacılığıyla iç bölgelere dağıtılmakta ve bu süreçte teslimatlar çoğunlukla 1–3 gün içinde tamamlanmaktadır. Ülke içi dağıtımın büyük kısmının karayoluna dayanması bu güzergâhta yüksek trafik yoğunluğu ve artan ulaşım maliyetleri yaratmaktadır. Buna rağmen Kahire ve Nil Deltası'nın yüksek nüfus yoğunluğu ve tüketim hacmi bu hattı vazgeçilmez kılmaktadır.

Bu güzergâh boyunca Kahire ve Giza, ülkenin en büyük toptan gıda dağıtım merkezleri olarak öne çıkmakta olup ulusal ve uluslararası distribütörlerin ana depoları bu bölgelerde yoğunlaşmıştır. Nil Deltası ise geniş nüfus tabanı nedeniyle yüksek hacimli ancak fiyat odaklı bir tüketim yapısına sahiptir. İskenderiye yalnızca bir giriş noktası değil, aynı zamanda güçlü bir ticaret ve işleme merkezi olarak da konumlanmaktadır. Deniz ürünleri, unlu mamuller ve dondurulmuş gıda segmentlerinde gelişen bir üretim sistemi bulunmakta; ayrıca turizm kaynaklı dönemsel talep artışları bölgeyi cazip hâle getirmektedir. Bu güzergâh, yüksek rekabet, yoğun hacim ve hızlı stok devir yapısıyla öne çıkmakta olup etkin dağıtım ağı ve güçlü distribütör yönetimi önem taşımaktadır.

İkinci önemli güzergâh, Kızıldeniz üzerinden Kahire'ye ve oradan ülke geneline uzanan Ain Sokhna merkezli hattır. Bu hat, özellikle Asya, Körfez ve Uzak Doğu kaynaklı ürünlerin Mısır pazarına girişinde rol oynamaktadır. Ain Sokhna çevresinde gelişen serbest bölgeler, modern depolama tesisleri ve intermodal altyapı son yıllarda bu güzergâhın önemini artırmıştır. Akdeniz hattına kıyasla daha düşük trafik yoğunluğu ve daha yeni altyapı, özellikle büyük ölçekli ithalat yapan firmalar için operasyonel avantaj sağlamaktadır.

Bu güzergâh Kahire merkezli yerel dağıtımı desteklerken aynı zamanda ürünlerin ülke geneline daha dengeli yayılmasına imkân tanımaktadır. Ayrıca Kızıldeniz ve Sina bölgelerindeki turizm odaklı tüketim yapısı nedeniyle ithal ve premium ürünlere de talep bulunmaktadır. Oteller, tatil köyleri ve zincir restoranlar yüksek kaliteli gıda ürünlerinde önemli alıcı grupları oluşturmaktadır. Lojistik açıdan bu hat, denizyolu ve karayolu entegrasyonunun daha dengeli olduğu bir yapı sunmaktadır.

Üçüncü güzergâh, Kahire'den Yukarı Mısır'a (Minya, Assiut, Aswan) uzanan iç dağıtım hattıdır. Bu hat, ithalat girişinden ziyade iç pazarı ve coğrafi yayılım açısından önem taşımaktadır. Dağıtım büyük ölçüde karayoluna dayalıdır ve mesafe arttıkça lojistik maliyetler de yükselmektedir. Buna karşın Yukarı Mısır bölgesi, yüksek fiyat duyarlılığına sahip geniş bir tüketici kitlesi barındırmaktadır. Rekabetin sınırlı olması ve modern perakende penetrasyonunun henüz tam gelişmemiş olmasına rağmen son yıllarda özellikle küçük formatlı modern perakende yatırımlarının artması bölgenin ticari potansiyelini güçlendirmektedir. Özellikle temel gıda, içecek ve paketli ürün segmentlerinde talep artışı gözlemlenmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Mısır'daki gıda lojistiği tek merkezli bir yapıdan ziyade üç ana güzergâh üzerinden şekillenen çok katmanlı bir sistemdir. Akdeniz hattı yüksek hacim ve rekabet odaklı bir yapı sunarken Kızıldeniz hattı daha modern, planlı ve ölçeklenebilir bir lojistik alternatif oluşturmaktadır. Yukarı Mısır hattı ise uzun vadeli pazar genişlemesi ve penetrasyon açısından önem arz etmektedir.

4.5 Dağıtım Kanalları

İthalatçılar, gıda işleyicileri, üreticiler ve acente–distribütörler Mısır'da dağıtım kanallarının temel aktörlerini oluşturmaktadır. Büyük ölçekli firmalar da, fiyat istikrarını sağlamak, tedarik sürekliliğini güvence altına almak ve kalite kontrolünü doğrudan yönetmek amacıyla gıda girdilerini doğrudan ithal edebilmektedir. Buna karşılık acente ve distribütörler, çok sayıda küçük ve orta ölçekli üretici ve

işletmeye hizmet vererek pazarın önemli ölçüde dağınık ve parçalı yapıda olan bölümlerini beslemektedir. Küçük üreticiler ise sınırlı miktarlarda alım yapmakta, genellikle yerel para birimiyle çalışmakta ve düşük stok seviyeleriyle faaliyet göstermektedir.

Yerel üretim ve işleme segmenti, gıda tedarik zincirinin temelini oluşturmaktadır. Bu alanda bakliyat ve tahıl işleme tesisleri, et ve tavuk işleme tesisleri, süt ürünleri ve içecek üreticileri ile dondurulmuş gıda üreticileri öne çıkmaktadır. Üreticilerin önemli bir kısmı kendi markalarıyla faaliyet gösterirken, son yıllarda özel marka (private label) üretimine yönelik talepte belirgin bir artış yaşanmaktadır. Modern perakende zincirlerinin büyümesi, bu eğilimi hızlandırmıştır.

İthalatçılar, özellikle et ve balık ürünleri, dondurulmuş gıdalar ve paketli gıda ürünlerinde rol üstlenmektedir. Bu yapı, emtia bazlı büyük ithalatçılar, belirli ürün kategorilerinde uzmanlaşmış ithalatçılar ve uluslararası markaların yerel temsilcilerinden oluşmaktadır. İthalatçılar genellikle hem toptancı hem de modern distribütör kanallarıyla çalışmaktadır.

Toptancı ve distribütör ağı, özellikle Kahire, Giza, İskenderiye ve Nil Deltası'nda yoğunlaşmış olmakla birlikte gıda dağıtım zincirinin en geniş ve en dağınık yapıda olan bölümünü oluşturmaktadır. Geleneksel toptancılar, pazarın büyük bir bölümünü kontrol eden hacim odaklı yapılardır. Buna karşılık modern distribütörler de halen yetersiz ölçek ve sayıda olsada son yıllarda bölgesel depo ağları, soğuk zincir altyapısı ve dijital stok yönetim sistemleri bakımından gelişme göstermektedir.

Markalı üreticiler, dağıtımlarının büyük kısmını modern distribütörler üzerinden yönetirken, satışlarının yaklaşık dörtte biri zincir marketler aracılığıyla gerçekleşmektedir. Öte yandan büyük toptan satış merkezleri ve cash-and-carry formatları, yüksek hacimli satış imkânı sunmakla birlikte düşük marjlı ve yüksek rekabetli bir yapı sergilemektedir.

Dijital B2B platformlar, toplam pazar içinde henüz sınırlı bir paya sahip olmasına rağmen hızlı büyüyen bir kanal olarak öne çıkmaktadır. MaxAB-Wasoko, Cartona ve OneOrder gibi platformlar küçük perakendecilere düşük maliyetli erişim imkânı sunmakta, fiyat şeffaflığı ve talep görünürlüğü sağlamaktadır.

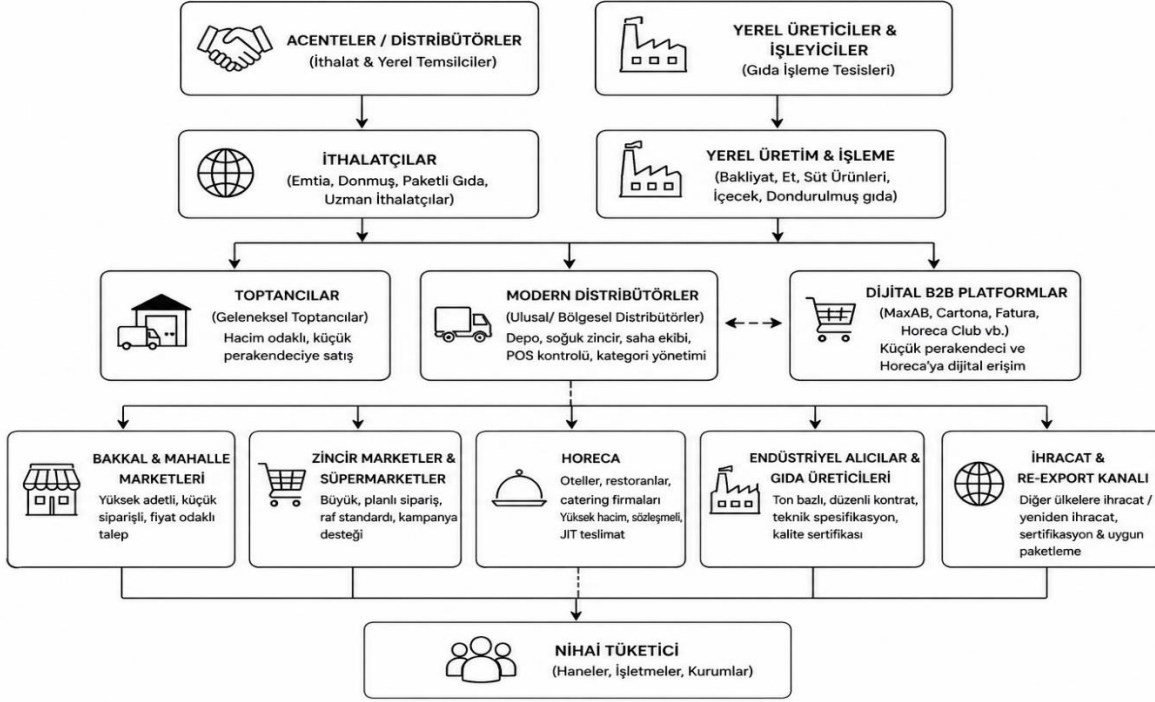
Soğuk zincir lojistik sağlayıcıları, özellikle taze, dondurulmuş ve sıcaklık hassasiyeti yüksek ürünlerde kritik bir rol üstlenmektedir. Depolama, sıcaklık kontrolü ve son kilometre soğuk dağıtım hizmetleri bu segmentin temel faaliyet alanlarını oluşturmaktadır.

Nihai tüketim kanallarında bakkal ve küçük mahalle marketleri en geniş dağıtım tabanını oluşturmaktadır. Bu kanal yüksek adetli ancak düşük hacimli sipariş yapısı, fiyat duyarlılığı ve kısa ödeme döngüsü ile karakterizedir. Zincir marketler ve süpermarketler ise daha planlı sipariş süreçleriyle çalışmakta, marka standardizasyonu, raf yönetimi ve kampanya desteğine yüksek önem vermektedir. Ödeme vadeleri genellikle orta-uzun vadeli olup, lojistikte palet bazlı teslimat ve dijital sipariş entegrasyonu yaygındır.

Horeca kanalı, otel, restoran ve catering işletmelerinden oluşmakta ve yüksek hacimli, sürekli ve sözleşmeli alımlar gerçekleştirmektedir. Bu kanal için zamanında teslimat, tutarlı kalite ve soğuk zincir güvenilirliği kritik önemdedir. Endüstriyel alıcılar ve gıda üreticileri ise teknik spesifikasyonlara dayalı, uzun vadeli kontratlarla çalışan B2B müşterilerdir ve lojistik güvenilirlik temel seçim kriteridir.

İhracat ve yeniden ihracat (re-export) kanalı ise özellikle liman bazlı operasyonlar üzerinden yürütülmekte olup mevsimsellikten etkilenmektedir.

MISIR GIDA SEKTÖRÜ DAĞITIM KANALI

4.6 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.6.1 Ülkedeki Dijital Pazaryerleri

Mısır devletinin "Digital Egypt" vizyonu ve özel sektör yatırımları, hem perakende altyapısının modernizasyonunu hem de e-ticaret sisteminin yaygınlaşmasını desteklemektedir.

COVID-19 pandemisi ile ivme kazanan e-ticaret sektörü, pandemi sonrasında da güçlü bir büyüme trendi sergilemektedir. Mısır'da artan internet penetrasyonu, akıllı telefon kullanımındaki yaygınlık ve dijital ödeme altyapısındaki gelişmeler bu büyümeyi destekleyen temel faktörlerdir. Mısır pazarında Jumia, Amazon.eg (eski adıyla Souq.com) ve BAE merkezli noon.com öne çıkan e-ticaret platformları arasında yer almaktadır. E-ticaret pazarında en yüksek işlem hacmine sahip kategoriler elektronik, giyim ve moda ile ev ve yaşam ürünleridir.

Mordor Intelligence verilerine göre Mısır e-ticaret pazarı 2024 yılında yaklaşık 9 milyar ABD dolarına ulaşmış olup sektörün çift haneli büyüme oranlarını sürdürmesi beklenmektedir. Buna karşın nakit ödeme tercihinin kültürel olarak güçlü olması, sektörün daha hızlı ölçeklenmesini sınırlamaya devam etmektedir. Çeşitli araştırma kuruluşlarının tahminlerine göre Mısır'daki e-ticaret işlemlerinin önemli bir bölümü hâlâ kapıda ödeme yöntemiyle gerçekleştirilmektedir; ancak dijital cüzdan kullanımı ve anlık ödeme altyapısının (InstaPay) yaygınlaşmasıyla birlikte bu oran kademeli olarak düşmektedir.

Mısır, elektronik ödemeler alanında görece sağlam bir düzenleyici çerçeveye sahiptir. İnternet kullanıcılarının önemli bir bölümü banka veya kredi kartına sahip olmadığından e-ticaret işlemlerinde kapıda ödeme tercih edilmektedir. Bununla birlikte mobil bankacılığın ve Fawry, Vodafone Cash ve InstaPay gibi dijital cüzdan çözümlerinin yaygınlaşması orta vadede büyümeyi desteklemektedir.

Son yıllarda yalnızca online faaliyet gösteren (pure-play) perakendeciler pazarda daha görünür hâle gelmiştir. Amazon ve Jumia, pazar liderliğini sürdürmesi beklenen başlıca aktörlerdir. Amazon, Mısır pazarına 2017 yılında Dubai merkezli Souq.com'u satın alarak giriş yapmış; 2021 yılı sonundan itibaren operasyonlarını Amazon.eg markası altında yeniden konumlandırmıştır. Şirket, Kahire'nin kuzeydoğusunda yer alan Şarkiyye Vilayeti'ndeki 10th of Ramadan City sanayi bölgesinde 28.000 m² büyüklüğünde ana fulfillment merkezi ile birlikte Süveyş Yolu üzerinde ikinci bir tesis olmak üzere toplam 100.000 metreküpü aşan depolama kapasitesine ulaşmıştır.

Pandemi sonrasında dijital B2B platformlar da Mısır perakende ve toptan ticaret sisteminde yer almaya başlamıştır. Bu kapsamda, MaxAB ve Cartona gibi öncü girişimler, küçük ve orta ölçekli bakkal ile marketlere mobil uygulama veya web tabanlı platformlar aracılığıyla çevrimiçi sipariş verme ve kapıya teslimat imkânı sunarak geleneksel toptancılık anlayışına doğrudan rakip bir model ortaya koymaktadır. Bu model; aracı katmanları azaltmak, fiyat şeffaflığını artırmak ve sipariş süreçlerini hızlandırmak gibi somut avantajlar sağlaması bakımından hem perakendeciler hem de üreticiler açısından değer yaratmaktadır. Toplam pazar içindeki ağırlıkları halihazırda sınırlı olsa da, özellikle sermaye kısıtı bulunan perakendecilerin tedarik zincirlerine daha kolay erişmesini mümkün kılmaları sayesinde bu platformların büyüme potansiyeli taşıdığı öngörülmektedir.

4.6.2 Mısır Özel Günler ve Bayramlar

Ay	Tarih (2026)	Özel Gün	Tür
Ocak	7 Ocak	Kıpti Noel: Hristiyan temalı hediye paketleri, dekoratif ürünler, özel indirimler	Dini
Ocak	25 Ocak	25 Ocak Devrim Günü: Vatanseverlik temalı kampanyalar, ulusal bayraklı ürünler	Ulusal
Mart	21 Mart	Anneler Günü: Çiçek, takı, kişisel bakım ürünleri, annelere özel indirimler	Özel Gün
Mart	20–22 Mart *	Ramazan Bayramı (Eid al-Fitr): Aile odaklı hediye setleri, şekerlemeler, giyim kampanyaları	Dini
Nisan	12 Nisan	Kıpti Paskalya: Paskalya temalı ürünler, hediye sepetleri, dini objeler	Dini
Nisan	13 Nisan	Sham El-Nessim:Doğa temalı ürünler, piknik malzemeleri, bahar indirimleri	Kültürel
Nisan	25 Nisan	Sina Kurtuluş Günü:Vatanseverlik temalı kampanyalar, bayraklı ürünler	Ulusal
Mayıs	1 Mayıs	İşçi Bayramı:İşçilere yönelik özel indirimler	Ulusal
Mayıs	27–29 Mayıs *	Kurban Bayramı (Eid al-Adha):Gıda, hediye sepetleri, et ve kurban paketleri, dini temalı indirimler	Dini
Haziran	21 Haziran	Babalar Günü:Erkek giyim, kişisel bakım ürünleri, hediye setleri	Özel Gün
Haziran	30 Haziran	30 Haziran Devrim Günü: Vatanseverlik temalı ürünler, bayrak temalı indirimler	Ulusal
Temmuz	23 Temmuz	23 Temmuz Devrim Günü:Ulusal gurur temalı kampanyalar, bayraklı ürünler	Ulusal
Ağustos	26 Ağustos *	Mevlid Kandili: Dini kitaplar, İslami hediyelikler, özel kampanyalar	Dini
Ekim	6 Ekim	Silahlı Kuvvetler Günü: Askeri temalı ürünler, vatanseverlik kampanyaları	Ulusal
Kasım	27 Kasım	Black Friday: Elektronik, giyim, aksesuar gibi geniş ürün yelpazesinde büyük indirimler	Alışveriş

4.6.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Mısır, MENA bölgesinin en büyük sosyal medya kitlesine sahip ülkesidir. 2025 itibarıyla sosyal medya kullanıcı sayısı 50 milyonu aşmıştır. 2025 yılı itibarıyla nüfusun ortalama yaşının 24,5 (statista 2026) ile küresel ortalamanın (30,6) belirgin biçimde altında seyretmesi, dijital platformları hem tüketim hem ticaret açısından birincil kanal hâline getirmektedir. İnternet kullanıcılarının %96'sının mobil cihaz üzerinden bağlandığı göz önüne alındığında, sosyal medya stratejilerinin mobil öncelikli bir yaklaşımla kurgulanması zorunluluk taşımaktadır.

Mısır sosyal ticaret pazarı 2021–2024 yılları arasında yıllık %28,1 büyüme kaydetmiş; Facebook, Instagram ve TikTok bu büyümenin temel taşıyıcıları olmuştur. Sosyal medya üzerinden alışveriş, özellikle yeni kuşak tüketiciler arasında influencer tavsiyeleri ve topluluk odaklı içeriklerle hızla yaygınlaşmaktadır.

Facebook, internet kullanıcılarının %81'ine ulaşmasıyla Mısır'ın açık ara en popüler sosyal medya platformu konumundadır. Reklam erişimi bakımından 42 milyonun üzerinde aktif kullanıcıya sahip olan platform, geniş yaş yelpazesindeki kullanıcı tabanı sayesinde ürün tanıtımı, marka sayfası yönetimi ve hedefli reklam kampanyaları için temel mecra olmayı sürdürmektedir. Facebook grupları ve pazar yeri (Marketplace) özelliği, ikinci el satıştan FMCG ürünlerine uzanan geniş bir ticaret ekosistemi oluşturmaktadır.

WhatsApp, %72 penetrasyon oranıyla platforma yakın bir konumda yer almakta; hem bireysel hem de ticari iletişimin temel aracı olarak öne çıkmaktadır. Özellikle KOBİ'ler ve distribütörler arasında sipariş iletimi, müşteri ilişkileri ve ürün katalog paylaşımı büyük ölçüde WhatsApp Business üzerinden yürütülmektedir.

Instagram'ın kullanım oranı %69'a yükselmiş olup platform görsel içerik ve sosyal katılım açısından giderek daha fazla önem kazanmaktadır. TikTok ise 2025 itibarıyla 18 yaş üzeri kullanıcı sayısını 41 milyona taşımıştır. TikTok, özellikle gıda, giyim ve kişisel bakım kategorilerinde içerik odaklı satış modeliyle markalar için hızla stratejik bir platform hâline gelmektedir. Mısır'ın kuzey Afrika'daki önde gelen influencer merkezi konumuyla TikTok Shop ekosistemi içinde yer alması, bu trendin ticari boyutunu güçlendirmektedir.

LinkedIn ise kurumsal iletişim, B2B ilişki yönetimi ve yerel iş ortağı keşfi için işlevsel olmakla birlikte bireysel tüketici kitlesine doğrudan ulaşmak amacıyla kullanılmamaktadır. X (Twitter) haberlerin ve güncel yorumların takip edildiği bir platform olarak varlığını korusa da reklam ve ticaret potansiyeli bakımından diğerlerinin gerisinde kalmaktadır.

4.6.4 E-Ticarettaki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Mısır'da E-Ticarete herhangi bir muafiyet bulunmamakta olup, KDV oranı genel olup tüm eşyalar için %14 tür. Ayrıca kıymeti 2000 ABD Doları'nın ve 50 kg'nin altında olan eşya hızlı kargo yoluyla gelebilmektedir. İthalat üzerinden alınmakta olan gümrük vergisi tarifesi %0 ile %135 arasında değişmektedir.

4.6.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Mısır'da GDPR (Avrupa Genel Veri Koruma Yönetmeliği) doğrudan uygulanmamaktadır; ancak bunun yerine Mısır'ın kendi veri koruma mevzuatına uyum zorunludur. 14 Ekim 2020'de yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Mısır'daki bireylere ait kişisel verileri işleyen tüm kuruluşlara uygulanmakta olup kuruluşun Mısır'da bulunup bulunmaması bu yükümlülüğü etkilememektedir. Kanun; veri toplama, işleme, saklama ve yurt dışına aktarım süreçlerini düzenlemekte, açık rıza alınması, veri sahibinin bilgilendirilmesi ve veri güvenliğinin sağlanması gibi temel yükümlülükler öngörmektedir. Uygulama Yönetmeliği Kasım 2025'te yayımlanmış olup kuruluşların 2026 yılı sonuna kadar tam uyum sağlaması gerekmektedir. E-ticaret operasyonları, dijital pazarlama ve müşteri veri yönetimi bu kanunun öncelikli uygulama alanları arasında yer almaktadır.

E-ticaret kapsamında Mısır'a gönderilecek ürünler için Üretici Kayıt Sistemi'ne tabi olunması ve deniz veya hava yoluyla gelecek ticari gönderiler için NAFEZA sistemi üzerinden ACID numarası alınması gerekmektedir. Değeri 2.000 ABD Dolarını ve ağırlığı 50 kg'ı aşmayan kurye gönderileri bu zorunluluktan muaftır.

Tüketicinin Korunması Kanunu çerçevesinde Mısırlı tüketicilerin, ürünü herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve ek ücret ödemeksizin teslim aldığı tarihten itibaren 14 gün içinde değiştirme veya iade etme hakkı bulunmaktadır. Tedarikçi bu talebi karşılamak ve ödemeyi başvuru tarihinden itibaren bir hafta içinde iade etmekle yükümlüdür. Kusur konusunda anlaşmazlık çıkması hâlinde tüketici, şikayetini ilgili kuruma iletebilmekte olup kurum bağlayıcı karar verme yetkisine sahiptir. Yerel dil olan Arapça ile sunulan satış sonrası destek, hız, güvenilirlik ve kültürel hassasiyetlere saygı Mısır'da müşteri memnuniyetinin temel unsurları olarak değerlendirilmelidir.

Mısır'da yanıltıcı reklamlara karşı koruma çeşitli kanun ve yönetmeliklerle güvence altına alınmaktadır. Marka ve patent tescili için yetkili kurum, 2025 yılında kurulan Mısır Fikri Mülkiyet Otoritesi'dir (EGIPA). Başvurular Ticari Markalar Ofisi'ne doğrudan veya Mısır'da faaliyet gösteren yetkili patent ve marka vekilleri aracılığıyla yapılabilmektedir. Mısır, 1967'den bu yana Madrid Anlaşması'na taraf olup 1975'ten itibaren WIPO üyesidir. Bu sayede uluslararası marka tescil başvuruları WIPO Madrid sistemi üzerinden tek başvuruyla birden fazla ülkede koruma sağlayacak şekilde gerçekleştirilebilmektedir.

4.6.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri

Mısır'da e-ticaret lojistiği, son yıllarda hızla gelişen bir ekosistem hâline gelmiştir. Kahire'nin günlük 15–20 paket/bin kişi yoğunluğuyla ulusal e-ticaret hacminin %60'ını oluşturduğu tahmin edilmektedir. Ürün boyutları ve ağırlığı, nakliye ve depolama maliyetlerini doğrudan etkilemektedir.

Mısır'da faaliyet gösteren başlıca uluslararası kurye ve ekspres kargo şirketleri olan DHL Express, FedEx (TNT markası 2016'dan bu yana FedEx bünyesindedir), UPS ve Aramex Mısır'a yönelik kapıdan kapıya uluslararası gönderim, gümrükleme ve ekspres teslimat hizmetleri sunmaktadır.

Teknoloji odaklı yerel oyuncular arasında Bosta ve Mylerz öne çıkmakta; yapay zeka destekli rota optimizasyonu, kapıda nakit tahsilat ve yüksek teslimat başarı oranlarıyla uluslararası firmalara kıyasla rekabet avantajı sağlamaktadır. Bosta, Mısır genelinde 20'den fazla dağıtım merkezi ve %96 ertesi gün teslimat başarı oranıyla hizmet vermektedir. ShipBlu, Flextock ve Mylerz gibi girişimler ise depolama, paketleme ve son kilometre teslimatını kapsayan uçtan uca fulfillment çözümleri sunmaktadır. Bunların yanı sıra Edfa3ly, uluslararası alışveriş ve yönlendirme hizmetleriyle sınır ötesi e-ticareti kolaylaştıran yerli platformlar arasında yer almaktadır.

4.7 Tanıtım ve Pazarlama

Mısır'da faaliyet gösteren firmaların önemli bir bölümünün kurumsal web sitesi bulunmamakta; iletişim ve tanıtım kanalı olarak Facebook, Instagram, WhatsApp ve Yellow Pages gibi platformlar tercih edilmektedir. Firmaların büyük çoğunluğu internet ortamında yalnızca Arapça isimleriyle yer aldığından, İngilizce yapılan aramalarda bu firmalara ulaşmak güçleşmektedir. Bu nedenle pazar araştırması sürecinde Arapça anahtar kelime kullanımı ve yerel rehber platformlarından yararlanılması önem taşımaktadır.

Mısır'da hem tüketici hem ticari iletişimde sosyal medya platformları belirleyici bir rol oynamaktadır. Facebook, 42 milyonu aşkın aktif kullanıcısıyla en geniş kitleye ulaşmayı sağlarken Instagram görsel ürün tanıtımı için etkili bir vitrin işlevi görmektedir. TikTok, özellikle genç tüketici kitlesine erişimde ve içerik odaklı satış modellerinde hızla ön plana çıkmaktadır. WhatsApp ise Mısır'da sıradan bir mesajlaşma uygulamasının ötesinde; satış kapanışlarını gerçekleştirmek, sipariş almak ve anlık müşteri desteği sunmak için kritik bir iş aracı hâline gelmiştir. LinkedIn, kurumsal B2B iletişimde ve karar alıcılara ulaşmada giderek daha işlevsel bir mecra olarak öne çıkmaktadır.

Mısır pazarına yönelik dijital içeriklerin Arapça hazırlanması hedef kitleye ulaşmak açısından büyük önem taşımaktadır. Kısa video formatları (Instagram Reels, TikTok) ve mikro influencer iş birlikleri, özgün ve kültürel duyarlılıkla üretilen içeriklerle daha yüksek etkileşim oranları sağlamaktadır. B2B segmentinde ise teknik içerik, vaka çalışmaları ve WhatsApp Business entegrasyonu ön plana çıkmaktadır.

Özetle, Mısır pazarına yönelik sosyal medya stratejisi kurgulanırken geniş kitleye erişim için Facebook ve WhatsApp'ın, görsel ürün pazarlaması için Instagram'ın ve genç-dinamik tüketici kitlesine erişim/sosyal ticaret için TikTok'un önceliklendirilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir mümkün görülmektedir.

Mısır'da markası bulunan Türk firmalarının da Mısır'lı influencerlar aracılığıyla söz konusu platformlarda tanıtım yaptırdığı gözlemlenmektedir.

Mısır pazarında kişisel ilişkiler ve yüz yüze görüşmeler, ticari ilişkilerin başlatılmasında belirleyici bir faktördür. İthalatçı ve acente ağıyla tanışmak, pazar dinamiklerini ve çalışma koşullarını yerinde değerlendirmek için mutlaka saha ziyareti gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

4.8 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Mısır'ın en önemli temel gıda maddesi ekmektir. Devlet, ekmek, sıvı yağ, makarna, şeker ve çayı aylık kontenjan üzerinden sübvansede etmektedir. Baladi (yerel ekmek) ekmeğinin fiyatı 1988'den bu yana 5 piastre (0,1 dolar cent) olarak sabit tutulmuş; ancak Haziran 2024'te IMF baskısı ve artan buğday maliyetleri gerekçesiyle fiyat 20 piastreye (0,4 dolar cent) çıkarılmış, bu 36 yıldaki ilk fiyat artışı olmuştur.

Tüketici davranışları son yıllarda önemli ölçüde değişmiştir. Şehir yaşamı ve gelir gruplarındaki farklılıklar, Mısırlıların pratik ürünleri tercih etmesine neden olmaktadır. Özellikle 23–38 yaş arası genç nüfus, evde yemek pişirmek yerine hazır ve hızlı tüketim ürünlerini seçmekte, çevrim içi yemek siparişleri ise giderek yaygınlaşmaktadır. Bunun yanında tüketiciler daha sağlıklı ve besleyici ürünlere yönelmekte, gıda firmaları da sağlık ve yaşam tarzı trendlerine uygun ürünler geliştirmektedir. Son üç yılda döviz dalgalanması, düşen satın alma gücü ve enflasyon etkisiyle orta düzeyli gelir grubunda tüketim profili fiyata daha fazla duyarlı hale gelmekle birlikte marka bağlılığı da artış göstermiştir. Tüketiciler gramaj ve birim fiyat karşılaştırması yaparak daha ekonomik ürünleri tercih ederken, markaya sadakat fiyat farkı %10'u aşınca kırılğan hale gelmekte ve premium ürünlerden ekonomik segmentlere

kayış hızlanmaktadır. Bu süreçte haneler daha küçük ve sık alışveriş yapmakta, fonksiyonel ürünlere ve yerli tatlılara yönelim artmaktadır. Paketli gıda yıllık ortalama %10–14 büyüme göstermeye devam ederken, tüketicilerin öncelikleri arasında hijyen, güvenlik, standart kalite, uzun raf ömrü ve küçük gramaj seçenekleri yer almaktadır. Satın alma kanalı olarak Bakkallar hâlâ baskın olmasına rağmen, yüksek trafikli süpermarket zincirlerinde paketli ürün penetrasyonu çok daha yüksektir.

Kategori bazında tüketimde temel gıdalar, un, şeker, yağ ve bakliyat segmentinde fiyat duyarlılığı en yüksek seviyededir. Private label ürünlerin payı hızla artmakta ve küçük gramajlı ürünler (500g–1kg) en çok tercih edilen formatları oluşturmaktadır. Süt ve süt ürünlerinde, UHT süt ve uzun ömürlü peynirler büyümenin ana sürükleyicisi olurken, yerel markalar kalite ve fiyat dengesiyle öne çıkmaktadır. Atıştırmalık segmentinde genç nüfus talebi sınırlı hacim kaybı ile desteklemekte, küçük fiyatlı impuls ürünler pazarı taşıyan ana unsurdur. Yerli cips ve çikolata markaları agresif büyüme göstermektedir. Meyve suyu ve instant içecekler ise ekonomik segmentlerde büyümesini sürdürmektedir. Dondurulmuş gıda talebi ise kentleşme ve çalışan nüfus artışıyla desteklenmekte, dondurulmuş sebze, patates ve hazır tavuk ürünleri büyüme göstermektedir.

Mısır'da kayda değer bir Hristiyan nüfus bulunmakla birlikte, nüfusun yaklaşık %90'ı kendisini Müslüman olarak tanımlamakta ve İslam resmi devlet dini konumundadır. Bu durum, helal et ürünlerini gıda arzı içinde önemli bir segment haline getirmektedir.

Sağlıklı ve fonksiyonel ürünlere yönelik talep, Batı pazarları kadar hızlı olmasa da belirgin bir artış göstermektedir. Özellikle şekersiz gazlı içecekler, probiyotik yoğurt, light süt ve peynir, glütensiz ve diyabetik ürünler, soğuk sıkım yağlar ile yüksek proteinli barlar ve içecekler öne çıkmaktadır. Hazır ve pratik ürünler segmentinde ise çalışan kadın nüfusunun artışıyla birlikte hazır soslar, hazır hamur ürünleri, hızlı pişen makarna ve noodle, ısıt-ye yemekler ile dondurulmuş sebzeler ve protein ürünleri büyüme göstermektedir.

Tüketicinin dijitalleşmesi, e-ticaret kanallarının büyümesine yol açmaktadır. Gıda kategorisinde toplam pazar hâlâ küçük olmasına rağmen, e-ticarete ortalama sepet değeri fiziksel mağazadan daha yüksek, sadakat uygulamaları tekrar satın almayı artırmakta ve tüketiciler promosyon takibi için mobil uygulamaları yoğun kullanmaktadır. En hızlı büyüyen e-ticaret kategorileri bebek maması, süt ürünleri, kahve, atıştırmalık ve ambalajlı sudur.

Demografik dinamikler, tüketim üzerinde önemli etki yaratmaktadır. Ortalama yaşı 24–25 olan genç nüfus, hızlı tüketilen ürünler için avantaj sağlamakta; şehirleşme dondurulmuş ve paketli gıda hacmini büyütmede, ortalama hane büyüklüğü 4,6 kişi olan çok çocuklu aileler ise büyük paket ve ekonomik markalara talebi sürdürmektedir.

Yüksek enflasyon ortamında tüketici, dayanıklı tüketim, kişisel bakım, kozmetik ve eğlence kategorilerinden payı azaltıp gıdaya yönelmekte, böylece üreticilere hacim avantajı sağlanmakla birlikte marj baskısı oluşturmaktadır.

4.9 Mısır Gıda Mevzuatı

4.9.1 İlgili Kurumlar

Mısır Ulusal Gıda Güvenliği Kurumu - National Food Safety Authority (NFSA): NFSA 2017'den bu yana Mısır'da gıdanın tek ulusal düzenleyici ve denetleyici otoritesi konumunda bulunmaktadır. NFSA'nın görevleri her üç yılda bir yeniden yapılandırılan yönetim kurulu ile Ticaret, Sağlık, Tarım, Çevre, Arz ve iç ticaret dâhil olmak üzere çeşitli Mısırlı bakanlardan ve iki gıda güvenliği uzmanından müteşekkil mütevellî heyeti tarafından yürütülmektedir.

NFSA'nın Görev ve Yetkileri arasında;

- Uluslararası kriterlere uygun gıda güvenliği kriterlerini zorunlu kılmak,
- Gıda işlemlerini tüm aşamalarda standart koşulların sağlanmasını temin eden programlar çerçevesinde kontrol etmek,
- Yerel ürünlerin ihracatı için gerekli sertifika düzenleme usullerini belirlemek ve denetlemek,
- Gıda işlemlerini ve çalışanları lisanslamak, denetlemek ve kontrol etmek,
- Akredite laboratuvarlarla sözleşme yapmak; kamu laboratuvarı bulunmaması halinde özel akredite laboratuvarlarla sözleşme yapmak,
- İthal veya yerel gıdalar üzerinde kontroller yapmak; insan tüketimine uygun olmayan gıdaların yasaklanması,
- Kriz yönetimi, uyarı, geri çekme ve geri çağırma sistemleri dahil olmak üzere acil durum prosedürlerini oluşturmak,
- Risk değerlendirmesi, analizi ve yönetimi için prosedürler oluşturmak,
- HACCP ve ürün geri çağırma için gerekli tedbirleri gıda üreticileri için zorunlu kılmak,
- Özel diyet amaçlı, GDO'lu ve ışınlanmış gıdalar için onay, etiketleme ve kayıt kurallarını düzenlemek,
- Gıda reklamcılığına ilişkin protokoller ve zorunlu etiketleme kriterlerini geliştirmek, yer almaktadır.

Daha önce gıda güvenliğinin denetlenmesinden sorumlu olan Mısır kurumları, artık gıda güvenliği işlevlerinin uygulanmasında NFSA ile birlikte çalışmaktadır.

İhracat ve İthalat Kontrol Genel Organizasyonu - General Organization for Export and Import Control (GOEIC): NFSA ve GOEIC, itiraz komitesi aracılığıyla birlikte çalışmaktadır. Komite, ihracatçıların ret kararlarına ilişkin itirazlarını incelemekte ve ikinci bir testin kabul edilip edilemeyeceğine karar vermektedir. NFSA kendi itiraz komitesini kurmamış olup, otorite retlerine ilişkin itirazlar GOEIC tarafından oluşturulan bir komite aracılığıyla yürütülmektedir

Mısır Standardizasyon ve Kalite Kurumu- The Egyptian General Organization for Standards and Quality (EOS): NFSA, EOS standartlarının yerine geçecek kendi risk esaslı standartlarını geliştirmeye devam ederken, EOS standartları hâlen uygulanmaktadır.

Tarım ve Arazi Islahı Bakanlığı (Ministry of Agriculture and Land Reclamation – MALR: Genel Veteriner Hizmetleri Kurumu - General Organization for Veterinary Services (GOVS) ve Bitki Karantinası Merkez İdaresi - Central Administration of Plant Quarantine (CAPQ) hayvan ve bitki sağlığına ilişkin kendi görev alanlarını yerine getirmeye devam etmektedir.

Sağlık Bakanlığı (MoH) Merkez Sağlık Laboratuvarları: NFSA testler için Sağlık Bakanlığı laboratuvarlarını kullanmakta ve numunelerin kamu laboratuvarlarına gönderilmesine öncelik vermektedir.

4.9.2 Genel Gereklilikler, Düzenlemeler ve Kayıt Önlemleri

Mısır'ın gıda ve tarım ürünleri ithalatına ilişkin düzenleyici çerçevesi karmaşık ve gelişim halindedir. Codex Alimentarius tarafından belirlenenler gibi uluslararası standartları içermekle birlikte, çoğu zaman kendi pazarında uygulanmak üzere üçüncü ülke düzenlemelerine veya standartlarına atıfta bulunmaktadır.

İthal edilen gıdalar için sertifikasyon gereklilikleri ürün bazında farklılık göstermektedir. Et, kümes hayvanları, balık ve süt ürünleri için hayvan sağlık sertifikası, bitki ve bitkisel ürünler için bitki sağlık sertifikası gerekmektedir. Ürün transit sırasında başka bir ülkede işlenirse, uygun sertifika ek işleme yapılan ülkeden alınabilmektedir.

İthal gıda ürünleri için genel itibarıyla gerekli sertifikalar şunlardır:

- Menşe Belgesi
- Serbest Satış Sertifikası, Hayvan veya Bitki Sağlığı sertifikaları
- Helal Sertifikası (et ve kanatlı ürünlerde zorunludur)

Ürün Numunesi Alma: Her sevkiyat geldiğinde rastgele numune almak için Fiziksel Muayene Komitesi oluşturulmaktadır. Her sevkiyattan bir temsilci numune alınmakta ve tüm denetim kurumları bu numune üzerinde inceleme ve testlerini gerçekleştirmektedir.

Ürün numunesi alınabilmesi için parti numaraları zorunludur. Her parti, farklı üretim ve son kullanma tarihlerine sahip numune alımı için ayrı bir öge olarak kabul edilmektedir. Farklı üretim tarihine sahip ürünler farklı ögeler olarak değerlendirilmekte olup serbest bırakma sertifikasında bu şekilde belirtilmesi gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığı'nca numune alımı sırasında şu hususlar dikkate alınmaktadır:

- Sevkiyat tek bir gönderi olarak değerlendirilmektedir.
- Numuneler parti büyüklüğüne ve ürün türüne göre ayrılmaktadır.
- Numuneler laboratuvarlar arasında dağıtılmaktadır.
- Tüm etiket bilgileri "Numune Analiz Formu"nda sunulmaktadır.
- Sevkiyat farklı menşelerden veya ürün kaynaklarından geliyorsa, her birine ayrı ve gizli bir numara verilmektedir.

Ön Gönderim Test Gereklilikleri: Mısır'da limanda tahıl ön-gönderim bitki karantinası denetimi, uygulanmaktadır. Soya fasulyesi (öğütme için), mısır (yemlik) ve özel sektör buğday ithalatları için GOIEC ithalat izni verilmektedir. CAPQ, tahıl ve yağlı tohum denetimlerinden sorumlu kurum olarak görev yapmaktadır.

Bitki Karantina Gereklilikleri: CAPQ'nun rol ve sorumlulukları uluslararası anlaşmalara uygun olarak belirlenmiştir. Bitki ve bitkisel ürünler için ihracat evraklarına bitki sağlık sertifikasının eşlik etmesi gerekmekte olup sertifikaların ilgili sevkiyata karşılık gelen ithalat iznini referans göstermesi gerekmektedir.

Üretici kaydı: Bazı perakende gıda ürünlerini ihraç eden firmaların sevkiyat öncesinde GOEIC'e kayıt yaptırması zorunludur. (bknz: bölüm 4.14)

Gıda İthalat Lisansı: Gıda İthalat Lisansını Düzenleyen Kurallar çerçevesinde ithalatçının NFSA'dan gıda ithalat lisansı alması gerekmektedir. NFSA, lisanslı ithalatçılardan bir beyaz liste oluşturmuş ve bu listeye girenler, ithal gıda sevkiyatlarında kolaylaştırılmış gümrük işlemleri ve azaltılmış örnekleme (yüzde 100'ün altında) uygulamalarından faydalanabilmektedir.

4.10 Sektörde Standartlar

Mısır'da standardizasyon çalışmaları, 1957'de Mısır Standardizasyon ve Kalite Organizasyonu'nun (EOS) kurulmasıyla başlamıştır. Kuruluşundan bu yana, EOS 8.500 standart oluşturmuştur. Bunların 543'ü teknik düzenleme veya zorunlu standarttır. Mısır'daki zorunlu standartların yaklaşık %80'i uluslararası kuruluşlar tarafından yayımlanan standartlara dayanmaktadır.

NFSA hâlihazırda kendi standartlarını yayımlamak üzere çalışmalar yürütmektedir. NFSA standartlarını tamamlayana kadar, ithalatta EOS standart gerekliliklerine uyulması gerekmektedir. Zorunlu bir Mısır standardının bulunmadığı durumlarda; ISO, Avrupa, Amerikan, Japon veya Codex standartlarının uygulanmasına imkân tanınmaktadır.

4.11 Sektörde Etiketleme

Etiketleme esasları, Mısır Standardı 1546 (2011) ile belirlenmiş olup tüm gıda ürünü ithalatları için geçerlidir. Yabancı dildeki etiket bilgilerinin Arapçaya çevrilmesi gerekmektedir. İngilizce ile Arapça tarihler arasındaki uyumsuzluklar ürünün reddedilmesine yol açabilmektedir. Etiketler ambalaj üzerine basılabilmekte ya da kalıcı bir yapışkan etiket şeklinde olabilmektedir. Ürün ambalajı üzerinde birden fazla üretim veya son kullanma tarihi bulunmaması gerekmektedir. İç ambalajdaki tarihin dış karton üzerindeki tarihten farklı olması halinde ürünler reddedilmektedir. Etiket üzerindeki bilgiler silinemez, tahrif edilemez veya değiştirilemez şekilde olmalıdır. Et ve kanatlı ürünler için kısıtlayıcı gereklilikler bulunmaktadır. Etiketler aşağıdaki bilgileri içermelidir:

- Üreticinin adı ve adresi;
- Uygun olması halinde marka veya ticari marka;
- Menşe ülke;
- Ürünün türü ve sınıfı;
- İthalatçının adı ve adresi;
- Üretim ve son kullanma tarihleri (Bu tarihler ambalajın üst kısmında ayrı olarak belirtilebilir. Lazerle uygulanabilir, basılabılır veya ambalaj üzerine işlenebilir. Bu durumlarda etiket üzerinde tekrar edilmesine gerek yoktur);
- Ürün bileşenleri;
- Ürünler için depolama talimatları veya sıcaklık gereklilikleri – depolama sıcaklığı, işleme konu ürün türünü tam olarak açıklamak için kutular üzerinde soğutma ifadesiyle birlikte belirtilmelidir
- (örn. “DONDURULMUŞ OLARAK SAKLAYIN – ... °C VEYA ALTINDA MUHAFAZA EDİN; SOĞUKTA SAKLAYIN (VEYA BUZDOLABINDA SAKLAYIN) – ... °C İLE ... °C ARASINDA MUHAFAZA EDİN”);
- Net ağırlık;
- Brüt ağırlık ve koli veya karton başına toplam paket sayısı;
- Ürün koruyucu maddeler içeriyorsa, her bir koruyucunun yüzdesi belirtilmelidir;
- Ürün et veya kanatlı ise, aşağıdaki ibare yer almalıdır: “İslami usullere göre kesilmiştir” veya “Helal kesimdir.”

Helal Etiketlemesi: Helal sertifikalı et ürünleri; ürünün İslami ilkelere göre kesildiğini belirten bir ifade ile etiketlenmelidir. Helal etiketlemesi ihracatçı ve helal kuruluşunun sorumluluğundadır. Buna ek olarak, “Helal” etiket beyanı taşıyan taze/dondurulmuş işlenmemiş ürünler ile işlenmiş ürünlere uygun bir helal sertifikası eşlik etmelidir.

Son Kullanma Süresi: Gıda maddelerinin serbest bırakılabilmesi için, insan tüketimine yönelik ürünlerde kalan son kullanma süresi, sevkiyatın limana ulaştığı ve gümrüklerin serbest bırakma belgesini düzenlediği andan itibaren hesaplanır. Ürünlerin giriş limanına aşağıdaki koşullarla ulaşması gerekmektedir:

- Raf ömrü altı ay veya daha fazla olan ürünler, limana en az üç ay kalan raf ömrü ile ulaşmalıdır.
- Raf ömrü üç aydan fazla ancak altı aydan az olan ürünler, limana en az bir ay kalan raf ömrü ile ulaşmalıdır.
- Raf ömrü 16 günden üç aya kadar olan ürünler, limana en az bir hafta kalan raf ömrü ile ulaşmalıdır.
- Raf ömrü 15 gün olan ürünler, limana üç gün kalan raf ömrü ile ulaşmalıdır.

Diğer Özel Etiketleme Gereklilikleri: Mısır, ihracatçı menşe ülkenin ürünü tüketim için onaylaması ve ihracatına izin vermesi halinde genetik olarak değiştirilmiş (GE) ürünlerin ithalatına izin vermektedir. Mısır, yem amaçlı soya fasulyesi ve mısırın net ithalatçısıdır. Mısır mevzuatı, biyoteknolojik ürünlerin veya biyoteknolojik içerik barındıran ürünlerin etiketlenmesini zorunlu kılmamaktadır. Ayrıca, biyoteknolojik ürünlerin ithalatı için herhangi bir onay gerekmemektedir.

Coğrafi İşaretler, Marka Adları, Ticari İsimler ve Fikri Mülkiyet Hakları: Ticari Tescil Dairesi, marka tescilinden sorumludur. Bir logo veya marka adının tescili yaklaşık dokuz ila on iki ay sürmektedir. Marka, onaylandıktan sonra, Marka Bülteni’nde ilan edilmektedir.

Tescil sürecinde sunulması gereken belgeler ve sertifikalar şunlardır:

- Logo ve marka adının bir örneği.
- Şirketin ana ülkedeki kuruluşunu doğrulayan bir sertifika.
- Ticari Tescil Dairesi tarafından düzenlenmiş ve önerilen şirket adı veya logonun Mısır’da kayıtlı olmadığını belgeleyen sertifika.

Şirket, ürün için benzer bir markanın pazarda mevcut olup olmadığını kontrol etmek amacıyla “Marka İnceleme Formu” başvurusunda bulunmalıdır.

Yabancı bir şirket logosunu korumak istiyorsa, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) tarafından tescil edilmiş logosunun bir örneğini Marka Genel Müdürlüğü’ne sunmalıdır. Yabancı şirket, marka tescil sürecini takip etmek üzere Kahire’de bir temsilci görevlendirmelidir.

Markalara on yıl süreyle koruma sağlanmakta olup bu sürenin sonunda marka sahibi, korumayı yenilemek için altı ay içinde başvuruda bulunabilmektedir. Yenileme farklı süreler için uzatılabilmektedir. Uluslararası olarak tanınan ürünlere, Ticari Tescil Dairesi’ne başvurmaksızın otomatik marka statüsü tanınmaktadır.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Mısır'da özel bir ambalaj veya kap boyutu gerekliliği, düzenlemesi ya da tercihi bulunmamaktadır. Polivinil klorür gibi herhangi bir ambalaj malzemesinin kullanımına yönelik kısıtlama veya sınırlama yoktur. Mısır çevre mevzuatı kapsamında atık yönetimine ilişkin düzenlemeler, ithal gıda ürünlerinin ambalajlanması veya elleçlenmesine yönelik önemli bir kısıtlama ya da gereklilik getirmemektedir.

NFSA halihazırda gıda ile temas eden malzemelerden sorumludur. NFSA'nın 17/2022 sayılı teknik düzenlemesi, gıda ile temas eden malzemeleri düzenlemektedir. İthalatçıların, gıda ambalaj malzemelerine ilişkin gereklilikler konusunda NFSA ile iletişime geçmeleri gerekmektedir.

4.13 İhracat Öncesi Yükleme Bilgisi (Advanced Cargo Information Declaration – ACID)

Mısır Maliye Bakanlığı tarafından, gümrük otoritesini modernize etmek ve tahliye süresini azaltmak amacıyla tek pencere sistemi (NAFEZA) çerçevesinde Advanced Cargo Information Declaration (ACID) — sistemini uygulamaktadır. ACID, Mısır'a yapılacak ihracat öncesinde ön kayıt yapılmasını zorunlu kılmakta ve tüm taşıma belgelerinde yer alması gereken 19 haneli alfanümerik bir kimlik numarası (ACID numarası) üretmektedir. Sistem, diğer devlet kurumlarıyla iş birliği içinde Mısır Gümrük Otoritesi tarafından işletilmektedir.

1 Ekim 2021 itibarıyla tüm deniz yolu ithalatları için elektronik ACI dosyalaması zorunlu hâle gelmiştir. 1 Ocak 2026 itibarıyla hava yolu gönderileri de sisteme dahil edilmiş; 50 kg'ın üzerindeki tüm hava yolu sevkiyatları için ACID numarası zorunlu tutulmaktadır. Değeri 2.000 ABD Dolarını ve ağırlığı 50 kg'ı aşmayan kurye gönderileri ACI prosedüründen muaf tutulmaktadır.

ACI sistemi birbiriyle bağlantılı iki platform üzerinden işlemektedir. Mısırlı ithalatçılar, sevkiyat bilgilerini ve ihracatçı şirket bilgilerini NAFEZA portalı (nafeza.gov.eg) üzerinden kaydetmekte ve ACID numarası talep etmektedir. ACID numarası sistem tarafından hem ithalatçıya hem ihracatçıya e-posta ile iletilmektedir. Yabancı ihracatçıların ise CargoX platformunda (cargox.digital) şirket kaydını yaptırmaları ve doğrulama sürecini tamamlaması gerekmektedir. CargoX kaydı olmadan ACI dosyalaması gerçekleştirilmemektedir. İhracatçı, ACID numarasını aldıktan sonra ticari fatura, konşimento, paketleme listesi, menşe şahadetnamesi ve Türkiye-Mısır STA kapsamındaki gönderilerde EUR.1 veya EUR-MED dahil tüm belgeleri gemi veya uçak kalkışından en az 48 saat önce CargoX üzerinden yüklemek zorundadır. İthalatçının vergi numarasının fatura, paketleme listesi ve konşimentoda açıkça yer alması zorunludur.

Sistem kapsamında NFSA tarafından da risk kategorilerine dayalı gıda ithalat kontrol sistemi yürürlüğe konmuştur. Bu kapsamda NFSA her sevkiyat için uygun tahliye kanalını belirlemekte; bu kanal varışta uygulanacak muayene ve rastgele örnekleme düzeyini tespit etmektedir. NFSA tarafından düşük riskli ve uyumlu geçmişe sahip sevkiyatlar için hızlı tahliye; orta riskli sevkiyatlar için belge kontrolü; yüksek riskli sevkiyatlar için fiziksel muayene; ve tam denetimle birlikte laboratuvar testi olmak üzere dört tahliye kanalı tanımlanmaktadır. NFSA'nın 2024 yılında yürürlüğe giren 270/2024 sayılı kararıyla beyaz listedeki gıda işleme tesislerine yönelik hızlı tahliye sisteminde, ön bildirimini tamamlayan uyumlu sevkiyatlarda örnekleme oranı yüzde ikiye kadar düşürülebilmektedir.

Sevkiyatın serbest bırakılması için Gümrük otoritesi sunulması gereken belgeler arasında; konşimento; ithalatçı vergi numarasının yer aldığı ticari fatura; Ticaret Odası onaylı menşe şahadetnamesi; ürün türüne göre ihracat veya sağlık sertifikası (FDA serbest satış belgesi, sağlık sertifikaları; paketleme listesi; sigorta sertifikası; Mısırlı ithalatçıya verilmiş ithalat izni; ve ödemenin tedarikçiye transfer edildiğini belgeleyen yerel banka onaylı Ödeme Garantisi (Form 11) bulunmaktadır. Ürüne bağlı olarak ayrıca idari ücretlerin ödendiğini gösteren banka yazısı (sunulmaması hâlinde tüm masraflar limanda ödenir) ve radyasyon sertifikası da talep edilebilmektedir.

İthalat; Damietta, İskenderiye, Port Said ve Ain Sokhna limanlarından gerçekleştirilebilmekte olup ortalama süreç ideal koşullarda 11–12 gün içinde tamamlanmaktadır. Nihai muayene sonuçları genellikle 10 gün içinde bildirilmekte; konserve gıda, şişelenmiş su ve dioksin testi gerektiren ürünler ise 15 gün içinde serbest bırakılmaktadır.

Sevkiyatın reddi durumunda ihracatçı veya ithalatçı, ret tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde gümrük otoritesine itiraz edebilmektedir. İdare, nihai muayene sonuçlarını kabul etme, değiştirme veya iptal etme yetkisine sahip olup aynı zamanda sevkiyatın yeniden muayenesine izin verebilmektedir. Yeniden muayene kararı alınması hâlinde idare muayene için özel bir laboratuvar belirlemekte ve şikayetçiye sürece katılma hakkı tanımaktadır. İdare kararları kesin olup itiraz yolu kapalıdır. Sevkiyat, uygunluk doğrulama prosedürleri tamamlanmadan ve NFSA'nın resmi bildirimi yapılmadan ithal eşyası piyasaya sürülemez.

4.14 Üretici Kayıt Sistemi

Dış Ticaret ve Yatırım Bakanlığı'nın 43/2016 sayılı Kararı kapsamında belirlenen ürün listesindeki GTİP'lerden Mısır'a ihracat yapan tüm fabrikalar, ticari marka sahibi firmalar ve dağıtım merkezlerinin GOEIC'e kayıt yaptırması zorunludur. Ticari amaçlı ithal edilen ürünler, yalnızca bu kayıt sistemine dahil fabrikalardan ya da kayıtlı ticari marka sahiplerinden veya dağıtım merkezlerinden geliyorsa serbest bırakılabilmektedir.

Sistem üç kategorideki kuruluşu kapsamaktadır: doğrudan üretime dayalı fabrika kaydı için üretici fabrikalar; marka bazlı kayıt için ticari marka sahibi firmalar; ve bunlar adına dağıtım ve ihracat faaliyeti yürüten yetkili dağıtım ve ihracat merkezleri (distribution and export center). Karar kapsamında kayıt zorunluluğu gerektiren 25 ürün kategorisi bulunmaktadır. Başvuru sırasında başka fabrikalara üretim yaptıran ticari marka sahibi firmaların, üretimi gerçekleştirecek fabrikaların listesi ile bu fabrikalara ait ISO belgelerini de sunmaları gerekmektedir.

Ticari markası bulunmayan ve alım-satım faaliyetiyle iştigal eden dış ticaret firmaları sisteme doğrudan kayıt yaptıramamaktadır. Bu firmaların liste dahilindeki GTİP'lerden Mısır'a ihracat yapabilmeleri için ürünü tedarik ettikleri üreticinin sisteme kayıtlı olması şarttır; bu durumda ihracatçı firma faturayı kendi adına kesmemektedir. Üçüncü ülkelerden mal olarak transit ticaret yapan firmalar için de aynı kural geçerli olup üçüncü ülke üreticisinin GOEIC'e kayıtlı olması gerekmektedir.

195/2022 sayılı Bakanlık Kararı, 43/2016 sayılı Karar'da değişikliğe giderek başvuru sürecini kolaylaştırmıştır. Bu kapsamda belgeler eksiksiz sunulduğu anda kayıt işlemi başlamakta; kayıt teyidinin en geç 15 gün içinde başvuru sahibine iletilmesi zorunlu tutulmaktadır. Belgelerin doğruluğundan şüphe duyulması hâlinde kayıt başvurusu sahibi, doğrulama amacıyla fabrika veya şirketin yerinde denetlenmesini talep edebilmektedir. Son kullanma tarihi olan belgeler, süre dolmadan en geç 30 gün içinde yenilenmek zorundadır. Ayrıca belge başvuruları, ilgili ülkelerin Mısır büyükelçilik ve konsoloslukları aracılığıyla da yapılabilir. Firmaların sisteme kayıtlı olup olmadığını GOEIC'in resmi sorgulama sayfasından (<http://196.219.221.202/factoryInq/>) kontrol etmeleri mümkündür.

4.15 Mısır Genel Tarife Dışı Engeller

Mısır, 1991 yılında ithalat yasaklarını kaldırmaya başlamış ve 1990'ların sonunda "yasaklı" listeyi imalat sanayi ile ticarete konu tarım ürünlerinin yüzde 37'sinden yüzde 4'e indirmiştir. Mısır, 1997'de kümes hayvanlarını bu listeden çıkarmış; ancak hem kuş gribi riskine karşı korunmak hem de helal beslenme kurallarına uyumu sağlamak amacıyla 2005'ten bu yana kümes hayvanı parçalarının ithalatını yasaklamıştır.

Mısır'da lisans düzenlemeleri ticaret engeli oluşturabilmektedir. Bu engeller genellikle şeffaf olmayan düzenlemelerden kaynaklanmakta ve ani kural değişikliklerine tabi olabilmektedir.

Temmuz 2006'da Mısır, tüm menşelerden dondurulmuş bütün kanatlı eti ithalatına getirilen yasağı kaldıran 766/2006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nı yayımlamıştır. Karar, kanatlı parça ve sakatatlarının ithalatının serbest olduğuna dair bir hüküm içermemekte olup bu durum tavuk but ve sakatat ihracatı açısından fiili bir yasak teşkil etmektedir. 2022 yılında Mısır, tavuk but çeyreği sevkiyatlarına sınırlı ölçüde izin vermeye başlamıştır.

Tüm besin takviyeleri, özel amaçlı gıdaların ve diyetetik gıdaların NFSA tarafından kayda alınması ve onaylanması gerekmektedir. İthalatçıların özel gıda ürünlerini ithal edebilmek için lisans başvurusunda bulunmaları ve bu lisansı her beş yılda bir yenilemeleri gerekmektedir. Benzer bir yerli ürünün bulunması hâlinde başvuru onaylanmayabilmektedir. 2021'den bu yana NFSA lisansı olmaksızın gıda ürünlerinin ithalatının yapılması mümkün olmamaktadır.

Şeker ithalatı, tekrarlayan yasak uygulamalarına konu olan başlıca ürünlerden biridir. Haziran 2020'de başlayan ve Haziran 2021'e kadar süren ithalat yasağının ardından piyasa dengesizlikleri gerekçesiyle yasak periyodik olarak yinelenmiştir. Kasım 2025'te yeni bir üç aylık rafine şeker ithalat yasağı daha uygulamaya konulmuş; bu yasak Nisan 2026'ya kadar uzatılmıştır. Söz konusu durum, şeker ithalatının süregelen kısıtlamalara tabi olduğunu göstermektedir.

Yasakların söz konusu olduğu durumlarda temel üretim girdileri için istisnalar tanınabilmektedir. Sivil havacılık, askeri üretim, petrol veya turizm sektörlerinde faaliyet gösteren şirketler düzenli olarak muafiyet alabilmektedir.

Gümrük tarifesi değerlemesinin temelini oluşturan "Mısır satış fiyatı" bir ürünün ilk ithalatında sunulan ticari faturadan elde edilmektedir. Gümrük yetkilileri bu faturadaki bilgiyi kayıt altına almakta ve sonraki ithalatlarda ürün değerinin ilk faturadaki değerden farklı olup olmadığını kontrol etmektedir. Düşük faturalandırmayı düşündüren durumlarda gümrük tarafından fatura değeri yüzde 10–30 arasında artırılabilir.

Yabancı şirketler ve yatırımcılar Mısırlı bir acente zorunluluğu olmaksızın doğrudan ithalat yapabilmektedir. Ancak ithalatçılar Mısır rekabet hukukuna uyum açısından daha sıkı denetime tabi tutulmaktadır. Rekabet hukukunu ihlal eden bir ithalatçının lisansı temyiz mahkemesi kararıyla iptal edilebilmekte; yeniden lisans alabilmek için Rekabet Otoritesi ile uzlaşmaya varılması gerekmektedir.

4.16 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Dernekler

Mısır Türk İşadamları Derneği – TÜMİAD tumiad@gmail.com

Mısır İşadamları Derneği www.eba.org.eg

İskenderiye İş Adamları Derneği www.aba.org.eg

Mısır Genç İşadamları Derneği www.ejb.org.eg

Mısır İhracatçılar Derneği www.expolink.org

Mısır-ABD Ticaret Odası <http://www.amcham.org.eg>

İhracatçı Konseyleri

Agriculture Export Council - www.aecegypt.com

Food Export Council - www.feceg.com

Chemical & Fertilizers Export Council - www.cec-eg.com

Odalar

Federation of Egyptian Chambers of Commerce www.fedcoc.org.eg

Chamber Of Engineering Ind. F.E.I. www.fei.org.eg ,

Egyptian Chamber of Food Industries (CFI) www.egycofi.org.eg ,

Alexandria Chamber Of Commerce www.tpegypt.gov.eg ,

Cairo Chamber Of Commerce www.tpegypt.gov.eg

Gize Ticaret odası <http://www.gccegypt.org>

4.17 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Mısır'da faaliyet gösteren ithalatçı ve distribütör firmalara ulaşmak için aşağıdaki açık kaynak platformlardan yararlanılabilmektedir. Mısır'daki pek çok firma web sitesi bulundurmadığından veya yalnızca Arapça içerikle yer aldığından, birden fazla kaynağın birlikte kullanılması önerilmektedir.

Resmi ve istatistiksel kaynaklar

Mısır İstatistik Kurumu (CAPMAS) — www.capmas.gov.eg — Mısır'ın resmi istatistik kurumu olup sektörel ve ekonomik veriler içermektedir; bazı hizmetler için üyelik gerekmektedir.

ITC Trade Map — www.trademap.org — Uluslararası Ticaret Merkezi'nin (ITC) ticaret istatistikleri platformudur. Ülke ve ürün bazında ithalat/ihracat verileri, pazar analizleri ve alıcı/satıcı ağlarına erişim sağlar; üyelik gerekmektedir.

Firma rehberleri ve sektör dizinleri

Egypt Business Directory — www.egypt-business.com — Mısır'daki firmalar için sektör bazlı kapsamlı dizin; şirket profilleri, iş ilanları ve sektör haberleri içermektedir. Mısır'ın 500 büyük şirketini listeleyen ücretsiz raporu da indirilebilir durumdadır.

List of Companies in Egypt — www.listofcompaniesin.com/in-egypt.html — Genel firma listesi; içerik kalitesi değişken olduğundan çapraz doğrulama önerilmektedir.

Yellow Pages Egypt — www.yellowpages.com.eg — Mısır sarı sayfaları; sektör ve şehir bazında firma arama imkânı sunar.

EgyYello — www.egyptyellow.com — Mısır'daki yerel işletmeler için güncel online rehber.

Trade Egypt — www.tradeegypt.com — Mısır'daki ihracatçı ve ithalatçı firmalara yönelik ticaret rehberi.

4.18 Sektördeki Önemli Fuarlar

Kahire, yılda çok sayıda uluslararası fuar ev sahipliği yapmakta olup bu fuarlara Mısır'ın yanı sıra Körfez ülkeleri, Afrika ve Avrupa'dan da katılımcılar gelmektedir. Tarım ve gıda sektörü başta olmak üzere Türk ihracatçıların öncelikle değerlendirmesi gereken başlıca fuarlar şunlardır:

Food Africa (her yıl Aralık, Kahire EIEC) — Afrika'nın en büyük uluslararası gıda ve içecek fuarıdır. 2024 baskısı 35 ülkeden 1.018 katılımcı ve 31.000'i aşkın ziyaretçiyi bir araya getirmiştir.

Sahara Expo (her yıl Eylül, Kahire EIEC) — Tarım makineleri, sulama sistemleri, tohumlar, gübreler ve agro-endüstri alanında MENA bölgesinin en köklü tarım fuarlarından biridir; 1987'den bu yana düzenlenmektedir.

Agri Expo Cairo (her yıl Ocak, Kahire CICC) — Tarımsal girdiler ve teknolojiler alanında 350'den fazla yerel ve uluslararası markayı, 25.000'den fazla alıcıyla buluşturan sektörün premier fuarıdır. [Agriexpo-eg](https://agriexpo-eg.com)

Bu fuarlara hem ziyaretçi hem de katılımcı (stant) olarak iştirak edilmesi, hem pazar araştırması yapmak hem de potansiyel müşteri ve iş ortaklarıyla doğrudan temas kurmak açısından stratejik değer taşımaktadır. Fuarlar Mısır pazarında yerel üretimin ve rakiplerin gözlemlenmesi için de önemli bir fırsat sunmaktadır. Fuarlar Genel itibarıyla sabah saat 10-11 civarında açılmakta akşam kapanışı ise geç saatlerde (20.00-23.00) olabilmektedir.

Mısır'da düzenlenen fuarların tamamına yakın Kahire'de yapılmaktadır. Fuarlara ilişkin bilgiler <https://www.ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar/2024-ve-2025-yilinda-destek-kapsamina-alinan-yurtdisi-fuarlar> ve https://www.eventseye.com/fairs/cy1_trade-shows-cairo.html sitesinde yer almaktadır.

4.19 İhale Kurumları

Mısır, DTÖ'nün Devlet Alımları Anlaşması'na (GPA) taraf değildir. Mısır'da her devlet kurumu, ihale mevzuatı çerçevesinde kendi satın alma departmanı aracılığıyla ihalelerini yürütmektedir. Devlet Hizmetleri Genel Otoritesi (General Authority for Governmental Services - GAGS), ihale sürecinde gözetim ve kontrol işlevi üstlenmekte; tedarik birimlerine teknik yardım ve eğitim sağlayabilmektedir. İhale kurallarının tutarlı biçimde uygulanmasını sağlamak amacıyla her ihale süreci için yetkili makamlar tarafından ihale komiteleri oluşturulmaktadır.

İhale İlanlarına Erişim Kaynakları

Mısır Devletinin tüm kamu ihaleleri için merkezi ilan platformu — üyelik gerektirir:

<https://etenders.gov.eg/Supplier/create>

Askeri Üretim Bakanlığı ihale ilanları:

<https://www.momp.gov.eg/Ar/Tenders.aspx>

Arap Organizasyon Sanayi (AOI) — savunma ve çok sektörlü kamu kuruluşu; tedarikçi kaydı ve ihale takibi için: <https://supplier.aoi.org.eg>

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Mısır, 120 milyona yaklaşan nüfus büyüklüğü bakımından Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın en büyük tüketici pazarına sahiptir. Mısır nüfusunun yıllık yaklaşık %2 oranında büyümesi beklenmekte; 2050 yılına gelindiğinde nüfusun yaklaşık 150 milyon kişiye ulaşacağı öngörülmektedir. Kentleşme, tüketici talebini büyüyen şehirlerde yoğunlaştırmakta; sanayi ve hizmet sektörlerinin gelişimiyle harcama gücünün artması beklenmektedir. 2025 yılı genelinde resmi işsizlik oranı %6,3, 2025 yılı sonunda ise %6,2 ile tarihi düşük seviyelerde seyretmiştir. (EIU).

2025 yılında GSYİH yaklaşık %4,5 büyümüş; bu büyüme yeniden canlandırılan özel tüketim, güçlü turizm gelirleri ve ihracattaki toparlanmayla desteklenmiştir. IMF, 2025/26 mali yılı büyüme tahminini %4,7'ye yükseltmiş; 2026/27 için ise %5,4 öngörmektedir. Enflasyonun ise 2024'teki %33,3 seviyesinden 2026'da %11,8'e gerilemesi beklenmektedir. Orta ve uzun vadede işgücü piyasasının sıkışması ve reel ücret artışlarının hız kazanmasıyla talep görünümünün güçlenmesi beklenmektedir.

Mısır; nüfusunun büyüklüğü, sınırlı tarım arazileri ve su kısıtları nedeniyle temel gıda ürünlerinde yapısal ithalatçı konumundadır. Özellikle buğday, bakliyat, bitkisel yağlar, hayvan yemi hammaddeleri ve işlenmiş gıda ürünlerinde yerli üretim iç talebi karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Bu durum ihracatçı ülkeler açısından süreklilik arz eden bir talep zemini oluşturmaktadır. Devletin gıda arz güvenliğine verdiği öncelik, stratejik ürünlerde ithalatın desteklenmesine yol açmakta; buğday, yağlı tohumlar ve temel gıda ürünlerinde düzenli kamu alımları ve büyük ölçekli ithalat ihaleleri ihracatçılar için yüksek hacimli ve öngörülebilir ticaret imkânları yaratmaktadır.

Kentleşme oranının artması ve genç nüfusun büyüklüğü, paketli ve işlenmiş gıda tüketimini hızlandırmaktadır. Modern perakende kanallarının yaygınlaşması markalı ve standartlaştırılmış ürünlere olan talebi artırmakta; bu da ithal ürünlerin raf erişimini kolaylaştırmaktadır. Uzun raf ömrüne sahip, fiyat rekabeti güçlü ve istikrarlı tedarik sunabilen ürünler bu süreçten en fazla fayda sağlayan kategoriler arasında yer almaktadır. Çalışan kadın nüfusunun artışı ve genç tüketici kitlesinin pratik gıdalara yönelimi ise hazır soslar, hızlı pişen makarna ve noodle, ısıt-ye ürünler ile dondurulmuş gıdalar segmentinde çift haneli büyüme yaratmaktadır.

Mısır'ın Akdeniz ve Kızıldeniz'e açılan limanları ile Süveyş Kanalı üzerindeki konumu lojistik açıdan önemli bir fırsat sunmaktadır. İskenderiye, Damietta, Port Said ve Ain Sokhna limanları yüksek hacimli tarım ve gıda ürünlerinin girişine olanak tanımakta; Mısır'ı aynı zamanda bölgesel bir yeniden ihracat merkezi hâline getirmektedir. Bu yapı Mısır'ı yalnızca nihai bir pazar değil, Afrika ve Orta Doğu'ya açılan stratejik bir dağıtım üssü olarak da cazip kılmaktadır.

Türkiye-Mısır STA'sı Türk menşeli sanayi ürünlerinde sıfır gümrük vergisi sağlayarak rakip ülkelerin ürünlerine kıyasla doğrudan bir fiyat avantajı yaratmaktadır. Tarım ürünleri STA'nın ana kapsamında yer almamakla birlikte belirli tarım ürünlerinde karşılıklı tarife kotaları ve gümrük vergisi indirimleri öngören tavizler bulunmaktadır. Yakın coğrafi konum sayesinde Çin ve Uzak Doğu kaynaklı ürünlere kıyasla çok daha kısa teslimat süreleri mümkün olup bu durum özellikle tazelik ve stok yönetimi kritik olan ürün kategorilerinde belirleyici bir rekabet üstünlüğüne dönüşmektedir. Mısır'ın COMESA üyeliği ise Mısır üzerinden Doğu ve Güney Afrika'ya yönelik yeniden ihracat senaryolarında Türk ihracatçılara menşe avantajı sağlamaktadır.

Kültürel yakınlık, ortak lezzetler ve Türk ürünlerine yönelik tüketici beğeni ve tercihi, pazara giriş sürecinde önemli bir yumuşak güç unsuru oluşturmaktadır. Türk gıda markaları ve işlenmiş ürünleri Mısır'da zaten belirli bir tanınırlığa sahipken, genişleyen e-ticaret platformları ve hızlı teslimat kanalları bu tanınırlığı daha geniş kitlelere taşıma potansiyeli taşımaktadır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon, Mısır poundundaki devalüasyonlar ve görece düşük kişi başına gelir nedeniyle pazarın potansiyeli kısa ve orta vadede sınırlı kalmıştır. Asgari ücrete yapılan artışlar bu kısıtları yalnızca kısmen hafifletmekte, kişi başına GSYİH rakamları ise zenginler ile yoksullar arasındaki gelir eşitsizliklerini gizlemekte, nüfusun önemli bir kısmı düşük gelir grubunda yer almaktadır.

Mısır pazarındaki en önemli tehdit unsurlarından biri döviz likiditesi ve ödeme riskleridir. Döviz arzındaki dalgalanmalar zaman zaman akreditif açılışlarında gecikmelere, ithalat kısıtlamalarına ve ödeme vadelerinin uzamasına neden olabilmektedir. Bu durum ihracatçı firmalar için finansal riskleri artırmaktadır. 2024 yılı başında IMF programı çerçevesinde gerçekleştirilen kur serbestleşmesi ve döviz rezervlerindeki belirgin iyileşme bu riski azaltmış olsa da yapısal dış açık sürmekte; küresel ticaret koşullarındaki dalgalanmalar veya bölgesel gelişmeler likiditeyi yeniden kısıtlayabilmektedir.

Fiyat duyarlılığı Mısır pazarının belirleyici özelliklerinden biridir. Tüketici gelir düzeyinin sınırlı olması ve devletin temel gıda fiyatlarını baskılama eğilimi, yüksek katma değerli veya premium ürünlerin yaygınlaşmasını zorlaştırmaktadır. Düşük fiyatlı alternatifler sunan ülkelerle — özellikle Karadeniz havzası, Asya ve Güney Amerika — yoğun rekabet söz konusudur.

İthalat süreçlerinde karşılaşılan bürokratik uygulamalar, teknik standartlar ve sertifikasyon gereklilikleri operasyonel bir risk oluşturmaktadır. Ürün bazında değişebilen etiketleme, raf ömrü, analiz ve uygunluk belgeleri pazara giriş süresini uzatabilmekte ve maliyetleri artırabilmektedir. NAFEZA/ACI sistemi, Üretici Kayıt Sistemi ve NFSA lisans gereklilikleri uyum sürecini katmanlaştırmaktadır.

Yerel üretimi koruma amacıyla dönemsel olarak uygulanan ithalat kısıtlamaları, gümrük vergileri veya kota benzeri düzenlemeler öngörülebilirliği azaltmaktadır. Bu tür uygulamalar özellikle taze ürünler, şeker ve bazı işlenmiş gıda gruplarında ani pazar daralmalarına yol açabilmektedir.

Düşük gelirli Mısırlılar, tüketici kitlesinin çoğunluğunu oluşturmakta ve bu segment pazar profilinde belirleyici olmaya devam etmektedir. Dünya Bankası'nın en son ölçümüne göre ulusal yoksulluk oranı 2021 yılında %33,5 olarak gerçekleşmiştir. 2022–2024 döneminde yaşanan yüksek enflasyon sürecinde uluslararası yoksulluk sınırına göre ölçülen yoksulluğun yaklaşık 5 puan arttığı tahmin edilmektedir. Orta sınıf, orta ve uzun vadede ekonomik büyümeyle birlikte genişleyecek olsa da Mısır'ın, kişi başına geliri köklü biçimde dönüştürecek ölçüde küresel değer zincirlerinde kısa vadede yukarı yönlü bir sıçrama yapabilecek konumda olmadığı değerlendirilmektedir.

Kadınların işgücüne katılım oranı 2024 itibarıyla %15 civarında seyretmektedir. Bu oran küresel ortalamanın çok altında olup hanehalkı gelirlerini ve satın alma gücünü sınırlayan yapısal bir etken olmaya devam etmektedir. Kadınların işgücüne katılımındaki artışın önündeki engellerin — eğitim erişimi, sosyal normlar, özel sektördeki kayıt dışılık — aşılması uzun vadeli bir süreç gerektirmektedir.

Yurtiçi tüketici talebindeki büyüme potansiyelinin başlıca öncü göstergelerinin yoksulluk oranı ile işgücüne katılım olacağı değerlendirilmektedir. Enflasyonun gerilemesi, kur istikrarı ve daha güçlü ekonomik büyümenin birleşimiyle bu göstergelerde 2026 sonrasında iyileşme sağlaması beklenmekle birlikte kısa vadede sosyoekonomik kısıtlar sürmektedir. Hâlen nüfusun büyük bir bölümü, marjinal verimliliğin azaldığı tarım sektöründe ya da kentlerde düşük vasıflı hizmet ve imalat işlerinde çalışmaktadır. Kentleşme ve imalat sanayinin gelişimi bu tabloya katkı sağlayabilecek olsa da dönüşümün hızı ve kapsamı sınırlı kalmaktadır.

7. Sektörde İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Mısır pazarında ihracatın sürdürülebilir biçimde artırılabilmesi için öncelikle ürün portföyünün pazar gerçeklerine uygun şekilde konumlandırılması gerekmektedir. Fiyat rekabeti yüksek, uzun raf ömrüne sahip temel tüketim ürünleri ve yarı işlenmiş girdiler önceliklendirilmelidir. Katma değerli ürünlerde ise porsiyon, ambalaj ve fiyat optimizasyonu yapılması büyük önem taşımaktadır; küçük gramaj seçenekleri (500 g–1 kg) Mısır tüketicisinin sık ve düşük miktarlı alışveriş alışkanlığıyla örtüşmekte, raf erişimini kolaylaştırmaktadır. Premium segment için ise hedef kitle Kahire ve İskenderiye'deki orta-üst gelir grubundaki tüketiciler ile HORECA kanalı olmalıdır.

Mısır'ın çok katmanlı gıda mevzuatı ihracatçılar için önemli bir operasyonel yük oluşturmaktadır. Sevkiyat öncesinde şu adımların tamamlanması kritik önem taşımaktadır: GOEIC Üretici Kayıt Sistemi'ne kayıt; NFSA gıda ithalat lisansı gereklilikleri ile özel diyet gıdaları için ayrıca ürün kaydı; NAFEZA üzerinden ACID numarası alınması ve CargoX'ta şirket doğrulamasının tamamlanması; Türkiye–Mısır STA kapsamında EUR.1 veya EUR-MED Dolaşım Sertifikası hazırlanması; etiketleme gerekliliklerine (Arapça çeviri, raf ömrü, menşe, depolama koşulları) uyum. Bu süreçleri yönetmek için deneyimli bir Mısırlı gümrük müşaviri veya ithalatçı firmayla önceden protokol oluşturulması gecikme ve ret risklerini belirgin biçimde azaltacaktır.

Liman erişimi ile iç dağıtım merkezlerinin entegre edildiği bir lojistik model benimsenmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Yüksek hacimli ürünler için İskenderiye veya Damietta limanları üzerinden giriş yapılarak Kahire ve Giza merkezli depolama ve dağıtım ağları kurulması hem maliyeti düşürmekte hem de pazara erişim hızını artırmaktadır. Asya veya Körfez üzerinden transit ticaret senaryolarında ise Ain Sokhna daha uygun bir giriş noktası sunmaktadır. Soğuk zincir gerektiren ürünlerde yerel lojistik ortaklarla çalışmak, özellikle Yukarı Mısır'da soğuk zincir altyapısının yetersizliği göz önüne alındığında, operasyonel riski azaltabilmektedir.

Yerel ithalatçı ve distribütörlerle uzun vadeli iş birlikleri kurulması pazar bilgisinin derinleştirilmesi açısından faydalı görülmektedir. Mısır'da ticaret büyük ölçüde ilişki temelli yürütülmekte olup güçlü yerel ortaklar hem mevzuat uyumunu kolaylaştırmakta hem de tahsilat risklerini azaltmaktadır. Diğer taraftan, güçlü bir yerel ortağın pazar erişimi açısından önemli avantajlar sağlamasına rağmen, iş birliği yapısının ihracatçı firmanın pazardaki hareket alanını kısıtlamayacak, uzun vadede tek bir kanala bağımlılık yaratmayacak aynı zamanda pazardaki stratejik esnekliğini ve gelişim potansiyelini koruyacak şekilde kurgulanması önem taşımaktadır. Potansiyel iş ortağı değerlendirmesinde GOEIC kayıt sorgulaması, referans kontrolü ve ilk siparişlerde düşük hacimli deneme sevkiyatı yapılması önerilmektedir. Mısırlı iş insanlarıyla ilişki kurmanın en etkili yolu yüz yüze görüşme olduğundan Food Africa, Sahara Expo ve Agri Expo Cairo gibi sektör fuarlarına ziyaretçi veya katılımcı olarak iştirak edilmesinin ve ülkemizden Mısır'a düzenlenen sektörel ticaret heyetlerine katılım sağlanmasının fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Finansal risklerin yönetimi için akreditif, banka teminatı ve ihracat kredi sigortası mekanizmalarının kullanılması önerilmektedir. Özellikle kamu alımlarında ve büyük hacimli sevkiyatlarda ödeme güvenliğini sağlayacak yapıların tercih edilmesi nakit akışı risklerini sınırlayacaktır. İlk işlemlerde peşin ödeme veya teyitli akreditif, güven inşa edildikçe vadeli ödeme koşullarına geçiş modeli Mısır pazarında yaygın ve önerilen bir yaklaşımdır. Döviz kuru oynaklığına karşı kontrat bazlı kur sabitleme mekanizmalarının değerlendirilmesi de mümkün görülmektedir.

Geleneksel ithalatçı-distribütör kanalına ek olarak, gelişen satış kanallarına da yönelmek rekabetçi avantaj sağlayacaktır. MaxAB-Wasoko ve Cartona gibi dijital B2B platformlar, küçük ve orta ölçekli perakendecilere doğrudan erişimi kolaylaştırmaktadır. Breadfast, Carrefour Online ve Instashop gibi hızlı teslimat platformlarında yer almak ise marka görünürlüğünü artırmaktadır. BIM Egypt ve Kazyon gibi

büyümekte olan indirim market zincirlerine yönelik uygun fiyatlı ürün gamı oluşturmak ise hacim büyütme açısından stratejik bir fırsat sunmaktadır.

Mısır'ın yalnızca nihai bir pazar değil, bölgesel bir ticaret merkezi olduğu perspektifiyle hareket edilmelidir. Mısır, COMESA çerçevesinde Doğu ve Güney Afrika'ya, GAFTA kapsamında Arap ülkelerine ve coğrafi konumu sayesinde Körfez pazarlarına açılan bir dağıtım üssü işlevi görmektedir. Mısır üzerinden yeniden ihracat ve bölgesel dağıtım modelleri, ölçek ekonomisi yaratma ve ihracat hacmini artırma açısından önemli bir potansiyel sunmakta; bu yaklaşım özellikle uzun vadeli bölgesel büyüme stratejisi peşinde olan firmalar için anlamlı bir fırsat penceresi oluşturmaktadır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Mısır'da bankacılık sistemi yeterli düzeyde gelişmiş olup ihracatçı firmalarımızın banka aracılığıyla kendilerini güvence altına alan ödeme şekillerini tercih etmeleri önerilmektedir. Yeterli güven tesis edilmeden ithalatçının kabulüne dayalı ödeme sistemlerinden uzak durulması önem taşımaktadır. İlk işlemlerde peşin ödeme veya teyitli akreditif kullanılması, iş ilişkisi güçlendikçe vadeli ödeme koşullarına geçiş yaygın ve önerilen bir yaklaşımdır.

Mısır pazarında kalıcı başarı için yerel iş kültürüne uyum şarttır. İlişki kurma ve güven inşa etme süreci zaman almakta; ancak sağlam bir temel oluşturulduktan sonra verimli ve uzun soluklu iş birlikleri kurulabilmektedir. Mısırlı iş insanlarının deneyimli müzakereciler olduğu ve pazarlığın ticari ilişkilerin ayrılmaz bir parçası olduğu unutulmamalıdır. Bürokratik süreçler ve alışılmadık kırtasiyecilik, işlerin yavaş ilerlemesine yol açabilmektedir. Bu anlamda kısa sürede sonuç almak veya anlaşma imzalamak beklentisiyle hareket edilmemelidir.

Mısır'a üst düzey bir yönetici gönderilecekse deneyimli ve kıdemli bir temsilcinin seçilmesi önerilmektedir; Mısır iş kültüründe yaşa, deneyime ve unvanlara büyük önem verilmekte, hiyerarşi iş hayatının belirleyici unsurlarından biri olmaya devam etmektedir. Bireysellik değil toplumsal aidiyet ön planda olup genç nüfusun yeni iş modellerine ve yaşam biçimlerine açıklığı bir fırsat olarak değerlendirilmesi mümkündür.

Mısır'da öğle yemeği molası iş hayatının bir parçası değildir; çalışma saatleri genellikle sabah 9'da başlayıp öğleden sonra 5-6 gibi sona ermektedir. Gündüz iş görüşmeleri genellikle 10.00 ile 16.00 arasında planlanmaktadır. İş yemekleri olağan ve önemli bir ilişki geliştirme aracıdır. Ramazan aylarında hayat yavaşlamakla birlikte yemekli iş görüşmeleri iftarda veya erken sahur olarak 22.00-24.00 saatleri arasında da gerçekleştirilebilmektedir. Bu anlamda iftar ve sahur davetleri sosyal iletişimin tesisi noktasında da önem arz etmektedir.

Türk vatandaşları 15 Nisan 2023 tarihinden itibaren Mısır'a kapıda vize ile giriş yapabilmektedir. Kapıda vize ücreti 30 ABD Doları olup 30 günlük tek giriş hakkı tanımaktadır. Hususi pasaport sahipleri için vize uygulanmamaktadır. Seyahat öncesinde T.C. Dışişleri Bakanlığı veya Kahire Büyükelçiliği ve sayfalarından güncel bilgilerin takip edilmesi önerilmektedir.

Mısır'da kamu kurum ve kuruluşlarının haftalık tatili Cuma ve Cumartesi günleridir. Mısır Hükümeti, Mayıs 2026 tarihinden itibaren enerji tüketiminin azaltılması amacıyla bazı kamu kurumlarında Pazar günleri uzaktan çalışma sistemini uygulamaya koymuştur. Uygulama, Başbakanlık kararı kapsamında belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarını kapsamaktadır. Zorunlu olarak sahada hizmet vermesi gereken birimler uygulama dışında tutulmaktadır. Söz konusu düzenleme sürekli bir hafta tatili değişikliği olmayıp, tasarruf tedbirleri kapsamında geçici bir çalışma modeli olarak yürütülmektedir. Resmi tatil bilgileri için T.C. Kahire Büyükelçiliği'nin web sitesi (kahire.be.mfa.gov.tr) ve Mısır Cumhurbaşkanlığı'nın resmi sitesi (presidency.eg) takip edilebilir.

Mısır, kış aylarında GMT+2 (UTC+2) saat dilimini kullanmaktadır. 2023 yılında yeniden hayata geçirilen yaz saati uygulaması kapsamında saatler her yıl Nisan'ın son Cuma günü bir saat ileri alınmakta, Ekim'in son Perşembesi gece yarısı geri alınmaktadır. 2026'da bu geçiş 24 Nisan'da gerçekleşmiştir. Türkiye yıl boyunca UTC+3 saat dilimini kullandığından, yaz saati döneminde (Nisan sonu–Ekim sonu) Mısır ile Türkiye aynı saatte bulunmakta; kış aylarında ise Mısır Türkiye'den 1 saat geride bulunmaktadır..

9. Genel Değerlendirme

Mısır, 120 milyona yaklaşan nüfusu, hızlanan kentleşmesi, belirgin biçimde genç demografik yapısı ve tarımsal üretim kapasitesinin sınırlılığından kaynaklanan yapısal gıda açığıyla Orta Doğu ve Afrika'nın en büyük, en dinamik ve aynı zamanda en karmaşık gıda pazarlarından birini oluşturmaktadır.

2022–2024 döneminde yaşanan eş zamanlı şoklar — Ukrayna savaşının tetiklediği küresel emtia fiyat artışları, döviz krizi ve ardından gelen yüksek enflasyon süreci — Mısır ekonomisini derinden sarsmış; gıda enflasyonu Eylül 2023'te yüzde 73,6 ile tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Ancak Mart 2024'te gerçekleştirilen IMF destekli kur serbestleşmesi, 35 milyar dolarlık Ras El-Hekma anlaşması ve ardından gelen yabancı yatırım girişleri, makroekonomik tabloyu kısa sürede dönüştürmüştür. IMF, Mısır'ın 2025/26 mali yılı büyüme tahminini yüzde 4,7'ye yükseltmiş; 2026/27 için yüzde 5,4 öngörmüştür. Enflasyon Şubat 2026 itibarıyla yüzde 13,4 seviyesine gerilemiş; döviz rezervleri Şubat 2026 itibarıyla 67,5 milyar dolara ulaşarak bir yıl öncesindeki 59,7 milyar dolar seviyesini aşmıştır.

Bu iyileşme, gıda pazarı açısından somut sonuçlar doğurmaktadır. Tüketici güveni yeniden inşa sürecine girmiş; organize perakende kanalları mağaza açılış stratejilerini hızlandırmış; gıda işleme sektörü hem yerel hem yabancı yatırımlar için cazibesini artırmıştır. 2025 yılında Mısır'ın toplam gıda pazarının 173–178 milyar dolar olarak değerlendirildiği; işlenmiş gıda ihracatının ise 2024'te 6,1 milyar dolara ulaşarak yüzde 21 artış kaydettiği tahmin edilmektedir. 2026 itibarıyla Mısır'ın gıda üretim değerinin 30,5 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.

Mısır gıda sektörü, birbiriyle çelişen ancak birbirini tamamlayan iki temel dinamik üzerine inşa edilmektedir. Bir yanda yüksek nüfus büyümesi, hızlı kentleşme ve genç tüketici kitlesi; diğer yanda sınırlı tarım arazisi, su kısıtları ve yerli üretimdeki yapısal yetersizlikler bulunmaktadır. Bu ikili yapı, Mısır'ı özellikle buğday, yağlı tohumlar, bitkisel yağlar ve işlenmiş gıda girdilerinde kronik ithalatçı konumunda tutmakta; bu da ihracat odaklı ülkeler için sürdürülebilir ve hacimli bir talep zemini oluşturmaktadır.

Sektörün öne çıkan eğilimleri şu şekilde özetlenebilir: Paketli gıda satışları yıllık ortalama yüzde 10–14 oranında büyümekte; küçük gramaj formatları (500 g–1 kg) tüketici talebinin merkezine oturmaktadır. Modern perakende kanallarının toplam gıda satışları içindeki payı şu an yüzde 26 düzeyinde olup Yeni İdari Başkent, Yeni El-Alamein ve Ras El-Hekma gibi büyük ölçekli kentsel projelerin hayata geçmesiyle bu oranın kademeli olarak artması beklenmektedir. Mısır HORECA pazarının 2026 yılında 11,83 milyar dolara ulaşması öngörülmekte; bu pazarın 2031'e kadar yüzde 14,32 CAGR'lik büyüme ile 23,1 milyar dolara çıkması beklenmektedir. HORECA kanalının hızlı büyümesi, yüksek kaliteli ve sürekli tedarik sağlayabilen ihracatçılar için fırsat oluşturmaktadır.

Mısır'ın Vizyon 2030 hedefleri çerçevesinde tarımsal üretimin işlenmiş ürünlere dönüştürülme oranını yüzde 40'a çıkarmayı, gıda sanayi ihracatını ise yıllık 15 milyar dolara taşımayı hedeflemektedir. Bu anlamda sektörde makine, teknoloji ve ara girdi talebinin orta vadede güçlü biçimde artmaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

Türkiye ile Mısır arasındaki ikili ticaret ilişkisi, 1 Mart 2007'de yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması'nın da katkısıyla son yıllarda derinleşmiştir. 2025 yılında Mısır'ın Türkiye'den toplam ithalatı 3,6 milyar dolara (CAPMAS) ulaşmış; makine, demir-çelik ve enerji ürünleri bu ithalatın başlıca

kalemleri arasında yer almıştır. Türkiye bu rakamla Mısır'ın ana ithalat ortakları arasında yerini korumaktadır.

Tarım ve gıda sektöründe ise ikili ticaret oldukça düşük seyretmektedir. Türkiye'nin Mısır'a tarım ve gıda sanayi ürünleri ihracatı 2025 yılında 265,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup Mısır'ın tarım ve gıda sanayi ürünleri ithalatı içindeki pay yüzde 0,9 civarında seyretmektedir. Bu oran, iki ülke arasındaki coğrafi ve kültürel yakınlık bir arada değerlendirildiğinde düşük görülmekle birlikte aynı zamanda önemli bir potansiyele işaret etmektedir.

Mısır'ın reçel ve marmelat, şekerli mamuller, konserve meyve-sebze, nişasta ve kurutulmuş meyveler gibi işlenmiş gıda ürünleri ithalatında Türkiye'nin yüzde 25–35 arasında değişen paylara sahip olduğu göz önüne alındığında Türkiye'nin katma değerli ürünlerde pazarda rekabet avantajı bulunduğu değerlendirilmektedir. Bisküvi, gofret, şekerli ve çikolatalı mamuller, hazır soslar, unlu mamuller, kahvaltılık ürünler, dondurulmuş gıdalar ve noodle/makarna segmentleri; kentleşme, çalışan nüfus artışı ve genç tüketicinin pratik gıdalara yöneliminin birleşimiyle hızlı büyüyen kategoriler olarak öne çıkmaktadır. Bu kategorilerde Türkiye'nin sektörel kapasitesi, ürün çeşitliliği ve marka birikimi, Mısır pazarında anlamlı bir rekabet üstünlüğü sağlamaktadır.

Gıda sanayi girdileri, bir diğer kritik fırsatlar alanını oluşturmaktadır. Mısır'ın işleme kapasitesini genişletme hedefleri doğrultusunda soğuk zincir altyapısı, gıda güvenliği sistemleri ve gelişmiş işleme teknolojilerine yönelik yatırım ihtiyacının belirgin biçimde artacağı öngörülmektedir. Bu çerçevede peynir altı suyu tozu, süt tozu, kakao türevleri, maya, nişasta, gıda katkı maddeleri ve endüstriyel baharatlar gibi ürünlerde Türkiye'nin sektörel kapasitesi, Mısır'ın büyüyen gıda işleme endüstrisinin ihtiyaçlarıyla güçlü bir uyum içindedir.

Niş ve yüksek katma değerli tarım ürünleri segmenti, toplam hacim olarak görece sınırlı olmakla birlikte birim değerlerin yüksekliği nedeniyle ihracat gelirini artırmaya önemli katkı sağlamaktadır. Kuru meyveler — özellikle kuru incir ve kayısı — sert kabuklu meyveler, özel bakliyat türleri ve fonksiyonel gıdalarda Türkiye'nin kalite ve çeşitlilik avantajı bu segmentte belirleyici olmaktadır.

Kanal stratejisi açısından ise çok katmanlı bir yaklaşım önerilmektedir. Geleneksel ithalatçı–distribütör kanalı Mısır gıda ticaretinin omurgasını oluşturmayı sürdürmekle birlikte; MaxAB-Wasoko ve Cartona gibi dijital B2B platformlar küçük ve orta ölçekli perakendecilere doğrudan erişimi hızla kolaylaştırmaktadır. Talabat, Instashop, Breadfast ve Carrefour Online gibi hızlı teslimat platformlarında görünürlük marka bilinirliğini artırırken; Kazyon ve BIM Egypt gibi indirim market zincirlerine yönelik fiyat-performans dengeli ürün serileri geliştirmek hacimli büyüme için stratejik bir fırsat sunmaktadır.

Fiyat duyarlılığı, pazar genelinde belirleyici olmayı sürdürmekte; yoksulluk oranının yüksekliği ve 2022–2024 enflasyon sürecinin gelir üzerinde bıraktığı kalıcı izler tüketici tabanını baskı altında tutmaktadır. Mısır poundunun yapısal zayıflığı, kur serbestleşmesiyle azalmış olmakla birlikte tamamen ortadan kalkmış değildir. Bu nedenle kur riskine karşı korunma mekanizmaları finansal yönetimin ayrılmaz bir parçası olmak durumundadır.

Bürokratik ve mevzuat uyum süreçleri önemli bir operasyonel yük oluşturmaktadır. GOEIC Üretici Kayıt Sistemi, NFSA gıda ithalat lisansı, ACI/NAFEZA uyumu ve Arapça etiketleme gereklilikleri; hepsi bir arada yönetilmesi gereken çok katmanlı bir uyum zinciri oluşturmaktadır. Dönemsel korumacı uygulamalar — şeker, kanatlı ürünleri ve bazı işlenmiş gıda gruplarındaki geçici yasaklar ve kısıtlamalar — öngörülebilirliği azaltmakta ve ileri düzey senaryo planlaması gerektirmektedir. Bu riskleri yönetmenin en etkili yolu, pazar bilgisini içselleştirmiş, güvenilir ve kayıtlı yerel ortaklarla çalışmaktan geçmektedir.

Mısır, yalnızca yerel pazarı açısından değil, bölgesel bir ticaret köprüsü olarak da stratejik öneme sahiptir. COMESA çerçevesinde Doğu ve Güney Afrika'ya, GAFTA kapsamında Arap Birliği ülkelerine, AfCFTA üzerinden ise genişleyen kıtasal pazarlara erişim, Mısır üzerinden yürütülen yeniden ihracat ve bölgesel dağıtım modellerine anlamlı bir ekonomik gerekçe kazandırmaktadır. Ain Sokhna ve Port Said'in serbest bölge altyapısı, bu modellerin uygulanabilirliğini güçlendirmektedir. Özellikle uzun vadeli bölgesel büyüme stratejisi peşinde olan Türk ihracatçıları için Mısır, tek bir pazara yapılacak yatırımın ötesinde, bölgeye açılan bir platform işlevi görmektedir. Ayrıca STA kapsamındaki tavizler, kısa deniz yolu nakliye süreleri, güçlü kültür ve mutfak yakınlığı ile Türkiye'nin işlenmiş gıdada köklü sektörel kapasite birikimi bir araya geldiğinde, Türkiye için diğer ülkelerin kolayca taklit edemeyeceği özgün bir rekabet avantajı oluşmaktadır.

Ancak bu avantajları somut ticari sonuçlara dönüştürmek için ürün konumlandırmasının pazar gerçeklerine dayandırılması, hacimden ziyade katma değer ve işlenmiş ürünler ekseninde büyüme stratejisinin benimsenmesi, mevzuat uyum altyapısının tesis edilmesi ve gerekirse bu süreci etkin biçimde yönetebilecek güvenilir yerel ortakların seçilmesi önem arz etmektedir. Diğer taraftan özellikle yeni yapılan işbirliklerinde finansal risk yönetiminde akreditif ve ihracat kredi sigortası gibi güvence araçlarının kullanımına dikkat edilmesi gerekmektedir. Yüz yüze ilişkilerin ticaretin vazgeçilmez temeli olduğu Mısır pazarında saha ziyareti ve fuar katılımına gereken önceliğin verilmesi de önemli görülmektedir.

Mısır pazarında hızlı sonuca ulaşılması çoğunlukla mümkün olamayabilmektedir. Bu çerçevede ilişki yatırımı yapmaya ve pazar dinamiklerine uyum sağlamaya hazır olan firmalar için Mısır pazarının sabır gerektiren ancak uzun vadede istikrarlı ve ölçeklenebilir büyüme vaadi taşıyan stratejik bir hedef pazar olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede Kahire Ticaret Müşavirliği, Mısır pazarına giriş ve büyüme sürecinde ihracatçılarımıza güncel pazar bilgisi, iş bağlantısı ve mevzuat takibi konularında destek sağlamayı sürdürmektedir.

10. Yararlı Adresler

Kahire Ticaret Müşavirliği

3 (Swiss Tower), Ibn Katheer Str. corner of El-Nile Str., Floor: 2, Flat: 3
DOKKI-GIZA / EGYPT
Telefon: +202 3762 6802 Faks: +202 3762 6803
kahire@ticaret.gov.tr

İskenderiye Ticaret Ateşeliği

24 El-Pharana St. No: 7 Bab Sharky İSKENDERİYE
Telefon: +20 3 4831927 veya 28
Fax: +20 3 4831929
iskenderiye@ticaret.gov.tr

Kahire Büyükelçiliği

10 El Aziz Othman Street, Zamalek CAIRO Tel: +20-2
279 784 00. Nöbetçi / Acil Durum Telefonu+20 127 122
9555
Fax: + 20-2 279 784 77 / +20-2 279 784 44 (Konsolosluk)
embassy.cairo@mfa.gov.tr

İskenderiye Başkonsolosluğu

11, Kamel El Kilani Caddesi İSKENDERİYE Tel: +20-3
3990700
Fax:+20-3 3990725
consulate.alexandria@mfa.gov.tr

Mısır İstanbul Ticaret Müşavirliği

Bebek, Cevdet Paşa Cd. No:12, 34342 Beşiktaş/İstanbul
Tel: + 90 212 324 21 60
Fax: +90 212 3242133
istanbul@ecs.gov.eg

Mısır Yatırım ve Dış Ticaret Bakanlığı

<http://www.investment.gov.eg/>

Mısır Maliye Bakanlığı

www.mof.gov.eg

Mısır Merkez Bankası

www.cbe.org.eg

İhracat ve İthalat Kontrol Genel Organizasyonu - General Organization for Export and Import Control (GOEIC): www.goeic.gov.eg/en/index_r.asp

Yatırım Otoritesi ve Invest in Egypt

<https://www.investinegypt.gov.eg/english/pages/default.aspx?undefined>
<http://www.gafi.gov.eg/English/StartaBusiness/Pages/default.aspx>
<http://www.gafi.gov.eg/English/StartaBusiness/Documents/investor%20guide%202010.pdf>

Devlet Teşvikleri

<http://www.gafi.gov.eg/EN/doingbusiness/InvestmentReg.aspx>

Egyptian Center for Economic Studies

www.eces.org.eg

Mısır İstatistik Kurumu-CAPMAS

<https://www.capmas.gov.eg/>

Mısır Gümrük Otoritesi

<https://www.customs.gov.eg/>

Gümrük Vergi Oranları

<https://customs.gov.eg/Services/Tarif>; <https://www.nafeza.gov.eg/en/tariff>

Mısır Kanunları

<https://manshurat.org/>

Standardizasyon

<http://www.eos.org.eg/en>

Kahire Fuarları

https://www.eventseye.com/fairs/cy1_trade-shows-cairo.html

<https://www.ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar/2024-ve-2025-yilinda-destek-kapsamina-alinan-yurtdisi-fuarlar>

<http://www.eeca.gov.eg/>

Mısır'ın Serbest Ticaret Anlaşmaları ve Menşe Ekleri

<http://cairochamber.org.eg/InternationalContracts.aspx>

<https://findrulesoforigin.org/en/home/agreements?culture=en>

<http://www.gafi.gov.eg/English/Sectors/Pages/Trade-Agreements.aspx>

<http://www.mti.gov.eg/english/Agreements/Comesa.htm>

Ticaret ve Sanayi Odaları

Mısır Ticaret Odaları Birliği- Federation of Egyptian Chambers of Commerce <http://www.fedcoc.org.eg/>,

Mısır Sanayi Odaları Birliği-The Federation of Egyptian Industries (FEI). www.fei.org.eg,

Egyptian Chamber of Food Industries (CFI) www.egycfi.org.eg

İskenderiye Ticaret Odası, (Alexandria Chamber Of Commerce)

Kahire Ticaret Odası, Cairo Chamber Of Commerce <https://en.cairochamber.org.eg/>,

Giza Ticaret Odası, Giza Chamber Of Commerce <http://www.gccegypt.org>

Kamu İhaleleri

<https://www.etenders.gov.eg/en/index.php>

<https://etenders.gov.eg/Supplier/create?>

<https://www.momp.gov.eg/Ar/Tenders.aspx>

<https://supplier.aoi.org.eg/>

<https://www.investinegypt.gov.eg/english/Pages/bids.aspx>

Dernekler

Mısır İşadamları Derneği www.eba.org.eg

İskenderiye İş Adamları Derneği www.aba.org.eg

Mısır Genç İşadamları Derneği www.ejb.org.eg

Mısır İhracatçılar Derneği www.expolink.org

Mısır-ABD Ticaret Odası <http://www.amcham.org.eg>

Türk Mısır İşadamları Derneği - TÜMİAD

20, El-Feleky Street, Bab El-Louk, Tahrir Square, Cairo, Egypt

+20 2 2794 0515 info@tumiad.org

MÜSİAD Mısır Temsilciliği

New Cairo City, First Settlement, Jasmine 6, Villa 316,

ekingumusdağ@gmail.com

+201009252697

Firma Veritabanları

www.capmas.gov.eg (Mısır Merkezi Kamu Ölçüm ve İstatistik Kurumu (CAPMAS))

www.yellowpages.com.eg, <http://www.egypt-business.com/startpage>, www.egytex.com,

<http://www.trademap.org>

11. Kaynakça

Kaynak Kurum/Kuruluşlar

Mısır Planlama ve Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (Ministry of Planning and Economic Development - MPED)

Mısır Yatırım ve Dış Ticaret Bakanlığı

Egypt State Information Service-SIS

Mısır'ın Geleceği Otoritesi (Future Of Egypt For Sustainable Development Authority- FoE)

Tarım ve Arazi Islahı Bakanlığı (Ministry of Agriculture and Land Reclamation - MALR)

Mısır Maliye Bakanlığı (Ministry of Finance - MoF)

Mısır Gümrük Otoritesi

Mısır İstatistik Kurumu (CAPMAS)

Mısır Fikri Mülkiyet Otoritesi

Mısır Ulusal Gıda Güvenliği Kurumu - National Food Safety Authority (NFSA)

Mısır Standardizasyon ve Kalite Kurumu- The **Egyptian** General Organization for Standards and Quality (EOS)

İhracat ve İthalat Kontrol Genel Organizasyonu - General Organization for Export and Import Control (GOEIC):

Devlet Hizmetleri Genel Otoritesi (General Authority for Governmental Services - GAGS),

Genel Veteriner Hizmetleri Kurumu - General Organization for Veterinary Services (GOVS)

Bitki Karantinası Merkez İdaresi - Central Administration of Plant Quarantine (CAPQ)

FAO

FAS/USDA

Economist Intelligence Unit (EIU)

Mordor Intelligence

Sağlık Bakanlığı (MOH) Gıda Güvenliği ve Kontrol İdaresi

Kaynak Linkler

<https://www.capmas.gov.eg/>

<https://mped.gov.eg/singlenews?id=6505&lang=en>.

<https://www.eiu.com/n/store/products/viewpoint/country-analysis/egypt/>

<https://moic.gov.eg/news/2424?utm>

<https://enterpriseam.com/egypt/2024/04/01/govt-greenlights-egp-120-bn-subsidized-loan-program-to-support-industry-and-agriculture/>

<https://www.spglobal.com/en>

<https://english.ahram.org.eg/News/555008.aspx>

<https://en.amwalalghad.com/egypt-extends-egp-90b-financing-initiative-to-support-industry-agriculture-renewables/>

<https://www.arabfinance.com/en/News/newdetails/24316>

<https://moic.gov.eg/news/2133>

<https://egyptdailynews.com/president-el-sisi-signs-a-law-to-suspend-the-agricultural-land-tax/>

https://rta.gov.eg/en/agriculture-land-tax?utm_source

<https://sis.gov.eg/en/presidency/internal-affairs/national-projects/new-delta-project/>

<https://www.egypttoday.com/Article/1/140297/President-Sisi-inaugurates-%E2%80%98Future-of-Egypt%E2%80%99-industrial-city-at-2025>

<https://egyptian-gazette.com/egypt/up-to-4-5m-feddannes-targeted-for-reclamation-by-2027/?utm>

<https://rayacorp.com/wp-content/uploads/2024/12/RH-ER-FY2024-Full-Version-Final.pdf?utm>

<https://farmlandgrab.org/post/32397-egyptian-countryside-development-al-magd-group-to-cultivate-29-000-feddans-of-oil-crops-in-west-minya?utm>

<https://www.hassanallam.com/news/hassan-allam-holding-launches-jinet-agriculture-and-expands-agricultural-land-portfolio?utm>

<https://www.ifpinfo.com/al-dahra-agriculture-egypt-to-invest-30-million-in-expansion/?utm>

<https://www.arabfinance.com/en/news/newdetails/33599?utm>

<https://plmea.com/?p=2119&utm>

<https://english.ahram.org.eg/NewsContentP/3/559172/Business/SCZone-signs-EGP--bln-deal-to-build-prefabricated-.aspx?utm>

<https://www.egypttoday.com/Article/3/137039/SCZone-Secures-38-Million-Investments-for-New-Projects-in-West?utm>

<https://www.ecofinagency.com/news-agriculture/2412-51642-egypt-launches-8mln-potato-processing-project-in-sokhna-industrial-zone?utm>

<https://www.foodbusinessmea.com/helios-investment-partners-buys-49-shares-in-ray-a-foods-worth-us40m/?utm>

<https://www.majidalfuttaim.com/en/media-centre/press-releases/detail/2025/08/majid-al-futtaim-celebrates-a-new-milestone-in-egypt-with-the-opening-of-its-100th-retail-store-and-the-first-carrefour-in-suez>

<https://www.majidalfuttaim.com/en/media-centre/press-releases/detail/2025/08/majid-al-futtaim-celebrates-a-new-milestone-in-egypt-with-the-opening-of-its-100th-retail-store-and-the-first-carrefour-in-suez>